

אוניברסיטת בר אילן
הפקולטה למדעי הרוח
המחלקה לתרגום וחקר התרגום

קולו של המתרגם המובלע בטורים האישיים
במהדורה הישראלית של *PC Magazine* המתורגמת לעברית
בין השנים 2001-2005

אלה מעיין ציבלמן

עבודה זו מוגשת כחלק מהדרישות לשם קבלת תואר מוסמך
במחלקה לתרגום וחקר התרגום

עבודה זו נעשתה בהדרכתה של פרופסור רחל ויסברוד, מן המחלקה לתרגום וחקר התרגום של אוניברסיטת בר אילן.

תודות

בראש ובראשונה, אני רוצה להודות מעומק לבי לפרופסור רחל ויסברוד על הנחייתה המסורה, על הנכונות המתמדת לעזור, על החשיבה המעמיקה, על ההבנה, על אינספור בדיקות ורעיונות לשיפור העבודה ועל הדוגמה האישית שנתנה לי. ללא עזרתה הנדיבה עבודה זו לא הייתה נכתבת.

אני מודה מקרב לב גם למשפחתי האוהבת, במיוחד לבעלי מיכאל, שעבר אתי ביחד לא מעט ימים קשים ותמך בי בכל, ולשתי סבתות נפלאות, אלה ואווה, שאפשרו לי להפנות זמן למחקר.

תודה מיוחדת מגיעה גם לפרופסור אלדעה ויצמן ולפרופסור מרים שלזינגר מהמחלקה לתרגום ולחקר התרגום על בדיקת העבודה ועל ההערות החשובות והמעמיקות שסייעו רבות לקידומו של מחקר זה.

כמו כן, ברצוני להודות לנעמי, מזכירת המחלקה לתרגום, שהפכה את שנות שהותי במחלקה לחוויה נפלאה בזכות הטיפול המסור שקיבלתי ממנה ובזכות נועם הליכותיה היוצא דופן.

תודתי נתונה גם ליהודה אלידע, העורך הראשי לשעבר של כתב העת *PC Magazine* ישראל, על כך שהסכים להתראיין לצורכי המחקר וכך שפך אור נוסף על ממצאי המחקר שהתקבלו מניתוח טקסטים.

תוכן העניינים

א-ב.....	תקציר	
1.....	מבוא	.1
2.....	סקירת הספרות	.2
2.....	2.1 מקומו של המתרגם המובלע במודל התקשורת הנרטיבית	
3.....	2.1.1 המודל הנרטיבי של צ'טמן	
4.....	2.1.2 המודל הנרטיבי של סכיאבי	
5.....	2.1.3 המודל הנרטיבי של או'סליבן	
6.....	2.2 המחבר המובלע והמתרגם המובלע כצד בתקשורת	
7.....	2.3 זיהוי נוכחותו של המתרגם המובלע בטקסט המתורגם	
8.....	מטרות המחקר	.3
8.....	השערות המחקר	.4
9.....	שיטות המחקר	.5
9.....	5.1 הטקסטים שנבדקו	
10.....	5.2 שיטות הניתוח	
10.....	5.2.1 הניתוח הטקסטואלי	
14.....	5.2.2 הניתוח הסטטיסטי	
14.....	5.3 שיטת התיג	
17.....	5.4 בירור פרטים חוץ-טקסטואליים	
18.....	5.5 סוגיות מתודולוגיות	
18.....	5.5.1 תיחום התופעות	
19.....	5.5.2 זהות המתרגם הביוגרפי והשלכותיה על תרגום הטורים	
19.....	ניתוח דוגמות נבחרות	.6
115.....	ממצאים סטטיסטיים	.7
123.....	סיכום ומסקנות	.8
130.....	רשימה ביבליוגרפית	
134.....	נספחים	
I-II.....	Abstract	

תקציר

עבודה זו בודקת אם ניתן לזהות את נוכחותו של המתרגם המובלע בטורים האישיים בכתב העת *PC Magazine* שתורגמו מאנגלית לעברית ופורסמו במהדורה הישראלית של כתב העת בין השנים 2001-2005. בנוסף, נבדק בעבודה אם נוכחותו של המתרגם המובלע, במידה שהיא מתגלה בטורים האישיים המתורגמים, באה לידי ביטוי באופן אקראי, או שיש לה מגמה קבועה ועקבית.

הטורים האישיים בכתב העת *PC Magazine* משמשים להבעת דעה אישית שאפשר לייחס למחבר הביוגרפי ולנציגו בטקסט, המחבר המובלע. דעה זו מוצגת בטור על ידי המספר. לכאורה אין בטורים האישיים מקום לנוכחותו של המתרגם וממילא של המתרגם המובלע. אולם, לפי סקירת הספרות, נוכחותו של המתרגם המובלע באה לידי ביטוי בכל יצירה מתורגמת (Hermans 1996) ומתגלה בפערים בין קולו של מספר המקור לבין קולו של מספר התרגום (O'Sullivan 2003).

בעבודה זו נבחנו פערים בין דבריהם של מספרי המקור לבין דבריהם של מספרי התרגום בשלושים טורים אישיים מאת שלושה מחברים: ג'ון ק' דבורק, מייקל ג' מילר וביל מקרון. הבדיקה נעשתה בשני שלבים. בשלב הראשון נערך ניתוח טקסטואלי שבמהלכו זוהו בדבריהם של מספרי התרגום הזחות מתוך רשימה סגורה של עשרים ושישה סוגי הזחות. ההזחות זוהו ונותחו. כדי לאפשר עריכת ניתוח סטטיסטי, חושב כמה פעמים הופיעה בכל טור הזחה מכל סוג מתוך הרשימה הסגורה. בשלב השני נערך ניתוח סטטיסטי שבמהלכו נקבע אילו סוגי הזחות בלטו מבחינה כמותית בדבריהם של מספרי התרגום, ונבדק אם הזחות אלה היו קבועות ועקביות בטורים מאת כל המחברים ובמרוצת כל השנים שנבדקו בעבודה.

מניתוח הרשימה הסגורה של הזחות ומהחישובים הסטטיסטיים עולה כי נוכחותו של המתרגם המובלע, שלפי סקירת הספרות באה לידי ביטוי בפערים בין קולו של מספר המקור לבין קולו של מספר התרגום, התגלתה בטורים האישיים המתורגמים בכתב העת *PC Magazine* ישראל אף על פי שלכאורה לא היה בטורים אלה מקום לנוכחותו של המתרגם. ממצאי המחקר מצביעים על כך שנוכחותו של המתרגם

המובלע בטורים האישיים המתורגמים לא התגלתה באופן אקראי, אלא הייתה קבועה, עקבית ובולטת לאורך כל השנים שנבדקו בעבודה ובטורים המתורגמים מאת כל אחד משלושת המחברים: ג'ון ק' דבורק, מייקל ג' מילר וביל מקרון.

השינויים שחלו בקולו של מספר התרגום ביחס למספר המקור בטורים מאת כל אחד מהמחברים הביוגרפיים עשויים להצביע לא רק על עצם נוכחותו של המתרגם המובלע בטקסטים המתורגמים, אלא גם על החלפתו של המחבר המובלע של כל טור במקור במתרגם המובלע. מודל התקשורת הנרטיבית של צ'טמן (Chatman 1978), העומד בבסיס התיאוריות של סכיאבי (Schiavi 1996) ושל או'סליבן (O'Sullivan 2003), מציג את המחבר המובלע כדמות היוצרת והמכוונת את מספר המקור. לפי גישה זו, שינויים במספר התרגום ביחס למספר המקור הם ביטוי להחלפתו של המחבר המובלע במתרגם המובלע, המשנה את המספר ואת דבריו לפי צורכי הקורא המובלע של התרגום העומד לנגד עיניו (O'Sullivan 2003). לפי גישה זו, השינויים שהתגלו בקולו של מספר התרגום בטורים האישיים מאת דבורק, מילר ומקרון מצביעים על החלפתו של המחבר המובלע של כל טור במתרגם המובלע, שהפך את טקסט המקור לטקסט יעד הכולל מרכיבים חדשים עבור קוראי המהדורה הישראלית של כתב העת.

1. מבוא

עבודה זו עוסקת בזיהוי נוכחותו של המתרגם בטורים אישיים מתוך כתב העת האמריקני *PC Magazine* שתורגמו מאנגלית לעברית והופיעו במהדורה הישראלית של כתב העת בשנים 2005-2001.

כתב העת *PC Magazine* נוסד בארה"ב בינואר 1982 והפך לאחד מכתבי העת המובילים העוסקים בנושא הטכנולוגיה המתקדמת בתחום המחשוב האישי. קהל היעד העיקרי של *PC Magazine* הוא מומחים לטכנולוגיות מידע. החל מנובמבר 1982 יוצא כתב העת לאור בהוצאת Ziff-Davis. בראשית דרכה פורסמה המהדורה האמריקנית של כתב העת מדי חודש, בין השנים 1983-2007 (כולל) היא החלה להתפרסם פעמיים בחודש, בדרך כלל בתחילת החודש ובסופו, אך בראשית שנת 2008 היא חזרה לתדירות הפרסום ההתחלתי. החל מינואר 2009 מתפרסמת המהדורה האמריקנית של כתב העת רק בגרסה דיגיטלית באתר www.pcmag.com.

בכתב העת מתפרסמות כתבות מאת מחברים המומחים לטכנולוגיות מידע. ייחודם של הטורים האישיים הוא בכך שאלה הן כתבות מאת מחברים קבועים המתפרסמות בכל מהדורה של *PC Magazine*. הטורים האישיים כתובים בגוף ראשון ומשמשים להבעת דעה אישית של המחבר על החידושים ועל המגמות בתחום המחשוב האישי. כל טור נושא את שמו של המחבר בצירוף תמונתו, וכך מובלט אופיו האישי.

המהדורה הישראלית של כתב העת, *PC Magazine ישראל*, נוסדה בשנת 1992. היא יצאה לאור מדי חודש. בשנת 2006 אוחדה המהדורה הישראלית של *PC Magazine* עם *NET Magazine*. כתב העת הפסיק להופיע בשנת 2009. בתקופת פעילותו הופיעו בכתב העת כתבות מתורגמות מכתב העת המקורי וכתבות שנכתבו במקור בעברית. טורים אישיים נכללו בין הכתבות המתורגמות. הטורים האישיים המתורגמים שמרו על אופיים האישי: היו אלה טורים מאת מחברים קבועים שפורסמו מדי חודש בשם המחבר (שהופיע באנגלית, ללא תרגום) ובצירוף תמונתו. שמו של מתרגם הטורים (אחד או יותר) אינו נזכר. כמו במקור, נכתבו הטורים בגוף ראשון ושימשו להבעת דעה אישית של הכותב.

בעבודה זו נבדקו הטורים האישיים של שלושה כותבים ותיקים של *PC Magazine* - מייקל ג' מילר

(Michael J. Miller), ג'ון ק' דבורק (John C. Dvorak) וביל מקרון (Bill Machrone).

השוואת הטורים המתורגמים עם הטורים המקוריים מאפשרת לבדוק אם ניתן לייחס את כל הכתוב בטור

למחבר המקורי, או שתחת שם אחד מסתתרים (לפחות) שני קולות. כמו כן, היא מאפשרת לענות על

השאלה אם קולו של המתרגם המובלע, המבצבץ מדברי מספר התרגום, נשמע באופן אקראי, או שניתן

לייחס לו מגמה עקבית קבועה. העניין המיוחד בזיהוי קול המתרגם בטורים אלה טמון באופיים האישי של

הטורים, היוצר אשליה שניתן לייחס למחבר המקורי את כל הכתוב בטור.

2. סקירת ספרות

2.1 מקומו של המתרגם המובלע במודל התקשורת הנרטיבית

הרעיון שתרגום יהיה שונה מטקסט המקור עקב נוכחותו של המתרגם בטקסט המתורגם (discursive

presence) הוצע בידי פולקארט (Folkart 1991 in Hermans 1996: 25, 27; in Bosseaux 2007: 18)

ופותח בידי הרמנז (Hermans 1996). הרמנז טען כי התרגום לעולם אינו זהה למקור (*Ibid.*: 24)

וכי קולו של המתרגם נשמע תמיד בטקסט המתורגם, לפעמים באופן גלוי ברמה הפאראטקסטואלית,

ולפעמים באופן עקיף, מאחורי קולו של המספר (*Ibid.*: 27-30).

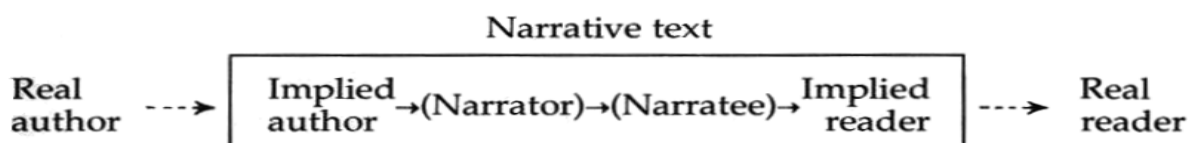
אולם, לדבריו, הנרטולוגיה (ענף מחקר העוסק בחקר נרטיבים; ראו: Bal 1997: 3) אינה מבדילה לרוב

בין יצירה מקורית למתורגמת, וכפי שניתן לראות ממודל התקשורת הנרטיבית של צ'טמן (Chatman

1978: 148-151) (ראו איור 1), מתעלם מודל התקשורת הזה מנוכחותו של המתרגם בטקסט

המתורגם (Hermans 1996: 27).

2.1.1 המודל הנרטיבי של צ'טמן



איור 1 (Chatman 1978: 151)

המודל של צ'טמן כולל שלושה שלבים ושלושה זוגות משתתפים. הזוג הראשון הוא המחבר הביוגרפי והקורא הביוגרפי. המחבר הביוגרפי מעביר את המסר לקורא הביוגרפי, אך שניהם נמצאים מחוץ לטקסט, והתקשורת אינה מתרחשת ביניהם ישירות אלא באמצעות שני זוגות נוספים הנמצאים בטקסט. זוג אחד הוא המחבר המובלע והקורא המובלע. המחבר המובלע¹ הוא מושג שפיתח בות' (Booth 1961a). בות' הגדיר את המחבר המובלע כ"אני השני של המחבר" הביוגרפי, גרסה שהמחבר הביוגרפי יוצר לעצמו ביצירתו (Booth 1961b: 71) תוך כדי כך שהוא "מסיר" את התכונות הלא רצויות בעיניו (Booth 2005: 77). הקורא משחזר אותו על סמך הטקסט כגרסה ספרותית אידיאלית של המחבר הביוגרפי (Booth 1961a: 74-75), העולה בתבונה ובערכיה המוסריים על כל אדם אמיתי (Booth 1961b: 64-65). לפי בות', המחבר המובלע מעצב את הקורא המובלע - אישיות שיש לה הכישרים המתאימים להבנה ולהערכה של היצירה הספרותית (Ibid.: 89). הקורא המובלע הוא "האני השני" של הקורא בזמן הקריאה. ללא תלות באמונותיו ובהרגליו האמיתיים, על הקורא המובלע להסכים עם רוב אמונותיו ועם רוב דעותיו של המחבר המובלע כי לדברי בות',

"[...] the most successful reading is one in which the created selves, author and reader, can find complete agreement" (Ibid.: 138).

צ'טמן מגדיר את המחבר המובלע כמדריך חרישי, חסר קול או אמצעים לתקשורת ישירה, המכוון את הקורא באמצעות התכנון של כל היצירה, דרך כל הקולות וכל האמצעים שהוא בחר לגלות לקורא (Chatman 1980: 148). הקורא המובלע לפי צ'טמן הוא קהל היעד המוגדר מראש על ידי היצירה עצמה (Ibid.: 150).

¹ המושג "מחבר מובלע" שפיתח בות' זכה לתמיכה רחבה בחקר הספרות, אך יחד עם זאת נמתחה עליו ביקורת חריפה בגלל הקשיים התיאורטיים שהוא מעורר. לדין נרחב בנושא ראו קינדט ומולר (Kindt & Müller 2006).

הזוג הבא בתהליך התקשורת הנרטיבית הוא המספר (narrator) ונמען הסיפור (narratee)². המספר הוא הקול המספר את הסיפור, הגורם המשדר את המסר (*Ibid.*: 146). המספר יכול להיות גלוי (overt), ולהופיע כדמות בטקסט, או נסתר (covert), ואז אינו מופיע בטקסט באופן גלוי, אך ניתן לזהות את אופיו ואת עמדותיו. המספר יכול להיות מהימן, ולייצג במישרין את המחבר המובלע, או לא-מהימן, אך בשני המקרים הוא אחד הכלים שבאמצעותם המחבר המובלע משמיע את קולו ביצירה, וניתן להיעזר בו כדי לגלות קול זה (Booth 1961b: 272-274). נמען הסיפור הוא קהל היעד שהמספר פונה אליו. בדומה למספר, גם נמען הסיפור יכול לנוע בציר שבין דמות מאופיינת במלואה ועד רכיב שאין לו כל אזכור בספר (Chatman 1978: 151).

2.1.2 המודל הנרטיבי של סכיאבי

סכיאבי (Schiavi 1996) תומכת ברעיון נוכחותו של המתרגם בטקסט המתורגם ומציעה להרחיב את המודל של צ'טמן באופן שיתחשב בטקסט המתורגם, שבו המחבר הביוגרפי של המקור מעביר את המסר שנקרא על ידי הקורא הביוגרפי של התרגום. המודל של סכיאבי כולל שלושה משתתפים חדשים: המתרגם הביוגרפי, המתרגם המובלע והקורא המובלע של התרגום.

R.A. | I.A. - -Nr-Ne-I.R./real translator- -implied translator-Nr-Ne-I.R. of translation.. | R.R.

R.A. = real author, I.A. = implied author, Nr = narrator, Ne = narratee, I.R. = implied reader, R.R. = real reader

איור 2 (Schiavi 1996: 14)

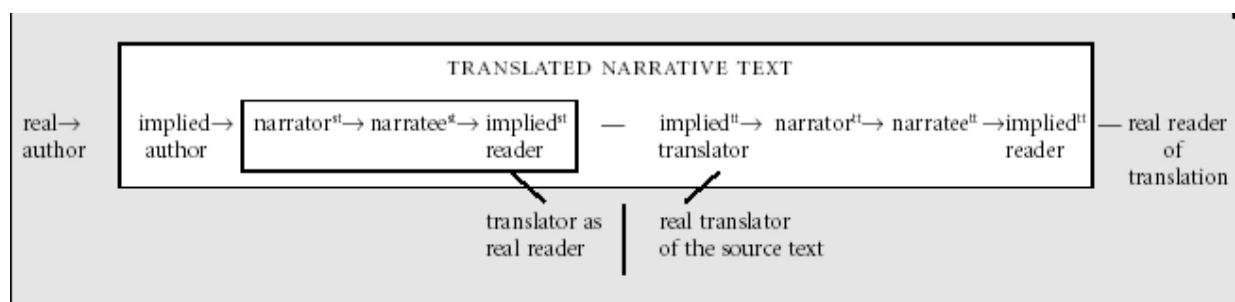
במודל זה המתרגם הביוגרפי מחליף את הקורא הביוגרפי של טקסט המקור, הנמצא בסוף תהליך התקשורת. המתרגם הביוגרפי הוא הקורא הביוגרפי של טקסט המקור. הוא מכיר את שפת המקור, את המוסכמות ואת הנורמות של תרבות המקור, וידע זה מקל עליו ליטול על עצמו את תפקיד הקורא המובלע של היצירה. הוא מנסה לזהות את עקרונות ההמצאה והכוונה (invent and intent) של

² בתיאור המודל בספרו של צ'טמן (Chatman 1978), המספר ונמען הסיפור צוינו כאופציונליים וסומנו על ידי סוגריים מרובעים. בשלב מאוחר יותר, בעקבות רימון-קינן (Rimmon-Keinan 1983), חדל צ'טמן לראות אותם כאופציונליים (Chatman 1990), ולכן בספרות מאוחרת יותר, ראו איורים 2 ו-3, הוסרו הסוגריים.

הטקסט: את המחבר המובלע ואת הקורא המובלע. בחלקו השני של התהליך, המתרגם הביוגרפי, כיוצר התרגום, ממלא תפקיד מקביל לתפקידו של המחבר הביוגרפי. הוא יוצר את טקסט היעד בצורה שתהיה מובנת לקוראים בתרבות היעד ששפתה, מוסכמותיה וצפניה נבדלים מאלה של תרבות המקור. אך המתרגם אינו יוצר מסר חדש, אלא עוצר את התקשורת ומשדר אותה מחדש לקורא החדש כך שיבין את המסר (15: *Ibid.*). על פי סכיאבי, על ידי תרגומו של הטקסט בהתאם לנורמות מסוימות, על ידי נקיטת שיטות ואסטרטגיות מסוימות, המתרגם הביוגרפי יוצר יחסים טקסטואליים חדשים שעלינו לקרוא להם "הטקסט המתורגם" וקבוצה חדשה של קוראים (7: *Ibid.*). המתרגם המובלע יוצר את הקורא המובלע של התרגום. הקורא המובלע של התרגום עשוי להיות דומה בהיבטים מסוימים לקורא המובלע של המקור, אך לא תהיה ביניהם זהות מוחלטת (7: *Ibid.*).

2.1.3 המודל הנרטיבי של או'סליבן

או'סליבן, המגדירה את המתרגם המובלע כיוצר טקסט חדש עבור הקוראים בתרבות היעד, מציעה להרחיב את המודל של סכיאבי באופן המסייע לזהות את סוכן השינויים (agent of change) בטקסט ואת הרמה התקשורתית שבה מתרחשים השינויים החשובים ביותר (O'Sullivan 2003: 197):



איור 3 (O'Sullivan 2003: 200)

על פי או'סליבן, התקשורת בין המחבר הביוגרפי של המקור לבין הקורא הביוגרפי של התרגום מתאפשרת בעזרת המתרגם הביוגרפי הנמצא מחוץ לטקסט. פעולתו הראשונה היא פעולת הסוכן הקולט (receptive agent), שלאחר מכן, עדיין במעמד חוץ-טקסטואלי, משדר את טקסט המקור באמצעות הסוכן הפנים-טקסטואלי - המתרגם המובלע. המספר, נמען הסיפור והקורא המובלע של

טקסט היעד, כולם פרי יצירתו של המתרגם המובלע, עשויים להיות דומים למקביליהם בטקסט המקור, אך הם גם יכולים להיות שונים זה מזה במידה ניכרת (O'Sullivan 2003). כך, בטקסטים מתורגמים ניתן למצוא נוכחות נוספת - של המתרגם המובלע, והיא יכולה לבוא לידי ביטוי בקולו של המתרגם המובלע המתווסף אל קולו של מספר טקסט המקור, ושני הקולות קיימים בו-זמנית ביצירה המתורגמת (Ibid.).

2.2 המחבר המובלע והמתרגם המובלע כצד בתקשורת

כפי שראינו עד כה, במודל התקשורת הנרטיבית של סכימא ובמודל התקשורת הנרטיבית של או'סליבן מוצגים המחבר המובלע והמתרגם המובלע כסוכנים המשתתפים באופן פעיל בתהליך התקשורת הנרטיבית. הצגה זו מושתתת על הנחה כי יצירה ספרותית היא תהליך תקשורת הכולל מספר רמות של משדרי מסר ושל מקבלי מסר, וכי המחבר המובלע והמתרגם המובלע הם צד בעל קול בתקשורת זו. הם המשדרים מסר פנים-טקסטואלי לקורא המובלע של המקור והתרגום, בהתאמה. אחד ההסברים לחיוניותו של המחבר המובלע לתהליך תקשורת ספרותית הוא שליצירות ספרותיות יש תכונות שלא ניתן לייחס למחבריהן הביוגרפיים, למספריהן או לדמויותיהן (Kindt & Muller 2006: 156).

עם זאת, מזה שנים מדגישים חוקרים רבים את הבעייתיות שבהאנשת המחבר המובלע ובהצגתו כסוכן פעיל בתהליך התקשורת הנרטיבית. לדוגמה, רימון-קינן מסתייגת מהאנשת המחבר המובלע ורואה בו קונסטרוקט (construct) המוסק והמורכב בידי הקורא מכל מרכיבי הטקסט (Rimmon-Kenan 1983: 87). במקום להאניש את המחבר המובלע, היא מציעה לראות בו אוסף נורמות מרומזות, ולא קול או דובר. מכך נובע כי המחבר המובלע אינו יכול לשמש כשותף בתהליך התקשורת (Ibid.: 88). כך גם דינגוט מסתייגת מראיית המחבר המובלע כדמות ומגדירה אותו כאוסף נורמות או כמערכת הערכים של היצירה, כפי שהם שוחזרו מיצירה זו בידי הקורא (Diengott 1993: 181; Diengott 2010: 185). גם לפי טולן, המחבר המובלע הוא קונסטרוקט שנבנה בידי הקורא, ואינו ממלא תפקיד של סוכן פעיל בתהליך התקשורת הנרטיבית (Toolan 1988: 78). אבוט מגדיר את המחבר המובלע כהגיון שמאחורי הנרטיב, המכתיב את אופן בניית היצירה (Abbott 2002: 77). ויצמן ודסקל רואים במחבר המובלע את

משמעות העל של היצירה (Weizman & Dascal 2005). קינדט ומולר, שערכו סקירה מעמיקה של ספרות המוקדשת לדין במושג "מחבר מובלע", מציעים לראות בו ישות שניתן לייחס לה את משמעות היצירה (Kindt & Müller 2006: 160). לפיהם, המחבר המובלע יכול להיחשב כצד בתקשורת רק במובן המטפורי. מסקירתם עולה כי המחבר המובלע מוצג בספרות כבעל קול מכיוון שנהוג לקשרו קטגורית למחבר הביוגרפי ולמספר המוגדרים כדוברים. עם זאת, מבחינה מדוקדקת של שלושת המושגים האלה – מחבר ביוגרפי, מחבר מובלע ומספר – עולה כי קיימים הבדלים מהותיים בין המחבר הביוגרפי והמספר מחד גיסא לבין המחבר המובלע מאידך גיסא. אף על פי שלשלושת המושגים מייחסים הבטים של תקשורת ספרותית, המחבר הביוגרפי והמספר מזוהים עם מקור המבע: המחבר הביוגרפי כותב את היצירה, והמספר מספר את הסיפור. לעומתם, המחבר המובלע אינו יוצר דבר, לא ניתן לראות בו את מקור המבע, אלא מכיל (placeholder) את משמעות המבע. משמעות הדבר היא שהקשר בין המחבר הביוגרפי והמספר לבין המבע, המאפשר להתייחס אליהם כאל משדרי מסר או כאל דוברים, אינו קיים במקרה של המחבר המובלע. מסיבה זו לא ניתן לראות בתפקיד שממלאים המחבר הביוגרפי והמספר בתהליך התקשורת מודל להבנת תפקידו של המחבר המובלע (*Ibid.*: 156).

לאור המגמה הרווחת בספרות בת ימינו שתוארה לעיל, שלא להאניש את המחבר המובלע, ולאור הצגת מעמדו של המתרגם המובלע ביצירה ספרותית מתורגמת כשווה-ערך למעמדו של המחבר המובלע ביצירה ספרותית מקורית (Schiavi 1996, O'Sullivan 2003), ניתן לראות במתרגם המובלע ישות שניתן לייחס לה את משמעות הטקסט המתורגם. כמו כן, לפי גישה זו, עדיף להתייחס אל קולו של המתרגם המובלע כאל קול במובנו המטפורי. במקום לדבר על קולו של המתרגם המובלע, עדיף להתייחס אל קולו של המספר ואל נוכחותו של המתרגם בטקסט המתורגם (Hermans 1996,) (Hermans 2001: 62, O'Sullivan 2003: 197).

2.3 זיהוי נוכחותו של המתרגם בטקסט המתורגם

ניתן לזהות את נוכחותו של המתרגם בטקסט המתורגם בשתי רמות. רמה אחת היא רמת המתרגם המובלע כ"מחבר" של מידע פאראטקסטואלי, כמו הקדמה או הסברים מטא-לשוניים. זאת הרמה שבה

נוכחותו של המתרגם בטקסט המתורגם באה לידי ביטוי בבירור רב (Hermans 1996: 27-30). אך לפי או'סליבן, נוכחותו של המתרגם המובלע מתגלה לא רק ברמה הפאראטקסטואלית, אלא גם בקולו של מספר התרגום. קול זה מבטא שינויים המתרחשים בטקסט המתורגם בהתאם לסוג הקורא המובלע של התרגום. לדוגמה, אם דבריו של מספר המקור מכילים מסר המזוהה עם המחבר המובלע של המקור, שאינו מתאים או שאינו מובן לקהל היעד החדש, סביר שישתנו דבריו של מספר התרגום ויכילו מסר אחר, המזוהה עם המתרגם המובלע, המובן יותר או המתאים יותר לקורא המובלע של התרגום (O'Sullivan 2003).

3. מטרת המחקר

מטרת המחקר הייתה לבדוק אם ניתן לזהות את נוכחותו של המתרגם המובלע, יישות שמייחסים לה את משמעות הטקסט המתורגם (Kindt & Müller 2006), בטקסטים בעלי אופי מיוחד. בטקסטים אלה המספר מייצג את המחבר הביוגרפי החתום על הטור האישי, ואת המחבר המובלע, יישות שמייחסים לה את משמעותו של טקסט המקור (*Ibid.*). מטרה נוספת של המחקר הייתה לבדוק אם נוכחותו של המתרגם המובלע, במידה שתתגלה בטורים האישיים, תבוא לידי ביטוי באופן אקראי או שיהיה לה אופי קבוע ועקבי. בדיקה זו אפשרה לבחון שתי טענות תיאורטיות בחקר התרגום: א) נוכחותו של המתרגם המובלע תתגלה בכל יצירה מתורגמת (Hermans 1996), ב) נוכחותו של המתרגם המובלע תתגלה בקולו של מספר התרגום (O'Sullivan 2003).

4. השערות המחקר

העבודה עוסקת בטורים אישיים, שבהם המספר מייצג את המחבר הממשי החתום על הטור ואת שליחו בטקסט, המחבר המובלע. מלכתחילה הנחתי כי לא צפוי פער בין המספר לבין המחבר המובלע. לעומת זאת, שיערתי שיימצאו פערים בין קולו של מספר המקור לבין קולו של מספר התרגום, ושכך תתגלה נוכחותו של המתרגם המובלע בטקסט המתורגם, אף על פי שהטור המתורגם ממשיך לשאת

את שמו של המחבר המקורי. השערה זו נבעה מהחומר התיאורטי שנסקר, ממחקר קודם שבדק טורים אישיים ב- *PC Magazine* ובתרגומו לעברית (Weissbrod 1997), וממחקר חלוץ של תשעה טורים אישיים שנעשה כהקדמה למחקר זה.

5. שיטות המחקר

5.1 הטקסטים שנבדקו

כדי להגיע לממצאים מייצגים במסגרת מגבלות העבודה, נערכה השוואה של שלושים טורים אישיים מאת שלושה מחברים שונים (עשרה טורים מאת כל מחבר) ב-*PC Magazine* במקור עם תרגומיהם לעברית. לצורך הבדיקה נבחרו טורים אישיים מאת מייקל ג' מילר (Michael J. Miller), ג'ון ק' דבורק (John C. Dvorak) וביל מקרון (Bill Machrone) שפורסמו ב-*PC Magazine* בשנים 2001-2005. אורכם הממוצע של הטורים הוא 753 מילים באנגלית ו-686 מילים בעברית (לרשימת הטורים ראו נספח 2). הבחירה בטקסטים אלה מנומקת בכך שהטורים האישיים קרובים לכתיבה נרטולוגית, שעליה נסבות התיאוריות שעמדו בבסיס המחקר. ביתר ספציפיות, המבנה שלהם מושתת על היסודות האופייניים למבנה של נרטיבים אישיים (narratives of personal experience) (Labov & Waletzky 1967;) (Labov 1999).

כמו כן, בחרתי בטורים האישיים בשל אופיים המיוחד של טורים אלה, החתומים בשמות מחבריהם הביוגרפיים והמשמשים כלי להבעת דעה אישית. לכאורה אין בטורים האישיים מקום לנוכחות נוספת של מתרגם, וזה הופך אותם למקרה מבחן מעניין, מכיוון שזיהויה של נוכחות קבועה ועקבית של המתרגם המובלע בטקסטים שלכאורה יש בהם סבירות נמוכה להימצאותה עשוי לשפוך אור נוסף על שאלת נוכחותו של המתרגם המובלע בטקסט המתורגם.

הבחירה בשלושת המחברים נעשתה מכיוון שהם הרבו לכתוב ב-*PC Magazine* המקורי בשנים שנבחרו לבדיקה, והטורים האישיים הנושאים את שמותיהם תורגמו דרך קבע במהדורה הישראלית המתורגמת של כתב העת.

הטורים נבחרו באופן הבא: מכל שנה מבין חמש השנים שנבדקו בעבודה (2001-2005) נבחרו שני טורים מאת כל מחבר. להגברת הרנדומיזציה, הטורים שנבחרו לא תמיד נכתבו באותם חודשים בכל שנה.

5.2 שיטות הניתוח

5.2.1 הניתוח הטקסטואלי

זיהוי נוכחותו של המתרגם המובלע בטורים האישיים המתורגמים נעשה על-ידי איתור הזחות - חריגות מהמקור שאינן מתחייבות ממבנה הלשון (טורי 1977: 32) - בדבריו של מספר התרגום בהשוואה לדבריו של מספר המקור ועל-ידי ניתוח ההזחות שנמצאו. אמנם, על פי ספרות המחקר שנסקרה (Hermans 1996, O'Sullivan 2003), עשויים גם היסטים - חריגות מהמקור המתחייבות ממבנה הלשון (טורי 1977: 32) – להעיד על נוכחותו של המתרגם המובלע בטקסט המתורגם. אך העבודה התמקדה בהזחות, מכיוון שבחינתן אפשרה לבדוק אם נוכחותו של המתרגם המובלע התגלתה בטקסט באופן קבוע ועקבי גם בתנאים שבהם התרחקות התרגום מן המקור לא הוכתבה על ידי האילוצים המבניים של שפת היעד.

במחקר הנוכחי נבחנו בבדיקה מקיפה עשרים ושישה סוגי הזחות כפי שיפורט בהמשך. סוגי ההזחות נבחרו בהתבסס על מחקר חלוץ שבו נבדקו בדיקה ראשונית תשעה טורים אישיים (ארבעה טורים מאת מייקל ג' מילר, שני טורים מאת ג'ון ק' דבורק ושלושה טורים מאת ביל מקרון, ראו פירוט בנספח 1). טורים אלה, שהאורך הממוצע שלהם הוא 680 מילים באנגלית ו-669 מילים בעברית, פורסמו ב-PC Magazine ותורגמו לעברית באחת השנים הנכללות במחקר - שנת 2002, והם בבחינת 20% מכלל הטורים שנבדקו. במהלך בדיקתם אותרו פערים בין דבריהם של מספרי המקור לבין דבריהם של מספרי התרגום³ וזוהו כל סוגי ההזחות שהתגלו בדבריהם של מספרי התרגום. בסוף הבדיקה נקבעה רשימה של סוגי ההזחות שבלטו מבחינה כמותית. כדי לערוך השוואה מייצגת בין דבריהם של מספרי המקור

³ ההתייחסות היא אל מספרי התרגום (ברבים) ולא אל מספר התרגום (ביחיד) מכיוון שהמחברים המובלעים מיוצגים בטקסט המקור על ידי מספרים שונים, ומהראיון עם המתרגם הביוגרפי (ראו נספח 3) התברר כי נעשה נסיון בתרגום לשמר את השוני בין המספרים.

לבין דבריהם של מספרי התרגום, נבחנו במחקר המקיף הזחות אלה בצירוף בנות זוגן הדיכוטומיות – הזחות בכיוון השני (טורי 1977: 32). לדוגמה, בנוסף לבחינת ההיקריות של הוספת מטפורה בדבריהם של מספרי התרגום בלא שהיא תופיע בדבריהם של מספרי המקור, נבחנו גם היקריות של השמטת מטפורה הקיימת בדבריהם של מספרי המקור על ידי מספרי התרגום.

5.2.1.1 סוגי ההזחות

סוגי ההזחות שנמצאו ונבחנו בעבודה הם:

- ביות (domestication) – מחיקת העקבות הזרים ויצירת טקסט המותאם לערכים לשוניים ואחרים של תרבות היעד מתוך מגמה אתנוצנטרית (Venuti 1995: 20).
- הזרה⁴ (foreignization) – יבוא יסודות לשוניים ותרבותיים זרים מתרבות המקור לטקסט היעד (Venuti 1995: 20).
- הוספה או ביטול של אירוניה (irony). אירוניה מוגדרת כהתחזות המוען לאדם חסר מודעות הפונה אל נמען. המוען מעוניין שהנמען יגלה את העמדת הפנים שלו ואת יחסו, השלילי לרוב, אל האדם שאליו התחזה, אל הנמען או אל האמירה שבפיו (Clark & Gerrig 1984).
- הוספה או ביטול של אלוזיה (allusion). אלוזיה מוגדרת כהתייחסות אל דמות ספרותית או היסטורית, אל מקום, אל אירוע, אל יצירת ספרות או אל טקסט אחר (Abrams & Harpham 2012: 12).
- הוספה או ביטול של הערכה. הערכה מוגדרת כקביעת ערך, שווי או טיב של המוערך (Scriven 1991: vii).
- הוספה או ביטול של חזרה (repetition). חזרה מוגדרת כשימוש חוזר במילה או בביטוי המביא להדגשה, להפרזה או ליצירת מבנים מקבילים (Abdulla 2001: 289).
- הוספה או ביטול של מטפורה (metaphor). מטפורה מוגדרת כהשוואה בין מושגים שונים המבוססת על שיוכו של איבר היעד (המושג שמשווים אותו) לקטגוריית אד-הוק המיוצגת על ידי איבר המקור

⁴ יש להבדיל מהמושג "הזרה" בתורת הספרות. על הזרה בתורת הספרות ראו רנן 1972: 347.

- (המושג שמשווים אליו). קטגוריית האד-הוק אינה קטגוריה קבועה, היא נוצרת על בסיס דמיון בין המושגים שמשווים ביניהם בביטוי המטפורי (Shen 1992: 791).
- הוספה או ביטול של סטייה משלבית (register shifting, style shifting). סטייה משלבית מוגדרת כשינוי משלב המסייע לדובר להשפיע על קהל היעד או להגדיר מחדש את היחסים ביניהם (Bell 1991: 17-18).
 - הוספה או ביטול של שאלה רטורית (rhetorical question). שאלה רטורית מוגדרת כשאלה שאין מצפים לקבל תשובה עליה (Frank 2001: 723).
 - הוספה או אובדן של מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם – הכוונה למידע עובדתי או להשקפ(ו)ת עולם שנוספו בטקסט היעד אך לא הופיעו בטקסט המקור, ואף לא השתמעו ממנו; או, להפך, מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם שהופיעו בטקסט המקור או השתמעו ממנו, אך חסרים בטקסט היעד. מידע עובדתי מוגדר כדיווח על אירוע או כהצגה של מידע כלשהו כעובדה או כאמת (Becker 1955: 330). השקפת עולם מוגדרת כאמונה של הפרט המבוססת על נסיונו האישי (Cornish & Leist 2006: 162)⁵.
 - הכללה (generalization) – המרת מושג ספציפי במושג כללי יותר בתרגום (Vinay & Darbelnet 1995: 343).
 - ספציפיקציה (specification, particularization) – המרת מושג כללי במושג ספציפי יותר בתרגום (Vinay & Darbelnet 1995: 343).
 - הנהרה (explicitation) – הפיכת מידע שהיה מרומז בטקסט המקור למפורש בטקסט היעד (Englund Dimitrova 2005: 5).
 - הבלעה (implication) – הפיכת המפורש בטקסט המקור למובלע בטקסט היעד (Vinay and Darbelnet 1995: 344).

⁵ על ההבחנה בין הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם לבין הנהרה ראו סעיף 5.5.1 "תיחום התופעות".

- העצמה (hyperbole) – הפיכת המתואר בטקסט המקור לבולט, למודגש או למופרז יותר בטקסט היעד (טורי 1977: 184).
 - החלשה (attenuation) – הפיכת המתואר בטקסט המקור לבולט, למודגש או למופרז פחות בטקסט היעד (טורי 1977: 32, 184).
 - הפיכת הכתיבה לאישית או ביטול כתיבה אישית. הכתיבה האישית מוגדרת כשימוש בגוף ראשון או פנייה אל הנמען בגוף שני להדגשת מעורבותו של המוען או ליצירת קשר או סולידריות עם הנמען (Kuo 1999: 121).
- מבין ההגדרות הרבות לסוגי ההזחות שנבחנו בעבודה ולתופעות הלשוניות שבהוספתן או בהשמטתן הן התגלו, נבחרו הגדרות שסייעו לזהות את התופעות בטקסט בפשטות. עקב ריבוי סוגי ההזחות ועקב מגבלות על היקף העבודה, לא התאפשר לערוך סקירה נרחבת של ספרות המוקדשת לכל תופעה. לאיתור כל ההזחות מהסוגים שנבחרו לבדיקה במחקר המקיף נערכה השוואה בין דבריו של מספר המקור לבין דבריו של מספר התרגום בכל הטורים האישיים שנבחנו במחקר. ההזחות זוהו, מויינו לסוגיהן ונותחו.
- להדגמה של שיטת הניתוח הטקסטואלי נכללו בעבודה שלושים ושתיים דוגמות שהוצגו בפרק 6, "ניתוח דוגמות נבחרות". בעבודה נכללו דוגמות מייצגות משני סוגים: דוגמות הכוללות מגוון רחב של סוגי הזחות (בין חמישה לארבעה-עשר סוגים שונים) ודוגמות שבהן הכמות של סוגי ההזחות נמוכה יותר (בין סוג אחד לארבעה סוגים שונים). רוב הדוגמות שנבחרו (עשרים ושבע דוגמות, 84.4% מכלל הדוגמות) הן דוגמות הכוללות מגוון רחב של סוגי הזחות – מגמה אופיינית למספרי התרגום. עם זאת, ניתן גם ייצוג לדוגמות המכילות מספר מועט של סוגי הזחות (חמש דוגמות, 15.6% מכלל הדוגמות). נעשה ניסיון להביא לפחות דוגמה אחת מכל טור, אך מאילוצי מקום ובגלל הצורך בהצגת הזחות מכל סוג הובאו לעתים מספר דוגמות מטור אחד, והיו טורים שמהם לא הובאו דוגמות מכיוון שההזחות שהתגלו בהם דמו לאלה שנמצאו בטורים אחרים והוצגו קודם לכן.

5.2.2 הניתוח הסטטיסטי

במהלך העבודה נרשמו פרטים על כל הזחה מתוך הרשימה הסגורה שזוהתה ונותחה במהלך הניתוח הטקסטואלי והם כוללים את: שם המחבר, שם הטור, שנת פרסום הטור, סוג ההזחה, מספר הופעותיה בטור.

בסיום ניתוח הטורים סוכמו הממצאים הבאים: שיעוריהן של הזחות מכל סוג בכלל השנים שנבדקו בעבודה, שיעוריהן של הזחות מכל סוג בכל שנה מהשנים שנבדקו, שיעורן הממוצע (כולל סטיית תקן ממוצעת) של כלל ההזחות בטור ושיעוריהן של הזחות מכל סוג בטורים מאת כל אחד מהמחברים. בכל חישוב שנעשה, מוינו ההזחות מכל סוג בסדר יורד לפי שיעוריהן. על סמך הניתוח הסטטיסטי הוצעה תשובה לשאלות במה אם בכלל נבדלת נוכחותו של המתרגם המובלע, שלפי סקירת הספרות מתגלה בפער בין קולו של מספר המקור לבין קולו של מספר התרגום, מזו של המחבר המובלע, ואם יש לנוכחות זו מגמה קבועה ועקבית.

5.3 שיטת התיוג

לצורך סימון ההזחות בטקסטים פותחה שיטת תיוג הדומה בעיקרון לשיטת התיוג הנהוגה היום בשפת HTML. הרציונל מאחורי פיתוח השיטה הוא הצורך לסמן תופעות בטקסט באופן מדויק. השיטה מאפשרת להתייחס לכל הזחה לפי שמה ומספרה הסידורי בדוגמה בלא שיהיה צורך לצטט אותה שוב בדיון. שיטה זו מאפשרת עבודה נוחה עם הזחות המתגלות בתוך הזחות אחרות, עם מספר הזחות בו-זמניות או עם הזחות ארוכות במיוחד, המתפרשות על שתי שורות או יותר.

לכל הזחה ניתן שם קצר באנגלית (ראו את הרשימה בהמשך). השימוש באנגלית אומץ לצרכי נוחות הקריאה בלבד. השימוש בקיצורים בשפה האנגלית מקל על איתורם בתוך הטקסט בעברית.

התיוג צוין באופן הבא:

- אירוניה [IRONY] = (irony)
- אלוזיה [ALLUS] = (allusion)
- ביות [DOM] = (domestication)

- הזרה [FOREIGN] = (foreignization)
- הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [ADD] = (addition)
- אובדן מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [DEL] = (deletion)
- הכללה [GENERAL] = (generalization)
- ספציפיקציה [SPEC] = (specification, particularization)
- העצמה [HYP] = (hyperbole)
- החלשה [ATTEN] = (attenuation)
- הנהרה [EXPL] = (explicitation)
- הבלעה [IMPL] = (implication)
- חזרה [REP] = (repetition)
- סטייה משלבית [REG_SHIFT] = (register shift)
- שאלה רטורית [RHET_QUESTION] = (rhetorical question)
- כתיבה אישית [PERS] = (personality)
- מטפורה [MET] = (metaphor)
- הערכה [EVAL] = (evaluation)

תופעות לשוניות המופיעות ברשימה אך אינן בבחינת הזחות לא נותחו, לא תויגו, ולא חושבו בניתוח הסטטיסטי; כך לדוגמה, קיומה של הערכה בטקסט המקור ובמקביל בטקסט התרגום.

ההזחות שהן בבחינת השמטה של תופעה לשונית שהופיעה בטקסט המקור אך לא עברה בתרגום כוללות אובדן מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם, ביטול אירוניה, ביטול אלוזיה, ביטול הערכה, ביטול חזרה, ביטול כתיבה אישית, ביטול מטפורה, ביטול סטייה משלבית וביטול שאלה רטורית. לציון ההזחות האלה תויגו בטקסט המקור התופעות הלשוניות הרלוונטיות שהושמטו בתרגום.

ההזחות שהן בבחינת הוספה של תופעה לשונית שלא הופיעה בטקסט המקור, אך נוספה בתרגום, כוללות הוספת אירוניה, הוספת אלוזיה, הוספת הערכה, הוספת חזרה, הוספת מטפורה, הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם, הוספת סטייה משלבית, הוספת שאלה רטורית והפיכת הכתיבה לאישית. הזחות אלה תויגו בטקסט התרגום על ידי ציון התופעה הלשונית שנוספה בתרגום.

הזחות שיכולות להופיע בטקסט המתורגם, אך מעצם הגדרתן אינן יכולות להופיע בטקסט המקור, כוללות ביותר, הזרה, הכללה, ספציפיקציה, הנהרה, הבלעה, העצמה והחלשה. הזחות אלה תויגו על ידי ציון שמותיהן בטקסט המתורגם.

נקודת ההתחלה של כל הזחה (או של כל תופעה לשונית שבגינה הופיעה הזחה, כפי שהוסבר לעיל) סומנה בטקסט הרלוונטי (טקסט המקור או הטקסט המתורגם) בשם ההזחה המופיע בין סוגריים מרובעים, וסיומה צוין על ידי שם ההזחה המתחיל מסימון "/" בסוגריים מרובעים. בכל דוגמה, מוספרה כל הזחה מסוג מסוים בסדר רץ. לדוגמה, נקודת ההתחלה של הנהרה ראשונה בדוגמה סומנה בטקסט כ-[EXPL1], וסיומה כ-[EXPL1]. ההנהרה השנייה בדוגמה מתחילה מ-[EXPL2] ומסתיימת ב-[EXPL2].

ההזחות שהתגלו בתוך הזחות אחרות תויגו בהתאם למיקומן בטקסט: ההזחה המוכלת מסומנת בתוך ההזחה המכילה. לדוגמה, כתיבה אישית שהתגלתה בתוך הוספת מידע עובדתי מטעם מספר התרגום תויגה באופן הבא: "[ADD3] אף אחד לא מתרגש בתחתית ניו-יורק למראה איש עסקים שקוע במחשב שלו, אבל הפעם [PERS2] הצלחתי [PERS2] למשוך כמה מבטים סקרניים [...] [ADD3].

במקרים שבהם זהו מספר הזחות בו-זמניות בביטוי אחד, הן תויגו לפי סדר האלף בית באנגלית. ההזחה ששמה קודם לפי סדר האלף בית סומנה כתיוג החיצוני, והבאות אחריה כתיוגים פנימיים. לדוגמה, בצירוף המילים "הטריק הארוך הזה", הטומן בחובו הערכה שלילית והגורר בעקבותיו סטייה משלבית בטקסט המתורגם, תויגו ההזחות באופן הבא: [REG_SHIFT1] [EVAL1] הטריק הארוך הזה [REG_SHIFT1] [EVAL1]. הסדר שבו תויגו ההזחות לא השפיע על החישובים הסטטיסטיים.

בניתוח דוגמות המכילות קטעי מקור או קטעי תרגום שמקביליהם נמצאים במקום אחר בטור, הומר קטעי טקסט אלה בשלוש נקודות בתוך סוגריים מרובעים [...] כאשר אפשר היה להשמיטם, וסומנו בעזרת התיג [IN_TEXT] כאשר לא התאפשר לוותר עליהם מבלי לפגוע בקריאות הטקסט. סימנים אלה מציינים כי קטע הטקסט המסומן אינו רלוונטי לדיון.

במקרה של חזרה על ביטוי מסוים - מילה או צירוף מילים - באחד הטקסטים (טקסט המקור או טקסט היעד) בלא שתופיע חזרה על ביטוי מקביל בטקסט השני (טקסט המקור או טקסט היעד, בהתאמה), סומנה הופעתו הראשונה של הביטוי בטקסט כ-[REP1], אך לא נכללה בחישוב ההזחות. הביטוי תיג מטעמי נוחות, כדי שיהיה לקורא קל יותר לחפש חזרה עליו בהמשך הטקסט. חזרות על הביטוי סומנו בשיטת הנקודה הצפה [REP1.1], [REP1.2] כדי שיתאפשר להבדיל בין חזרות על ביטויים שונים באותה דוגמה.

במהלך הניתוח הטקסטואלי נעשתה הבחנה בין נימה אישית – שימוש של המספר בגוף ראשון – לבין פנייה אישית – פנייה אל הקורא בגוף שני. ההבחנה בין שתי התופעות נעשתה לחידוד הדיון בכתיבה האישית כנושא אפשרי לבדיקה עתידית, אך לצורכי הניתוח הסטטיסטי הנוכחי נחשבות שתי התופעות למקרה פרטי של תופעה אחת, וכל היקריותיהן תיגו בעזרת תג אחד, [PERS].

5.4 בירור פרטים חוץ-טקסטואליים

כדי לשפוך אור נוסף על ממצאי הניתוח הטקסטואלי והסטטיסטי, יצרתי קשר עם יהודה אלידע, העורך הראשי לשעבר של *PC Magazine* ישראל, כדי לברר פרטים נוספים על: א) זהות המתרגם או המתרגמים שתרגמו את הטורים האישיים שנבדקו; ב) מדיניות התרגום של כתב העת; ג) קהל היעד שאליו פנה כתב העת; ד) האילוצים שהשפיעו על התרגום, כמו, למשל, הצורך להתאים את כמות הטקסט לעמוד מודפס בכתב העת; ה) הדרכים שנקטו כדי להתמודד עם האילוצים. כדי שהניתוח לא יושפע מהמידע החוץ-טקסטואלי, הפנייה אל העורך נעשתה לאחר השלמת הניתוח הטקסטואלי והסטטיסטי.

בהתכתבות התברר שאלידע תרגם באופן אישי את כל הטורים האישיים בתקופה שבה כיהן כעורך ראשי של *PC Magazine* ישראל, ובכלל זה את כל הטורים שנבדקו במחקר. תשובותיו של אלידע (המפורטות בנספח 3 והנדונות בהרחבה בפרק 8 – סיכום ומסקנות) סייעו בהבנת ממצאי הניתוח הטקסטואלי והסטטיסטי.

5.5 סוגיות מתודולוגיות

5.5.1 תיחום התופעות

בניתוח ההזחות שנמצאו התברר כי ההבחנה ביניהן אינה תמיד חד-משמעית. הקושי העיקרי עלה בהבחנה בין הנהרה לבין תופעות אחרות. לא תמיד היה ברור היכן עובר הגבול בין הנהרה להוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם. פעמים רבות הוסיף מספר התרגום דברים שלא ניתן היה לייחס למספר המקור, אך הם מנהירים רעיון מסוים שהיה טמון בדבריו באופן סמוי. במקרים גבוליים אלה הוחלט כי רק הוספת מידע שלא נמסר על ידי מספר המקור, אינו משתמע מדבריו ואינו בא להנהיר את דבריו בדרך כלשהי, תתויג בניתוח כהוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם. במקרים שבהם ניתן היה לקשור את דבריו של מספר התרגום עם רעיון כלשהו שביטא מספר המקור, תויגה ההזחה בתור הנהרה.

לעתים היה קושי לתחום גבול בין הנהרה להעצמה. חלק ממקרי ההעצמה יכלו להתפרש כניסיון להפוך את המידע הסמוי בדבריו של מספר המקור למפורש בדבריו של מספר התרגום. ברוב המקרים הוחלט לתייג את ההזחה כהעצמה, כי הגדרתה התאימה לייצוג המקרים הגבוליים האלה טוב יותר מאשר הגדרתה של הנהרה.

אף על פי שבכל מקרה שבו התגלו הזחות שהתאימו למספר קטגוריות, נעשה ניסיון להכריע ביניהן על ידי בחירה בהזחה שהגדרתה מתארת בצורה מיטבית את המקרה המסוים, לעתים לא נמצאה הצדקה מספקת להעדיף הגדרה אחת מבין אחדות. לדוגמה, שימוש במטפורה מסוימת יכול להיות כרוך בהעצמה, בהערכה ובסטייה משלבית. במקרים אלה תויגה אותה תופעה בעת ובעונה אחת כמטפורה, כהערכה, כהעצמה וכסטייה משלבית. במקרים כאלה הובא ריבוי התיוגים בחשבון בחישוב הסטטיסטי.

5.5.2 זהות המתרגם הביוגרפי והשלכותיה על תרגום הטורים

בראיון עם יהודה אלידע, העורך הראשי לשעבר של *PC Magazine* ישראל, התברר כאמור כי הוא תרגם באופן אישי את כל הטורים שנבדקו בעבודה. עובדה זו מציבה שתי מגבלות מתודולוגיות. ראשית, תרגומים שהם פרי עטו של מתרגם ביוגרפי אחד ויחיד עשויים להפגין נוכחות מתרגם מובלע עקבית יותר מאשר טורים שהם פרי יצירתם של מתרגמים ביוגרפיים שונים. שנית, בטורים האישיים המתורגמים על ידי העורך – גורם סמכותי הקובע את מדיניות התרגום של כתב העת – עשויה נוכחותו של המתרגם המובלע לבוא לידי ביטוי ביתר שאת מאשר בטורים שהם פרי יצירתו של מתרגם שאין לו מעמד זהה או יכולת השפעה זהה.

6. ניתוח דוגמות נבחרות

דוגמות נבחרות משנת 2001

דוגמה 1

Dvorak, John C. "Fixing the Internet". *PC Magazine* (July 1, 2001): 79.

דבורק, ג'ון ק'. "לתקן את אינטרנט". *PC Magazine* ישראל (יולי, 2001): 2.

בדוגמה הבאה מציע המספר את אחד מפתרונותיו לשיפור חוויית הגלישה באינטרנט.

ההזחות שהתגלו: אובדן נימה אישית [2], ביטול מטפורה [1], הוספת הערכה [5], הוספת מטפורה [1], הוספת סטייה משלבית [2], הכללה [1], הנהרה [4], העצמה [1].

המקור

End forward jumps on Web sites. A typical example of a forward jump is the home page that acts as a quick hello. It automatically loads a real home page. First, you get a big "Welcome to the site!" page that loads very fast, and then you jump to another page. I suppose this makes you think you're visiting a responsive site, but the problem is that you can't Back-Arrow out of the site. If I go to Google to do a search, then click on one

such page, I can't get back to Google unless I do predictive clicking—clicking the Back Arrow key numerous times, hoping that I don't overshoot.

התרגום

להפסיק את המנהג של עמוד קפיצה קדימה (Forward Jump). בהתחלה הם העמיסו את עמוד הבית בגרפיקה מיותרת כדי להתבלט ואז, כשזמן ההורדה הארוך שלח את הגולשים למקום אחר, הם המציאו את הטריק הארוך הזה. אתה נכנס לאתר, מקבל תוך שניות ספורות עמוד "ברוך הבא" נטול תוכן, ממנו נמשכת ההורדה של עמוד הבית האמיתי דקות ארוכות. והממזרים בנו את זה בצורה מעגלית. אתה לא יכול לצאת מהאתר בלחיצת Back משום שאז תחזור ל"ברוך הבא" וממנו, אוטומטית, לעמוד הבית. עונשים חריפים צריכים לחול על מי שמרעיל כך את ה-Web.

המקור המתויג

End forward jumps on Web sites. A typical example of a forward jump is the home page that acts as a quick hello. It automatically loads a real home page. First, you get a big "Welcome to the site!" page that loads very fast, and then you jump to another page. [PERS1] I suppose [/PERS1] this makes you think you're visiting a responsive site, but the problem is that you can't Back-Arrow out of the site. If [PERS2] I go to [SPEC1] Google to do a search, then click on one such page, I can't get back to Google [/SPEC1] unless I do predictive clicking—clicking the Back Arrow key numerous times, hoping that I don't [MET1] overshoot [/MET1][[/PERS2]].

התרגום המתויג

להפסיק את המנהג של עמוד קפיצה קדימה [EXPL1] (Forward Jump) [EXPL1]. בהתחלה [EVAL1] [EXPL2] הם העמיסו את עמוד הבית בגרפיקה מיותרת כדי להתבלט [EXPL2] [EVAL1] ואז, [EXPL3] כשזמן ההורדה הארוך שלח את הגולשים למקום אחר, הם המציאו [EVAL2]

[REG_SHIFT1] את הטריק הארוך הזה [REG_SHIFT1] [/EVAL2]. אתה נכנס [GENERAL1] לאתר [GENERAL1], מקבל תוך שניות ספורות עמוד "ברוך הבא" נטול תוכן, ממנו נמשכת ההורדה של עמוד הבית האמיתי דקות ארוכות [EXPL3] [/EXPL3]. [EXPL4] [EVAL3] [REG_SHIFT2] והממזרים [REG_SHIFT2] [/EVAL3] בנו את זה בצורה מעגלית. אתה לא יכול לצאת מהאתר בלחיצת Back משום שאז תחזור ל"ברוך הבא" וממנו, אוטומטית, לעמוד הבית [EXPL4] [/EXPL4]. [EVAL4] עונשים חריפים צריכים לחול [EVAL4] על [EVAL5] מי [HYP1] [MET2] שמרעיל כך את ה- Web [MET2] [EVAL5] [/HYP1].

ניתוח

בדוגמה זו מתגלה פער בין דבריו של מספר המקור לבין דבריו של מספר התרגום. במקור מסביר המספר את המושג "קפיצה קדימה" ("Forward Jump"). הוא מותח ביקורת על התופעה, אך לא על בעלי האתרים המשתמשים בטכניקה זו. מספר התרגום לעומתו מותח ביקורת גלויה על בעלי האתרים, המתבטאת בהוספת חמש הערכות שליליות [EVAL1, 2, 3, 4, 5]. לפי מספר התרגום, בעלי האתרים "העמיסו את עמוד הבית בגרפיקה מיותרת כדי להתבלט" [EVAL1], ואז "המציאו את הטריק הארוך" של אתר הביניים [EVAL2]. יתרה מזאת, "הממזרים בנו את זה בצורה מעגלית" [EVAL3], הם "מרעילים את ה-Web" [EVAL5] ומן הראוי שיקבלו "עונשים חמורים" על כך [EVAL4]. שתי הערכות שליליות של מספר התרגום מנוסחות כך שנוצרות שתי סטיות משלביות הגורמות לפער בין משלב התרגום לבין משלב המקור. הסטיות המשלביות מופיעות עקב השימוש במילים "הטריק" [REG_SHIFT1] ו"ממזרים" [REG_SHIFT2] האופייניות בעברית ללשון מדוברת. על אף הפער הגדול לכאורה בין מספר המקור למספר התרגום, ניתן לראות כי מספר המקור מדבר על שלושה נושאים מרכזיים החוזרים על עצמם בדבריו של מספר התרגום: א) אתרים אמיתיים הם כבדים, לכן נדרש להם זמן לעלות. ב) מסיבה זו משתמשים באתר "ברוכים הבאים" מהיר וממנו מעבירים את המשתמש לאתר האמיתי. ג) בגלל השימוש באתר הביניים, המשתמש אינו יכול לצאת בקלות מהאתר האמיתי. מספר התרגום מנהיר את שלושת הנושאים האלה. הוא משתמש בשלוש הנהרות [EXPL2, 3,]

[4] המסבירות לקורא הישראלי את המידע הטכני שנמסר במקור. מספר התרגום מוסיף עוד הנהרה המסבירה לקוראים מושג טכני. בהנהרה זו הוא מצטט את המקור "(Forward Jump)" [EXPL1] לטובת אלה מהקוראים המכירים את המושג בשמו המקורי, אך לא בשמו המתורגם "קפיצה קדימה". הנהרת מושגים טכניים המתורגמים לעברית על ידי ציטוט המקור היא מגמה החוזרת על עצמה בדבריו של מספר התרגום. לפי יהודה אלידע, המתרגם הביוגרפי של הטורים שנבדקו בעבודה, "בדרך כלל התווספה לצד העברית גם מלת המקור באנגלית, כאשר סברתי כי חלק מהקוראים מכירים רק את המינוח האנגלי" (אלידע, נספח 3).

מספר המקור משתמש במטפורה "overshoot" [MET1]. המילה "overshoot" שאולה מעולם הקליעה, היא מסמנת מצב שבו קולעים מעבר למטרה. מספר המקור משווה בין מצב זה לבין דילוג על יותר עמודים מהנדרש. ניתן לשייך את דילוג היתר על העמודים באינטרנט לקטגוריית אד-הוק (Shen 1992) המיוצגת על ידי הקליעה מעבר למטרה: שתי הפעולות מתארות התקדמות יתר תוך כדי החמצת המטרה. מטפורה זו בוטלה בדבריו של מספר התרגום, אך נוספה מטפורה [MET2] במקום אחר: "מי שמרעיל את ה-Web". מספר התרגום משווה פעילות לא רצויה באינטרנט עם הרעלה. ניתן לשייך את הפעילות הלא רצויה באינטרנט לקטגוריית אד-הוק המיוצגת על ידי הרעלה: גרימת נזק חמור. מטפורה זו כרוכה בהעצמה [HYP1], כי הביטוי "מי שמרעיל את ה-Web" הופך את הביקורת מטעם מספר התרגום למודגשת יותר מהביקורת המשתמעת מדבריו של מספר המקור.

דבריו של מספר המקור מתאפיינים בנימה אישית: [PERS1] "I suppose", "If I go to Google [...]" [PERS2] שאבדה בדבריו של מספר התרגום. הפנייה האישית אל הנמען, שאפיינה את דבריו של מספר המקור, מופיעה גם בדבריו של מספר התרגום.

בדבריו של מספר התרגום נעשתה הכללה במקום האזכור הספציפי. שמה של חברת גוגל: "If I go to Google ... I can't get back to Google" שהופיע בדבריו של מספר המקור הוחלף בדבריו של מספר התרגום במילה כללית "אתר": "אתה לא יכול לצאת מהאתר [...]" [GENERAL1].

דוגמה 2

Dvorak, John C. "The Real Comdex Trend". *PC Magazine* (Jan 16, 2001): 83.

דבורק, ג'ון ק'. "הסיפור האמיתי של קומדקס". *PC Magazine* ישראל (פברואר, 2001): 2.
בדוגמה זו מתאר המספר את התרשמותו מהכנס הגדול בשם "קומדקס" שבו הוצגו טכנולוגיות חדשות.
ההזחות שהתגלו: ביטול נימה אישית [1], הוספת אירוניה [1], הוספת מטפורה [1], הוספת מידע
עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [1], הוספת סטייה משלבית [1], הוספת פנייה אישית [1], הוספת שאלה
רטורית [2], הנהרה [4], העצמה [3].

המקור

Visitors to the Comdex 2000 trade show were so enthralled by the wireless scene, they didn't notice much else. Meanwhile, I was more impressed by a technology that will have a much greater impact, since it actually promotes faster computing: complex image processing.

התרגום

מאות אלפי המבקרים, ואלפי העיתונאים, שביקרו בתערוכת קומדקס סתיו – 2000 בלאס וגס סונוורו
למראה שלל מוצרי האלחוט, שתפסו את מרכז הבמה ברוב הביתנים הגדולים. בינתיים הם פספסו את
הסיפור האמיתי של התערוכה – עיבוד תמונה בזמן אמת. נשמע קצת טכני מדי עבורכם? למה להתלהב
ממשהו שאולי מעניין קומץ מקצוענים בגומחת שוק זעירה, אתם שואלים? תרשו לי להעמידכם על
טעותכם. עיבוד תמונה מתקדם הוא טכנולוגיה שתשפיע עלינו מהר יותר וחזק יותר מכל השיטות לגלוש
באינטרנט מטלפון סלולרי. נכון שהתחזית שלי לא באופנה של האנליסטים, שיודעים מאיזה צד מרוחה
הפרוסה שלהם. לא נורא, ממילא הם הצליחו לנחש בהצלחה רק התפתחויות שכבר התרחשו.

המקור המתויג

Visitors to the Comdex 2000 trade show were so enthralled by the wireless scene, they didn't notice much else. Meanwhile, [PERS1] I was more impressed [/PERS1] by a technology that will have a much greater impact, since it actually promotes faster computing: complex image processing.

התרגום המתויג

[HYP1] מאות אלפי המבקרים, ואלפי העיתונאים [HYP1], שביקרו [EXPL1] בתערוכת [EXPL1] קומדקס [EXPL2] סתיו – 2000 [EXPL2] [EXPL3] בלאס ווגס [EXPL3] [EXPL4] סונוורו [EXPL4] למראה [HYP2] של [HYP2] מוצרי האלחוט, שתפסו את מרכז הבמה ברוב הביתנים הגדולים [EXPL4].

בינתיים הם [REG_SHIFT1] פספסו [REG_SHIFT1] את [HYP3] [MET1] הסיפור האמיתי [MET1] של התערוכה [HYP3] – עיבוד תמונה בזמן אמת. [PERS1] [RHET_QUESTION1] נשמע קצת טכני מדי עבורכם [RHET_QUESTION1]? [RHET_QUESTION2] למה להתלהב ממשו שאולי מעניין קומץ מקצוענים בגומחת שוק זעירה, אתם שואלים [RHET_QUESTION2]? תרשו לי להעמידכם על טעותכם [PERS2]. עיבוד תמונה מתקדם הוא טכנולוגיה שתשפיע עלינו מהר יותר וחזק יותר מכל השיטות לגלוש באינטרנט מטלפון סלולרי. [ADD1] [IRONY1] נכון שהתחזית שלי לא באופנה של האנליסטים, שיודעים מאיזה צד מרוחה הפרוסה שלהם. לא נורא, ממילא הם הצליחו לנחש בהצלחה רק התפתחויות שכבר התרחשו [IRONY1] [ADD1].

ניתוח

מספר התרגום משתמש בהעצמה להמחשת ממדי התערוכה כשהוא מחליף את "visitors" ב"מאות אלפי המבקרים, ואלפי עיתונאים" [HYP1]. כמו כן, הוא מעצים את כמות המוצרים שהוצגו בתערוכה על ידי הבחירה במילה "שלל" בביטוי "שלל מוצרי האלחוט" [HYP2]. מספר המקור משתמש בביטוי "wireless scene" שאינו מאפשר לעמוד על כמות מוצרי האלחוט.

מספר התרגום מוסיף שלוש הנהרות [EXPL1, 2, 3] העוזרות להסביר לקורא הישראלי כי מדובר בתערוכה [EXPL1], והמספקות מידע על המקום ועל הזמן שבהם היא נערכה – "לאס ווגס" [EXPL2], "סתיו - 2000" [EXPL3]. כמו כן, מספק מספר התרגום הנהרה נוספת [EXPL4] המפרשת את הביטוי "wireless scene" של מספר המקור. בהמשך דבריו של מספר התרגום נוספת מטפורה: "הסיפור האמיתי של התערוכה" [MET1]. מספר התרגום משווה את עיבוד התמונה בזמן אמת לסיפור האמיתי של התערוכה. ההשוואה מאפשרת לשייך את שני המושגים לקטגוריית אד-הוק אחת, הדבר החשוב ביותר.

בסוף הדוגמה מוסיף מספר התרגום השקפת עולם [ADD1] שלא ניתן לייחס למספר המקור. בהוספה מופיעות דמויות חדשות שלא הופיעו במקור – אנליסטים. מספר התרגום מודה כי האנליסטים אינם מעריכים את דעתו המקצועית ("נכון שהתחזית שלי לא באופנה של האנליסטים"), ונראה שהוא מעמיד פנים שזה לא נורא ("לא נורא, ממילא הם הצליחו לנחש בהצלחה רק התפתחויות שכבר התרחשו"). כמו כן, הוא נותן לאנליסטים מחמאה מפוקפקת (הם "יודעים מאיזה צד מרוחה הפרוסה שלהם"). ניתן לראות כי דבריו של מספר התרגום מכילים ביקורת שאינה מנוסחת בצורה ישירה, אלא בצורה אירונית עקיפה [IRONY1]. דבריו של מספר התרגום מכילים שתי טענות שהן בבחינת העמדת פנים שנועדה להתגלות על ידי הנמען. בביטוי "יודעים מאיזה צד מרוחה הפרוסה שלהם" מספר התרגום מעמיד פנים שהוא מחמיא לאנליסטים, אבל אפשר להבין מדבריו שהאנליסטים הם אינטרסנטים. בניסוח "לא נורא, ממילא הם הצליחו לנחש בהצלחה רק התפתחויות שכבר התרחשו" מספר המקור מעמיד פנים שהמצב שבו האנליסטים אינם מבינים בתחום התמחותם הוא לא נורא, ולכאורה מקטין מאשמתם. אבל לא כך הדבר באמת, שהרי מצפים מהאנליסטים שיהיו מומחים בתחום התמחותם.

במקור המספר מציין כי התרשם מן "הטכנולוגיה לעיבוד תמונות מתקדם" יותר מאשר משאר הטכנולוגיות שהוצגו בתערוכה: "I was more impressed by a technology [...] complex image processing". בתרגום נעשית העצמה [HYP3], הטכנולוגיה לעיבוד תמונות מתקדם מכונה "הסיפור האמיתי של התערוכה", מספר התרגום מבליט את ערכה וכמעט מבטל את ערכן של טכנולוגיות אחרות

המוצגות בתערוכה. ההעצמה גורמת לשינוי במשמעות הטקסט המקורי. על פי מספר המקור, גם לטכנולוגיות האחרות המוצגות בתערוכה עשוי להיות ערך, אם כי ערכה של הטכנולוגיה לעיבוד תמונה מתקדם עולה עליו. על פי מספר התרגום, אין ערך אמיתי לטכנולוגיות האחרות.

בתרגום נוספות שתי שאלות רטוריות שלא הופיעו במקור [RHET_QUESTION1] ו-[RHET_QUESTION2]. בשאלות הרטוריות ובמשפט המופיע מיד אחריהן נוספת פניה אישית, מספר התרגום פונה ישירות אל הקוראים בגוף שני רבים [PERS2]. הוא שם בפי הקוראים ביקורת וממהר להשיב עליה, אולי מתוך השאיפה לשתף את הקוראים בשיח: "נשמע קצת טכני מדי עבורכם? למה להתלהב ממה שיש שאלו מעניין קומץ מקצוענים בגומחת שוק זעירה, אתם שואלים? תרשו לי להעמידכם על טעותכם". במקביל להוספת פנייה אישית אל הקוראים בשאלות הרטוריות, אובדת בהן הנימה האישית (השימוש בגוף ראשון יחיד) [PERS1] שאפיינה את דבריו של מספר המקור. הנימה האישית נשמרת רק במשפט "תרשו לי להעמידכם על טעותכם", המופיע לאחר השאלות הרטוריות.

מספר התרגום משתמש בביטוי "הם פספסו" [REG_SHIFT1] המחליף את הביטוי "they didn't notice" שהופיע בדבריו של מספר המקור. דבריו של מספר התרגום מכילים סטייה משלבית שאין במקור מכיוון שהשימוש בפועל "לפספס" אופייני בעברית ללשון מדוברת, ואילו הביטוי "didn't notice" יכול להופיע באנגלית בלשון כתובה.

דוגמה 3

Machrone, Bill. "Hang the Lawyers – Again". *PC Magazine* (Jan 16, 2001): 81.

מקרון, ביל. "לתלות את עורכי-הדין". *PC Magazine* ישראל (פברואר, 2001): 4.

בדוגמה זו מסופר על התביעה הייצוגית שהוגשה נגד חברת טושיבה, שהשתמשה ברכיב חומרה עם באג, על אף שהיה ביכולתה להשתמש בגרסה המתקנת של הרכיב. על פי המספר, גובה הפיצויים שנדרשה טושיבה לשלם הוא גבוה מדי מכיוון שבפועל לא דווח על אף מקרה שבו הבאג גרם נזק למשתמש.

ההזחות שנתגלו: אובדן מידע עובדתי או השקפת עולם [2], הוספת חזרה [1], הנהרה [1], הבלעה [1], ביטול מטפורה [1], העצמה [4].

המקור

But the supposedly aggrieved owners of Toshiba laptops remain unchanged by the class-action suit filed against Toshiba, which involved a subtle flaw discovered in 1986 in the NEC 765 floppy disk drive controller. The chip and its reverse-engineered and licensed brethren are still used in millions of laptops from Toshiba and other owners [...]. Interestingly, no such corruption has ever been reported, the damage remains hypothetical, and Toshiba settled the case for \$2.1 billion a year ago. Some Toshiba owners got rebate checks; others got discount coupons. The company settled, figuring this was a bargain compared with a worst-case scenario: the refund of virtually all the laptops it has sold, which would exceed \$9 billion [...].

התרגום

מעט משתמשים, שהדבר היה אמור לגעת בהם בכלל, מודעים להסכם שהושג מחוץ לכותלי בית המשפט. מעטים עוד יותר יודעים מדוע טושיבה מוכנה לשלם פיצויים לכל מי שרכש מחשב שלה בו קיים באג עלום, לכאורה. אף אחד עוד לא התלונן על הפגיעה מהבאג הזה, למרות שהוא בשטח מאז 1986 (כ, 17 שנה!), טמון בכמה עשרות מליוני מחשבים. ובכל זאת, מאות אלפים כבר קיבלו את הכסף, ומליונים מחכים בתור.

המקור המתויג

But the supposedly aggrieved owners of Toshiba laptops remain unchanged by [IN_TEXT] the class-action suit [IN_TEXT] filed against Toshiba, which involved a subtle flaw discovered in 1986 in the NEC 765 floppy disk drive controller. The chip and

its reverse-engineered and [MET1] licensed brethren [/MET1] are still used in millions of laptops from Toshiba and other owners [...]. Interestingly, no such corruption has ever been reported, the damage remains hypothetical, and Toshiba settled the case [DEL1] for \$2.1 billion a year ago [/DEL1]. Some Toshiba owners got rebate checks; others got discount coupons. [DEL2] The company settled, figuring this was a bargain compared with a worth-case scenario: the refund of virtually all the laptops it has sold, which would exceed \$9 billion [...] [/DEL2].

התרגום המתויג

[HYP1] [REP1] מעט [REP1] משתמשים, שהדבר היה אמור לגעת בהם בכלל, מודעים להסכם שהושג מחוץ לכותלי בית המשפט. [REP1.1] מעטים עוד יותר [REP1.1] יודעים מדוע טושיבה מוכנה לשלם פיצויים לכל מי שרכש מחשב שלה בו קיים באג עלום, לכאורה. אף אחד עוד לא התלונן על הפגיעה מהבאג הזה, למרות שהוא בשטח מאז 1986 [HYP1] [EXPL1] [HYP2] (כ, 17 שנה!) [HYP2] [EXPL1], טמון בכמה [HYP3] עשרות מליוני מחשבים [HYP3]. ובכל זאת, [HYP4] מאות אלפים כבר קיבלו [IMPL1] את הכסף [IMPL1], ומליונים מחכים בתור [HYP4].

ניתוח

מספר המקור מותח ביקורת על עורכי הדין שאיימו על טושיבה בתביעה ייצוגית וגרמו לה הפסדים כבדים בגלל באג קטן שאינו מזיק בפועל. מספר התרגום מעצים [HYP1] את המסר של מספר המקור שהמשתמשים אינם מבחינים בבאג שבמחשביהם: "מעט משתמשים, שהדבר היה אמור לגעת בהם בכלל, מודעים להסכם", "מעטים עוד יותר יודעים מדוע טושיבה מוכנה לשלם", "אף אחד עוד לא התלונן על פגיעה". החזרה על המילה "מעט" לציון מספר המשתמשים ששמעו על הבעיה [REP1] היא אמצעי לשוני נוסף שבא כנראה לשכנע את קורא התרגום כי ייחוס המחדל לטושיבה הוא חסר בסיס ורק משמש עילה נוחה לעורכי הדין. מספר התרגום משתמש בפסוקית ויתור המתחילה ב"למרות ש" והיוצרת ניגוד בין המשתמשים שאינם מבחינים בבאג לבין הבאג הקיים במשך פרק זמן ארוך. במקור רוב המידע נמסר

במשפטים עצמאיים, השימוש בפסוקית ויתור בתרגום מדגיש ביתר שאת את הביקורתיות בדברי המספר.

פרט להעצמה במספר המשתמשים שלא שמעו על הבאג [HYP1], מעצים מספר התרגום גם את כמות המחשבים שבהם הוא קיים [HYP3] ואת מספר המשתמשים שקיבלו או שעומדים לקבל פיצויים [HYP4]. מספר המקור מציין כי הבאג נמצא "in millions of laptops", ואילו מספר התרגום מדבר על "עשרות מליוני מחשבים" [HYP3]. מספר התרגום מבליע מידע על האופן שבו קיבלו הזכאים את הפיצויים, אך מעצים את כמות הזכאים. לפי מספר המקור, חלק מהמשתמשים קיבלו זיכויים או קופונים לרכישת מחשב חדש: "Some Toshiba owners got rebate checks; others got discount coupons". מספר התרגום מסתפק בציון העובדה שהם "קיבלו את הכסף" [IMPL1], אבל מוסיף מספרים גדולים: "מאות אלפים כבר קיבלו את הכסף, ומליונים מחכים בתור" [HYP4].

העצמה נוספת מתרחשת בהנהרה "(כן, 17 שנה!)" [EXPL1]. מספר המקור מציין שהבאג קיים משנת 1986 ומותיר לקורא לחשב את התקופה ולהבין את משמעותו של נתון זה. לעומת זאת, מספר התרגום מחשב בשביל הקורא כמה שנים קיים הבאג במחשבים האישיים, ומוסיף סימן קריאה ההופך את דבריו של מספר התרגום למודגשים יותר מדבריו של מספר המקור [HYP2].

בדבריו של מספר התרגום מושמטת המטפורה "licensed brethren" [MET1] שהופיעה בדבריו של מספר המקור. מספר המקור מכנה את בקרי הדיסקטים מאותו סוג במילה "brethren". ההשוואה בין מכשירים מאותו סוג לבין אחים מאפשרת לשייך את בקרי הדיסקטים לקטגוריית אד-הוק המיוצגת על ידי המושג "brethren" ומכילה בתוכה ישויות דומות.

באופן מפתיע משמיט מספר המקור, הנוטה לעסוק באופן עקבי בענייני כסף, גם מידע על גודל הפיצויים ששילמה חברת טושיבה [DEL1] ל"נפגעים", ועל גודל הפיצויים שהיא הייתה עלולה לשלם לו הפסידה במשפט [DEL2].

דוגמה 4

Machrone, Bill. "Hang the Lawyers – Again". *PC Magazine* (Jan 16, 2001): 81.

מקרון, ביל. "לתלות את עורכי-הדין". *PC Magazine* ישראל (פברואר 2001): 4.

דוגמה זו היא המשך הדוגמה הקודמת, ובה מספק המספר מידע טכני על האופן שבו פועל הבאג.

ההזחות שהתגלו: הוספת מידע עובדתי או השקפת עולם [1], הנהרה [3].

המקור

The alleged flaw could corrupt user data. It involves writing data to the floppy disk drive's 512-byte sectors. If an interrupt from another process or program occurs in any of the 511 bytes, the disk-drive controller repeats the operation to ensure that the bytes are correct. If an interrupt of sufficient length occurs on the 512th byte, the old version of the chip can cause an overrun, creating an invalid sector.

התרגום

זה סיפור מדהים שהתחיל כאשר NEC הוציאה לשוק שבב חדש, בקר לכונן דיסקטים, שמספרו NEC765. בשנת 1986 בקרי הדיסקטים עדיין לא היו מוטמעים בערכת השבבים והרכיב של NEC זכה לפופולריות עצומה בזכות צריכת חשמל נמוכה. כמעט בכל מחשב מחברת אפשר היה למצוא אותו – ובמיוחד, במחשבי טושיבה, שכבר אז הוליכה את שוק מחשבי המחברת. זמן קצר לאחר יציאת הבקר לשוק התגלה בו באג נדיר. כאשר הבקר כותב לדיסקט סקטור בן 512 בייטים, רצוי לא להפריע לו באמצע. אם מגיע אות "פסיקה" (Interrupt) במהלך הכתיבה, הבקר מתחיל מחדש את כתיבת הסקטור, על מנת לוודא שהרישום מושלם. כך זה קורה גם ב-NEC765 – אם הפסיקה מגיעה בזמן שנכתבים 511 בייטים הראשונים. אבל אם היא תפסה את הבקר בשבריר השנייה בו הוא כותב את הבייט האחרון בסקטור, הבקר לא חוזר על התהליך, ולכן יכול להיות ששגיאה תשבש את הבייט הזה.

המקור המתויג

לא התגלו תופעות רלוונטיות.

התרגום המתויג

[ADD1] זה סיפור מדהים שהתחיל כאשר NEC הוציאה לשוק שבב חדש, בקר לכונן דיסקטים, שמספרו NEC765. בשנת 1986 בקרי הדיסקטים עדיין לא היו מוטמעים בערכת השבבים והרכיב של NEC זכה לפופולריות עצומה בזכות צריכת חשמל נמוכה. כמעט בכל מחשב מחברת אפשר היה למצוא אותו – ובמיוחד, במחשבי טושיבה, שכבר אז הוליכה את שוק מחשבי המחברת. זמן קצר לאחר יציאת הבקר לשוק התגלה בו באג נדיר [ADD1]. כאשר הבקר כותב לדיסקט סקטור בן 512 בייטים, [EXPL1] רצוי לא להפריע לו באמצע [EXPL1]. אם מגיע אות "פסיקה" [EXPL2] (Interrupt) [EXPL2] במהלך הכתיבה, הבקר מתחיל מחדש את כתיבת הסקטור, על מנת לוודא שהרישום מושלם. כך זה קורה גם ב-NEC765 – אם הפסיקה מגיעה בזמן שנכתבים 511 בייטים הראשונים. אבל אם היא תפסה את הבקר בשבריר השנייה בו הוא כותב את הבייט האחרון בסקטור [EXPL3], הבקר לא חוזר על התהליך [EXPL3], ולכן יכול להיות ששגיאה תשבש את הבייט הזה.

ניתוח

בדבריו של מספר התרגום יש הוספת מידע אחת ושלוש הנהרות המסבירות לנמען מושגים מעולם המחשבים. ההוספה [ADD1] מספקת מידע עובדתי וחומר רקע על הבקר NEC765, שלא הופיעו בדבריו של מספר המקור ואף אינם משתמעים מהם. ההנהרות [EXPL1] ו-[EXPL2] מסבירות את המושג הטכני "interrupt" שהוזכר במקור. ההנהרה [EXPL3] מסבירה את המושג הטכני "overrun". בדוגמה זו ניתן לראות מגמה החוזרת על עצמה בהרבה דוגמות נוספות, והיא – להסביר את התוכן הטכני עבור הקורא הישראלי. ניתן לראות כי מספר התרגום פונה אל נמען הנופל לכאורה בבקיאיותו הטכנית מן הנמען שאליו פונה מספר המקור.

דוגמה 5

Machrone, Bill. "Missing the Boat on Broadband". *PC Magazine* (August 1, 2001): 67.

מקרון, ביל. "איך זה שהם מוותרים על הפס הרחב?". *PC Magazine ישראל* (אוגוסט, 2001): 6.

בדוגמה זו מתאר המספר את הביקוש הנמוך לחיבור לאינטרנט בפס הרחב בקרב המשתמשים הביתיים.

ההזחות שהתגלו: אובדן מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [1], ביטול אירוניה [1], ביטול מטפורה [1], הוספת מטפורה [1], הוספת סטייה משלבית [1], הוספת פניה אישית [1], הנהרה [2], העצמה [2], ספציפיקציה [1].

המקור

Remember when you were a kid and you didn't finish your dinner? Your mom said, "Think of all the starving children in [insert impoverished or war-torn country here]." That's how it is in the broadband market today. People in areas that can't get the service are clamoring for it, yet in areas where people can get it, installations have plateaued.

התרגום

זוכרים את משפט המחץ של אמא, "תגמור את האוכל! תחשוב על כל הילדים שמתים ברעב בביאפרה"? תחשבו על כל מאות מיליוני משתמשים שמתים לקבל חיבור רחב-פס ומסיבות שונות אין להם אפשרות. כמה הם היו מוכנים לשלם תמורת התכונות שאתם מוותרים עליהן בלי לדעת מה אתם מפסידים.

המקור המתויג

Remember [DEL1] when you were a kid and you didn't finish your dinner [/DEL1]? Your mom said, "Think of all the starving children in [IRONY1] [insert impoverished or war-torn country here] [/IRONY1]." That's how it is in the broadband market today. People in

areas that can't get the service are [MET1] clamoring for it [/MET1], yet in areas where people can get it, installations have plateaued.

התרגום המתויג

זוכרים [HYP1] את משפט המחץ [/HYP1] של אמא, "[EXPL1] תגמור את האוכל! [/EXPL1] תחשוב על כל הילדים שמתים ברעב [SPEC1] בביאפרה [SPEC1]?" [SPE1] תחשבו על [HYP2] כל מאות מיליוני משתמשים [HYP2] [MET2] [REG_SHIFT1] שמתים לקבל [REG_SHIFT1] [MET2] חיבור רחב-פס ומסיבות שונות אין להם אפשרות. כמה הם היו מוכנים לשלם תמורת התכונות [PERS1] שאתם מוותרים עליהן בלי לדעת מה אתם מפסידים [PERS1] [EXPL2].

ניתוח

בדברי מספר התרגום אפשר להבחין במספר הזחות. המספר משמיט את חלק המשפט "when you were a kid and you didn't finish your dinner" [EXPL1] ומנהיר את דבריה של האם [EXPL1]. ההנהרה נעשית על ידי הוספת המשפט "תגמור את האוכל!" המשתמע מן המקור אך אינו נאמר בו באופן מפורש. דבריה של האם הישראלית מועצמים בתרגום הן על ידי הכרתם בכינוי "משפט המחץ" והן על ידי השימוש במשפט ציווי וחתימתו בסימן קריאה [HYP1]. בנוסף על כך, מביאה האם הישראלית דוגמה ספציפית [SPEC1] "בביאפרה", ואילו בציטוט דבריה של האם האמריקנית לא ננקט שם מדינה ספציפית: "[insert impoverished or war-torn country here]". הספציפיקציה מבטלת את האירוניה שהופיעה בדבריו של מספר המקור. האירוניה במקור נוצרת בגלל היחס הקליל (הצעה לבחור מתוך הרשימה) אל הנושא הקשה (ילדים רעבים) [IRONY1], שניתן לפרשו כהעמדת-פנים, אולי מתוך ביקורתיות כלפי אלה המקלים ראש בנושא זה. פרט לכך, הוסיף מספר התרגום הנהרה [EXPL2] המבהירה את הרעיון שמסר מספר המקור: הביקוש לאינטרנט מהיר קיים בעיקר במקומות שבהם לא ניתן להשיג אותו. בהנהרה נוספה פניה אישית אל הנמען [PERS1] ללא פנייה מקבילה מטעם מספר המקור.

מספר התרגום מתאר את דרישת המשתמשים לשירות האינטרנט המהיר בעזרת מטפורה "clamoring" [MET1]. המילה "clamor" מציינת באנגלית "זעקת המונים". ניתן לראות בה תְּבִירָה פרוטוטופית (Shen 1992) בקטגוריית האד-הוק המכילה דרישות המונים, ולייחס לקטגוריה זו את דרישת המשתמשים לשירות האינטרנט המהיר. המטפורה של מספר המקור מוחלפת בתרגום במטפורה אחרת, המתארת את המשתמשים שרוצים לקבל גישה לאינטרנט מהיר כ"מתים לקבל" [MET2] את השירות. הביטוי המטפורי "מתים לקבל" יכול לייצג את קטגוריית הפעולות המתארות השתוקקות לקבלת תמורה או שירות מסוימים. ניתן לייחס לקטגוריית אד-הוק זו את דרישת המשתמשים לשירות האינטרנט המהיר. בעוד המטפורה במקור אופיינית לאנגלית כתובה, המטפורה המחליפה אותה בתרגום אופיינית לעברית מדוברת ומביאה לשינוי המשלב [REG_SHIFT1] ולפער בין התרגום לבין המקור.

בנוסף על כך, יש בתרגום העצמה. המילה "people" המופיעה בדבריו של מספר המקור מומרת בדבריו של מספר התרגום ב"מאות מיליוני משתמשים" [HYP2].

דוגמה 6

Miller, Michael J. "Forward Thinking". *PC Magazine* (June 26, 2001): 7.

מילר, מייקל ג'. "ספר חדש: רק בשביל הכיף". *PC Magazine* ישראל (יולי, 2001): 6.

בדוגמה זו מתאר המספר בקצרה את הספר החדש על מערכת ההפעלה לינוקס ומוסר פרטים על לינוס טורוולדס שפיתח אותה.

ההזחות שהתגלו: ביות [1], הוספת הערכה [2], הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [3], הוספת פנייה אישית [1], הנהרה [1].

המקור

The story behind Linux and its creator – Linus Torvalds, a self described nerd from Finland who became, he says, "an accidental revolutionary", - is told in Just For Fun:

The Story of an Accidental Revolutionary (Harper Business, 2001). In this autobiography, cowritten with David Diamond, Torvald tells the story of his early interest in computing.

התרגום

לינוקס צמחה מפרוייקט של סטודנט פני בשם לינוס טורוולדס לתנועה עממית שבונה – בהתנדבות לכאורה – סביבת עבודה אלטרנטיבית. אלפי אינדיווידואליסטים משתתפים בתרגיל הזה, שמנסה להוכיח כי הפריה הדדית יעילה יותר ממשמעת וכי הכאוס של חופש הוא תנאי הכרחי ליצירתיות. העובדה כי מתוך הכאוס נוצרה סביבה יציבה ואמינה, המאפשרת לבסס בה מערכות עסקיות קריטיות, היא הסיפור האופטימי הטוב ביותר של עידן המידע. הספר Just For Fun, אוטוביוגרפיה של לינוס טורוולדס, הוא סיכום מרתק ואנושי של הסיפור הזה. לינוס, היוצר של לינוקס, כתב אותו בעזרת דיוויד דיאמונד והספר יצא בהוצאת Harper Business. תוכלו להזמין באמזון או חנות ספרים מקוונת אחרת. לקוראי האנגלית, בין אם הם חולמים על קריירה בעולם התוכנה ובין אם הם סתם אוהבים "סיפור מהחיים", זה מומלץ. כותרת המשנה של הספר, "הסיפור של מהפכן בטעות", מעבירה את המסר המרכזי. אתה לא צריך לצאת מנקודת השקפה יומרנית כדי להטביע את חותמך בעולם. שאפתנות לא מרוסנת היא אולי תנאי מוקדם לעשיית הרבה כסף, אבל סיפוק יצירתי מלא חופניים והכרה בינלאומית בכישוריך אינם מתנגשים באופי צנוע שלא נרתע מאתגרים אינטלקטואליים.

המקור המתויג

לא התגלו תופעות רלוונטיות.

התרגום המתויג

[ADD1] לינוקס צמחה מפרוייקט של סטודנט פני בשם לינוס טורוולדס לתנועה עממית שבונה – בהתנדבות לכאורה – סביבת עבודה אלטרנטיבית. אלפי אינדיווידואליסטים משתתפים בתרגיל הזה, שמנסה להוכיח כי הפריה הדדית יעילה יותר ממשמעת וכי הכאוס של חופש הוא תנאי הכרחי

ליצירתיות. העובדה כי מתוך הכאוס נוצרה סביבה יציבה ואמינה, המאפשרת לבסס בה מערכות עסקיות קריטיות, היא [EVAL1] הסיפור האופטימי הטוב ביותר של עידן המידע [EVAL1] [ADD1] [EXPL1].

הספר Just For Fun, אוטוביוגרפיה של לינוס טורוולדס, [IN_TEXT1] הוא סיכום מרתק ואנושי [IN_TEXT] של הסיפור הזה. לינוס, היוצר של לינוקס, כתב אותו בעזרת דיוויד דיאמונד והספר יצא בהוצאת Harper Business [EXPL1] [ADD2] [PERS1] [PERS1] תוכלו [PERS1] להזמינו באמזון או חנות ספרים מקוונת אחרת. [DOM1] לקוראי האנגלית, בין אם הם חולמים על קריירה בעולם התוכנה ובין אם הם סתם אוהבים "סיפור מהחיים", [EVAL2] זה מומלץ [EVAL2] [DOM1] [ADD2].

של הספר, "הסיפור של מהפכן בטעות", [ADD3] מעבירה את המסר המרכזי. אתה לא צריך לצאת מנקודת השקפה יומרנית כדי להטביע את חותמך בעולם. שאפתנות לא מרוסנת היא אולי תנאי מוקדם לעשיית הרבה כסף, אבל סיפוק יצירתי מלא חופניים והכרה בינלאומית בכישוריך אינם מתנגשים באופי צנוע שלא נרתע מאתגרים אינטלקטואליים [ADD3].

ניתוח

מספר המקור מוסר מידע בסיסי על הספר *Just For Fun* – שם הספר, שמות המחברים, שם ההוצאה, הסוגה שאליה משתייכת היצירה, והנושא שבו היא עוסקת. מספר התרגום מוסיף הנהרה ושלוש הוספות. בהנהרה [EXPL1] חוזר מספר התרגום על המידע שנמסר על ידי מספר המקור תוך כדי הוספת מספר הסברים קצרים על הספר, על אופן כתיבתו ועל הוצאתו לאור. בשתי הוספות מתוך שלוש מופיעות השקפות עולם הנותנות ביטוי לערכים שלא נידונו כלל במקור. בהוספה הראשונה [ADD1] מספק מספר התרגום רקע עובדתי על ראשיתה של לינוקס ועל אופן פיתוחה היום. בנוסף לרקע העובדתי הוא מביע מספר השקפות שאין להן ביטוי ישיר בטקסט המקור: א) "הפרייה הדדית יעילה יותר ממשמעת"; ב) "הכאוס של חופש הוא תנאי הכרחי ליצירתיות"; ג) אמינותה ויציבותה של לינוקס הן "הסיפור האופטימי הטוב ביותר של עידן המידע". ניתן לראות כי בפעם השלישית שמספר התרגום מבטא את השקפתו נוספה הערכה חיובית [EVAL1] של לינוקס מטעמו. בהוספה השנייה [ADD2] משלב מספר התרגום מידע עובדתי שבאמצעותו הוא מסביר לנמען איך ניתן להשיג את הספר. במסגרת

ההוספה נעשה ביות של הטקסט [DOM1], ונוצרת האשליה כי הטקסט נועד מלכתחילה לקורא הישראלי. "לקוראי האנגלית...", "מציין המספר, "זה מומלץ". המלצתו היא בבחינת הערכה חיובית נוספת [EVAL2] שאינה משתמעת ישירות מדבריו של מספר המקור.

בהוספה השלישית והאחרונה בדוגמה [ADD3], מספר התרגום קובע ביוזמתו את המסר המרכזי של הספר ומוסיף את השקפותיו שאינן משתמעות באופן חד-משמעי מדבריו של מספר המקור. בדוגמה זו חל שינוי במשמעות הטקסט המתורגם. שתי הוספות מידע [ADD1, ADD3] והוספת שיפוט [EVAL1] מוסיפים לטקסט רעיונות שאינם עולים מן המקור.

דוגמה 7

Miller, Michael J. "Securing All Fronts". *PC Magazine* (June 5, 2001): 7.

מילר, מייקל ג'. "הבטחון מתחיל מבית". *PC Magazine* ישראל (יוני, 2001): 6.

דוגמה זו לקוחה מטור העוסק בנושא של אבטחת מידע דיגיטלי. המספר מציג בה את השאלות שנשאל בתור יועץ.

ההזחות שהתגלו: הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [1], ספציפיקציה [6].

המקור

Every company I speak with these days is worried about digital security. In fact, the two most common questions I'm asked are about how to keep hackers out of corporate networks and how to protect information stored on PCs and servers.

התרגום

בכל מקום בו אני נפגש עם משתמשים, חברות ופרטיים, הנושא מספר אחד הוא אבטחה דיגיטלית. איך מגינים על המחשב מפני חדירת האקרים? איך מונעים ירוט הודעות דואר? האם בטוח לבצע טרנסאקציות מסחריות ולהעביר פרטי כרטיס אשראי לספקים עלומים מעבר לים? מה לעשות מול

התקפת הוירוסים, שנעשות יותר ויותר קטלניות? האם נעלמה סכנת ה-DOS, שהפילה אתרים מרכזיים בשנת 2000? מה מסוגלת הממשלה לדעת עלי מציטוט פסיבי? האם מותר להתגונן באמצעות הצפנה חזקה?

המקור המתויג

לא התגלו תופעות רלוונטיות.

התרגום המתויג

בכל מקום בו אני נפגש עם משתמשים, חברות [ADD1] ופרטיים [ADD1], הנושא מספר אחד הוא אבטחה דיגיטלית. איך מגינים על המחשב מפני חדירת האקרים? [SPEC1] איך מונעים ירוט הודעות דואר? [SPEC1] [SPEC2] האם בטוח לבצע טרנסאקציות מסחריות ולהעביר פרטי כרטיס אשראי לספקים עלומים מעבר לים? [SPEC2] [SPEC3] מה לעשות מול התקפת הוירוסים, שנעשות יותר ויותר קטלניות? [SPEC3] [SPEC4] האם נעלמה סכנת ה-DOS, שהפילה אתרים מרכזיים בשנת 2000? [SPEC4] [SPEC5] מה מסוגלת הממשלה לדעת עלי מציטוט פסיבי? [SPEC5] [SPEC6] האם מותר להתגונן באמצעות הצפנה חזקה? [SPEC6]

ניתוח

בדוגמה קצרה זו נבדלים דבריו של מספר התרגום מדבריו של מספר המקור. ראשית, קהל היעד שאתו נפגש המספר משתנה. במקור נפגש המספר עם לקוחות עסקיים, ואילו בתרגום מתווספים אליהם גם לקוחות פרטיים [ADD1]. מלבד הוספה זו, מופיעה בהמשך דבריו של מספר התרגום ספציפיקציה. מספר התרגום מציג שש שאלות [SPEC1, 2, 3, 4, 5, 6], שלא הופיעו בדבריו של מספר המקור. תוספת זו ממחישה לנמען התרגום, שבאופן עקבי מצטייר כנופל בבקיאותו בענייני מחשבים מעמיתו האמריקני, את משמעות המושג "digital security" שהופיע בדבריו של מספר המקור. אף על פי שגם מספר המקור וגם מספר התרגום מציינים כי הנושא המרכזי המעסיק את המשתמשים הוא אבטחה דיגיטלית, השאלות ששואלים המשתמשים את מספר התרגום רבות ומגוונות יותר מהשאלות שנשאל

מספר המקור. למעשה, רק שאלה אחת שנשאלה במקור מופיעה גם בתרגום, והשאר הן שאלות שנספחו מטעמו של מספר התרגום.

דוגמה 8

Miller, Michael J. "Securing All Fronts". *PC Magazine* (June 5, 2001): 7.

מילר, מייקל ג'. "הבטחון מתחיל מבית". *PC Magazine ישראל* (יוני, 2001): 6.

בדוגמה הבאה מונה המספר את האמצעים הבסיסיים להגנה על המחשבים.

ההזחות שהתגלו: אובדן מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [1], ביטול נימה אישית [2], הוספת הערכה [4], הוספת מטפורה [1], הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [2], הוספת נימה אישית [2], העצמה [1].

המקור

That's why we're taking a special look at security software and hardware in this issue. We've included reviews of e-mail anti-virus and content-filtering software, personal firewalls, home gateways, and new biometric devices. Each of these products can improve system security – but they can't do it along. Whether you manage a network at the office or use a computer at home, the challenge is to use this technology properly. You can start with these basics.

התרגום

השאלות האלה הולכות להיות אתנו עוד הרבה שנים. למרות השפל העכשווי בענף, סחר אלקטרוני עתיד להקיף 4 מיליארד דולר בשנת 2004 לפי דוח קבוצת גרטנר. מספר המשתמשים ב-Web הולך וגדל ולמרות קצב ההתקנות המתון יחסית, מליונים מצטרפים מדי שנה למעגל בעלי החיבור הקבוע, בכבלים או ב-DSL, שהם חשופים במיוחד לפריצות עוינות. אנו מתרגלים לעשות יותר ויותר פעולות רגישות באמצעות הקשר האינטרנטי, החל בהוראות לבנק וכלה בעבודת צוות מבזרת על פרויקטים סודיים.

ההתפתחות הזאת חלה בזמן קצר להפליא במושגים היסטוריים – הרף עין בהשוואה לתהליכי הטמעת שינויים בחברה ובמתודות העסקיות. מסיבה זו נראה כי אמצעי ההתגוננות שלנו מפגרים הרבה אחרי התחכום ועוצמת הכלים של חורשי הרע.

אנו חייבים ללמוד לחיות עם אמצעי אבטחה דיגיטליים באותה צורה שלמדנו לחיות עם האמצעיים הפיזיים, כפי שלמדנו לנעול את הבית, לשמור סכומים כסף גדולים ומסמכים יקרים בכספות, להתקין מערכת אזעקה ברכב ובקרת באים והולכים בכניסה למשרד, לשמור על היגיינה ולהתחסן נגד וירוסים ביולוגיים. האמת היא שמרבית כלי ההתגוננות הדרושים להרגשת בטחון מוצדקת כבר קיימים והם אפילו יעילים למדי. לפחות כמו מנעולים פיזיים ומערכות אזעקה אלקטרוניות. צריך רק להתרגל ליישם אותם ולהשתמש בהם באדיקות.

המקור המתויג

[DEL1] That's why we're taking a special look at security software and hardware in this issue. [PERS1] We've included [PERS1] reviews of e-mail anti-virus and content-filtering software, personal firewalls, home gateways, and new biometric devices [DEL1]. Each of these products can improve system security – but they can't do it along. [PERS2] Whether you manage a network at the office or use a computer at home, the challenge is to use this technology properly. You can start with these basics [PERS2].

התרגום המתויג

[ADD1] השאלות האלה הולכות להיות אתנו עוד הרבה שנים. למרות השפל העכשווי בענף, סחר אלקטרוני עתיד להקיף 4 מיליארד דולר בשנת 2004 לפי דוח קבוצת גרטנר. מספר המשתמשים ב-Web הולך וגדל ולמרות קצב ההתקנות המתון יחסית, מליונים מצטרפים מדי שנה למעגל בעלי החיבור הקבוע, בכבלים או ב-DSL, שהם [EVAL1] חשופים במיוחד לפריצות עוינות [EVAL1]. [PERS3] אנו מתרגלים [PERS3] לעשות יותר ויותר פעולות רגישות באמצעות הקשר האינטרנטי, החל בהוראות

לבנק וכלה בעבודת צוות מבוזרת על פרויקטים סודיים. ההתפתחות הזאת חלה בזמן קצר להפליא במושגים היסטוריים – הרף עין בהשוואה לתהליכי הטמעת שינויים בחברה ובמתודות העסקיות. מסיבה זו נראה כי [PERS2] אמצעי ההתגוננות שלנו [EVAL2] [PERS2] מפגרים הרבה [EVAL2] אחרי [EVAL3] התחכום ועוצמת הכלים [EVAL3] של [EVAL4] [MET1] חורשי הרע [EVAL4] [MET1]. [ADD1].

[ADD2] [PERS4] אנו חייבים ללמוד לחיות עם אמצעי אבטחה דיגיטליים באותה צורה שלמדנו לחיות עם האמצעיים הפיזיים, כפי שלמדנו לנעול את הבית, לשמור סכומים כסף גדולים ומסמכים יקרים בכספות, להתקין מערכת אזעקה ברכב ובקרת באים והולכים בכניסה למשרד, לשמור על היגיינה ולהתחסן נגד וירוסים ביולוגיים [PERS4] [ADD2]. האמת היא שמרבית [IMPL1] כלי ההתגוננות הדרושים להרגשת בטחון מוצדקת [IMPL1] כבר קיימים והם אפילו [HYP1] יעילים למדי [HYP1]. לפחות כמו מנעולים פיזיים ומערכות אזעקה אלקטרוניות. צריך רק להתרגל ליישם אותם ולהשתמש בהם באדיקות.

ניתוח

בדוגמה זו משמיט מספר התרגום את רוב דבריו של מספר המקור [DEL1] ומחליף אותם בהוספות מידע עובדתי ובהשקפות עולם מטעמו. המידע המשותף למספר המקור ולמספר התרגום מופיע בתרגום רק בשלושת המשפטים הנמצאים בסוף הדוגמה המתחילים מ: "האמת היא שמרבית כלי ההתגוננות הדרושים להרגשת בטחון מוצדקת כבר קיימים". שלושת המשפטים האלה הם סיכום קצר ולא מלא של הנושאים שהעלה מספר המקור. מספר המקור מתמקד בשלושה נושאים. ראשית, הוא מפרט את סוגיהם של מוצרי התוכנה והחומרה היכולים לסייע באבטחת מידע דיגיטלי. שנית, הוא מציין כי מוצרים אלה יכולים לשפר את אבטחת המחשבים. שלישית, הוא קובע כי לא די בכלים בלבד, וכי על המשתמשים ללמוד להשתמש בהם נכונה.

מספר התרגום מתמקד בארבעה נושאים, שחלקם נבדלים משלושת הנושאים שהוצגו על ידי מספר המקור. ראשית, הוא מסביר לנמען מדוע נחוץ להשתמש במוצרי אבטחה דיגיטלית. הוא משלב בדבריו

מידע על הסכנות הממתינות לגולשים המתחברים לאינטרנט ללא אמצעי התגוננות [ADD1]. להמחשת דבריו, הוא מוסיף ארבע הערכות ומטפורה אחת המסייעות להציג את הגולשים כחלשים וחשופים, ואת ההאקרים כחזקים ומתוחכמים. הוא מעריך כי מחשבי הגולשים "חשופים במיוחד לפריצות עוינות" [EVAL1], וכי אמצעי ההתגוננות שלהם "מפגרים הרבה" [EVAL2] "אחרי התחכום ועוצמת הכלים" [EVAL3] של "חורשי הרע" [EVAL4]. הביטוי "חורשי הרע" [MET1] הוא מטפורה שנוספה מטעמו של מספר התרגום. מספר התרגום משווה את עברייני האינטרנט אל "חורשי הרע", וכך מתאפשר לשייך את שני המושגים לקטגוריית אד-הוק שחבריה הם אנשים שעושים נזק בזדון.

שנית, להבדיל ממספר המקור, מספר התרגום אינו מפרט את סוגי המוצרים, אלא רק מזכיר את קיומם. בדבריו מתרחשת הבלעה [IMPL1]. הרשימה שסיפק מספר המקור: "e-mail anti-virus and content-filtering software, personal firewalls, home gateways, and new biometric devices" הופכת בתרגום ל"כלי ההתגוננות הדרושים להרגשת בטחון מוצדקת".

שלישית, מספר התרגום מעצים את מידת היעילות של המוצרים לאבטחת מידע דיגיטלי. הוא מעריך כי הם "יעילים למדי" [HYP1] בעוד שמספר המקור מציין בזירות כי מוצרים אלה יכולים לשפר את רמת האבטחה: "these products can improve system security".

רביעית, מספר התרגום מוסיף השקפת עולם שאינה מופיעה בדבריו של מספר המקור ואף אינה משתמעת מהם [ADD2]. מספר המקור קורא לנמען ללמוד להשתמש במוצרים לאבטחת מידע דיגיטלי בצורה נכונה, ואילו מספר התרגום קורא לנמען להתחיל להשתמש באופן קבוע במוצרים אלה. הוא משווה בין השימוש במוצרי אבטחה דיגיטלית לבין הפעולות הבסיסיות האחרות שנוקטים כדי לשמור על הבריאות או כדי להגן על הרכוש. בעקבות ההוספה מטעם מספר התרגום חל שינוי במשמעות הטקסט. מדבריו של מספר המקור משתמע כי נמען המקור מבין את הצורך להשתמש במוצרים, ואילו מדבריו של מספר התרגום ניתן ללמוד כי נמען התרגום זקוק להמחשה ולשכנוע.

בדבריו של מספר התרגום אובדת הנימה האישית [PERS1] שנועדה במקור להציג את המספר כנציג של העיתון ולייעץ לקורא אילו צעדים כדאי לנקוט: "We've included reviews [...]". כמו כן, בוטלה

הפניה אישית לנמען [PERS2] שהופיעה בדבריו של מספר המקור: "Whenever you manage a network or [...] you can start from these basics"

במקום זאת, נעשה בדבריו של מספר התרגום שימוש בגוף ראשון רבים ליצירת סולידריות עם הקורא. בהוספת המידע הראשונה [ADD1] משתמש מספר התרגום בכינוי הגוף "אנו" ובכינוי הקניין "שלנו", לתיאור החוויה המשותפת לו ולנמען [PERS3]: "אנו מתרגלים לעשות יותר ויותר פעולות רגישות באמצעות הקשר האינטרנטי", "אמצעי ההתגוננות שלנו מפגרים הרבה אחרי התחכום ועוצמת הכלים של חורשי הרע". על פי לבנת, שימוש בגוף ראשון רבים יוצר במקרים מסוימים קבוצה אינקלוסיבית, הכוללת את הכותב ואת הקוראים, ומתפקד כאמצעי לשיתוף הקורא בשיח (Livnat 2012: 103).

גם בהוספת המידע השנייה [ADD2] משתמש מספר התרגום בגוף ראשון רבים ויוצר קבוצה אינקלוסיבית הכוללת את הקוראים: "אנו חייבים ללמוד לחיות עם אמצעי אבטחה דיגיטליים באותה צורה שלמדנו לחיות עם האמצעים הפיזיים [...]". [PERS4].

דוגמות נבחרות משנת 2002

דוגמה 1

Dvorak, John C. "Compaq-HP: a fiasco looms." *PC Magazine* 21 (June 11, 2002): 67.

דבורק, ג'ון ק'. "HP-קומפק: הפיאסקו שבדרך". *PC Magazine ישראל* (יוני, 2002): 4.

בדוגמה זו מותח המספר ביקורת על תופעת המיזוג של חברות.

ההזחות שהתגלו: ביטול אירוניה [1], הוספת אירוניה [1], הוספת אלוזיה [1], הוספת הערכה [4], הוספת מטפורה [1], הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [1], הוספת נימה אישית [1], הוספת סטייה משלבית [1], הנהרה [3].

המקור

Today's business trend is to lay off as many people as possible and then reward the CEOs for the effort. Mergers are the best way to do it: Put two companies together and

you have many more people to lay off. Sure the companies will suffer, but the CEOs will personally make more money as they send employees into the streets. This is what modern business is all about, and it's sickening.

התרגום

אל תתנו לקרלי לקרוא את הטור הזה. הוא לא ימצא חן בעיניה. היום המגמה העסקית היא לפטר כמה שיותר עובדים ולשלם בנדיבות למנהלים תמורת הנכונות לעשות את העבודה השחורה עבור בעלי המניות. והדרך הקלה ביותר להשתחרר מעודף אמיתי או מדומה של עובדים היא למזג שתי חברות ולקרוא לזה "יעול". לא חשוב שלטווח ארוך שתי החברות תשלמנה ביוקר תמורת תרופת האליל הזאת. העיקר שבינתיים המנהלים צוברים בונוסים שמנים, שבעלי המניות הנפעמים מקצים להם בחוסר הבנה. כך עושים עסקים היום – ואותי זה מבחיל.

המקור המתויג

[IRONY1] Today's business trend is to lay off as many people as possible and then reward the CEOs for the effort. Mergers are the best way to do it: Put two companies together and you have many more people to lay off. Sure the companies will suffer, but the CEOs will personally make more money as they send employees into the streets. This is what modern business is all about [IRONY1], and it's sickening.

התרגום המתויג

[IRONY2][ADD1] אל תתנו [ALLUS1] לקרלי [ALLUS1] לקרוא את הטור הזה. הוא לא ימצא חן בעיניה [IRONY2] [ADD1]. היום המגמה העסקית היא לפטר כמה שיותר עובדים [EXPL1] ולשלם בנדיבות למנהלים תמורת הנכונות לעשות [EVAL1] את העבודה השחורה [EVAL1] עבור בעלי המניות [EXPL1]. והדרך הקלה ביותר [EXPL2] להשתחרר [EVAL2] מעודף אמיתי או מדומה [EVAL2] של עובדים היא למזג שתי חברות ולקרוא לזה "יעול" [EXPL2]. לא חשוב שלטווח ארוך

שתי החברות תשלמנה ביוקר תמורת [MET1] תרופת האליל הזאת [MET1]. העיקר שבינתיים המנהלים צוברים בונסים [REG_SHIFT1] שמנים [REG_SHIFT1], [EXPL3] שבעלי המניות הנפעמים מקצים להם [EVAL4] בחוסר הבנה [EVAL4]/[EXPL3]. כך עושים עסקים היום – [PERS1] ואותי [PERS1] זה מבחיל.

ניתוח

מספר התרגום פותח את דבריו בהערה שלא ניתן לייחס למספר המקור [ADD1]. ההוספה היא בקשה אירונית [IRONY2] שבה מעמיד מספר התרגום פנים כמבקש לא להראות את הטור לקרלי פיורינה, מנכ"לית חברת HP דאז. מספר התרגום מתבטא באירוניה כלפי קרלי פיורינה וכך מדגיש כבר במשפט הראשון של הטור כי השקפת עולמו נבדלת מעמדתה הרשמית של חברת HP בעניין המיזוג. קרלי פיורינה מוזכרת בטור המתורגם בשמה הפרטי בלבד, ללא תיאור תפקידה, ואזכור זה משמש אלוזיה [ALLUS1] המובנת רק למי שיודע מי נמצא בעמדת המפתח ב-HP. ייתכן כי ההוספה האירונית של מספר התרגום בתחילת הדוגמה [IRONY2] היא בבחינת פיצוי על אירוניה שהופיעה בדבריו של מספר המקור [IRONY1]. הוא מעמיד פנים כי הפיטורים ההמוניים הם מטרתו המרכזית של כל בית עסק מודרני, וכי המנהלים שהצליחו להשיג את המטרה הזאת ראויים לפרס, אך למעשה הוא מכון חצי אירוניה כלפי החברות שבחרו במיזוג. האירוניה הסמויה בדבריו של מספר המקור הופכת לביקורת גלויה בדבריו של מספר התרגום. מספר התרגום משתמש בשתי הנהרות שמבטלות את האירוניה שהופיעה בדבריו של מספר המקור (הירש 2008). בהנהרה הראשונה [EXPL1] מבהיר מספר התרגום מדוע ראויים המנהלים לקבל תגמול. הביטוי "to reward the CEOs for the effort" הופך בתרגום ל"לשלם בנדיבות למנהלים תמורת הנכונות לעשות את העבודה השחורה עבור בעלי המניות". מספר התרגום מנהיר כי המנהלים מקבלים מענק כספי עבור ה"עבודה השחורה" שהם עושים. השימוש בביטוי "עבודה שחורה" [EVAL1] מצביע על היחס השלילי של הדובר כלפי התופעה, והופך את ביקורתו הסמויה של מספר המקור למפורשת.

בהנהרה השנייה [EXPL2] מסביר מספר התרגום את כוונתו של מספר המקור בביטוי "the best way to do it": "הדרך הקלה ביותר להשתחרר מעודף אמיתי או מדומה של עובדים היא למזג שתי חברות ולקרוא לזה "יעול". ניתן לראות כי ההערכה "עודף אמיתי או מדומה" [EVAL2] הכלולה בהנהרה מסגירה את יחסו השלילי של הדובר אל התופעה והופכת את האירוניה לביקורת גלויה.

בהנהרה השלישית [EXPL3] מסביר מספר התרגום כי המנהלים מקבלים תגמול מבעלי המניות, לכן גם בעלי המניות אחראים בעקיפין לתופעה של פיטורים המוניים. ניתן להסיק מידע זה מדבריו של מספר המקור, שציין כי המנהלים מקבלים תגמול, אך לא קבע במפורש מי עומד מאחורי זה. בהנהרה השלישית מוסיף מספר התרגום הערכה שלילית על בעלי המניות, הם מתוארים כמתגמלים את המנהלים "בחוסר הבנה" [EVAL3]. בנוסף על כך, מוסיף מספר התרגום את הביטוי המטפורי "תרופת האליל הזאת" המתאר את תופעת המיזוג בין החברות. הביטוי "תרופת האליל" יכול לייצג את קטגוריית הפתרונות (אמיתיים או מדומים) לבעיה מסוימת, וניתן לשייך לקטגוריה זו גם את תופעת המיזוג בין החברות, הנותנת פתרון (אמיתי או מדומה) לבעיות שהחברות מנסות להתמודד אתן.

מספר התרגום מתאר את הבונוסים שמקבלים המנהלים כ"שמנים" במשמעות של "גדולים" – שימוש האופייני בעברית ללשון מדוברת, והמביא לסטייה משלבית בתרגום ולשינוי של משלב התרגום ביחס למשלב המקור [REG_SHIFT1]. המטפורה והסטייה המשלבית מגבירות את הביקורת המשתמעת מדבריו של מספר התרגום.

גם הוספת נימה אישית [PERS1] (שימוש בגוף ראשון יחיד) בביטוי "אותי זה מבחיל" מחדדת את העמדה השלילית שניתן לייחס למספר התרגום לעומת מספר המקור, הבוחר להשתמש בביטוי "it's sickening" ללא הוספת נימה אישית לדבריו.

דוגמה 2

Dvorak, John C. "Compaq-HP: a fiasco looms." *PC Magazine* 21 (June 11, 2002): 67.

דבורק, ג'ון ק'. "HP-קומפק: הפיאסקו שבדרך." *PC Magazine* ישראל (יוני, 2002): 4.

בדוגמה זו מותח המספר ביקורת על המיזוג בין החברות HP וקומפאק.

ההזחות שהתגלו: אובדן מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [1], ביטול הערכה [1], ביטול מטפורה [1], ביטול סטייה משלבית [2], ביטול שאלה רטורית [1], הבלעה [1], הוספת הערכה [3], הוספת מטפורה [2], הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [1], הוספת נימה אישית [1], הוספת פניה אישית [1], החלשה [1], הנהרה [3], העצמה [3].

המקור

Those who think that there is a public or shareholder benefit to the Compaq and Hewlett-Packard merger aren't paying attention. First, the combined entity will be a mess. Both companies have botched past attempts to improve their lots by merging or buying other companies. How are their miserable track records going to change course magically? The only possible beneficiary will be Gateway. Good old Gateway will now stay in business and perhaps become number-two after Dell.

Second, it will be deplorable if the two CEOs manage to rake money off the top of this deal, as the allegations go. This is a clear conflict of interest, and the board members who throw money away like this should be sued by the shareholders. Walter Hewlett was right when he protested the deal. He was thrown off the board for his efforts.

התרגום

מי שחושב שהמיזוג של HP וקומפק יביא תועלת לבעלי המניות או לציבור הרחב, פשוט לא רוצה לראות את המציאות. האחדת פעילות לא משפרת את התחרותיות שלהן בשוק ה-PC אלא ההיפך. אין כל סיבה להאמין כי ביחד הן תשכלנה להגשים את מה שכל אחת לחוד לא הצליחה לעשות. אני לא רואה כאן כל פתרון קסמים לבעייה של הנהלה שאיבדה את דרכה. היחידה שתרוויח מהאיחוד היא גייטווי, שמנסה להתאושש מהפסדי ענק ולבסס לעצמה מעמד מכובד יותר בשוק ה-PC (שמתם לב לשינויים

בתדמית שלה? נעלמו הפרות והבחורות הכפריות מהגבעות השחורות של דקוטה ובמקומן המודעות קיבלו גוון מתכתי חד של הי-טק מהסוג שאוהבים בקליפורניה). זו תהייה חרפה, אם המנהלים של HP וקומפק יצאו ברכוש גדול מהמיזוג, כפי שאומרות השמועות. יש כאן ניגוד אינטרסים משווע ומועצת המנהלים שתתן להם פרס, עבור מהלך שיזיק לרוב העובדים ולכל המשקיעים, צריכה ללכת הביתה. וולטר היולט צודק בהתנגדותו למיזוג, אבל הוא זה שנזרק ממועצת המנהלים, לא האווילים שהסתחררו מהמספרים הגדולים והתעמולה השטחית בזכות המיזוג.

המקור המתויג

Those who think that there is a public or shareholder benefit to the Compaq and Hewlett-Packard merger aren't paying attention. First, the combined entity will be a [MET1] mess [/MET1]. Both companies have [REG_SHIFT1] botched [/REG_SHIFT1] past attempts to improve their lots by merging or buying other companies.

[RHET_QUEST1] How are their [EVAL1] miserable track records [EVAL1] going to change course magically? [/RHET_QUEST1] The only possible beneficiary will be Gateway. Good old Gateway will now stay in business and perhaps become number-two after Dell.

Second, it will be deplorable if the two CEOs manage to [REG_SHIFT2] rake money off the top of this deal [/REG_SHIFT2], as the allegations go. This is a clear conflict of interest, and the board members who throw money away like this [DEL1] should be sued [/DEL1] by the shareholders. Walter Hewlett was right when he protested the deal. He was thrown off the board for his efforts.

התרגום המתויג

מי שחושב שהמיזוג של HP וקומפק יביא תועלת לבעלי המניות או לציבור הרחב, [HYP1] פשוט לא רוצה לראות את המציאות [HYP1]. [EXPL1] האחדת פעילות לא משפרת את התחרותיות שלהן בשוק ה-PC [HYP2] אלא ההיפך [HYP2] [EXPL1]. אין כל סיבה להאמין כי ביחד הן תשכלנה להגשים [IMPL1] את מה שכל אחת לחוד לא הצליחה לעשות [IMPL1]. [PERS1] אני לא רואה [PERS1] כאן כל פתרון קסמים לבעיה של [EVAL2] הנהלה [MET2] שאיבדה את דרכה [EVAL2] [MET2]. היחידה שתרוויח מהאיחוד היא גייטווי, [EXPL2] שמנסה להתאושש מהפסדי ענק ולבסס לעצמה מעמד מכובד יותר בשוק ה-PC [EXPL2] [ADD1] [PERS2] שמתם לב [PERS2] לשינויים בתדמית שלה? נעלמו הפרות והבחורות הכפריות מהגבעות השחורות של דקוטה ובמקומן המודעות קיבלו גוון מתכתי חד של הי-טק מהסוג שאוהבים בקליפורניה [ADD1]. זו תהייה חרפה, אם המנהלים של HP וקומפק יצאו ברכוש גדול מהמיזוג, כפי שאומרות השמועות. יש כאן ניגוד אינטרסים [HYP3] משווע [HYP3] [ATTEN1] ומועצת המנהלים שתתן להם פרס, עבור מהלך שיזיק לרוב העובדים ולכל המשקיעים, צריכה ללכת הביתה [ATTEN1]. וולטר היולט צודק בהתנגדותו למיזוג, אבל הוא זה שנזרק ממועצת המנהלים, [EXPL3] לא [EVAL3] האווילים [EVAL3] [MET3] שהסתחררו [MET3] מהמספרים הגדולים והתעמולה [EVAL4] השטחית [EVAL4] בזכות המיזוג [EXPL3].

ניתוח

מספר התרגום מקצין את דבריו של מספר המקור. על פי מספר המקור תומכי המיזוג בין HP לקומפק טועים בתום לב, כי הם אינם שמים לב לפרטים: "[they] aren't paying attention", ואילו על פי מספר התרגום הם עושים זאת בכוונה: "לא רוצים לראות את המציאות" [HYP1].

העצמה נוספת מתרחשת בביקורת שמותח מספר התרגום על מועצת המנהלים. מספר המקור מתאר את ניגוד האינטרסים בעזרת שם התואר "clear", ואילו מספר התרגום מחרף את ניגוד האינטרסים ומתאר אותו כ"משווע" [HYP3].

ניתן לראות כי מספר התרגום משמיט את המידע העובדתי על חבותה המשפטית של מועצת המנהלים כלפי בעלי המניות הכלול ב- "the board members [...] should be sued" [DEL1]. במקום זאת, הוא משתמש במשפט "מועצת המנהלים [...] צריכה ללכת הביתה" שאמנם מעביר את הביקורת הטמונה בדבריו של מספר המקור, אך מחליש אותה [ATTEN1].

מספר התרגום מוסיף שלוש הנהרות. ההנהרה הראשונה [EXPL1], "האחדת פעילות לא משפרת את התחרותיות שלהן בשוק ה-PC, אלא ההיפך", מנהירה את הרעיון שביטא מספר המקור במשפט: "the combined entity will be a mess". המטפורה [MET1] "a mess", המתארת את החברה המאוחדת, אובדת בדבריו של מספר התרגום, אך נוספת בדבריו העצמה [HYP2]. מספר המקור מציין כי המיזוג לא יועיל לשתי החברות, אך אינו מציין אם מצבן יחמיר עקב כך, ואילו מספר התרגום מוסיף את הביטוי "אלא ההיפך" המסמן כי המיזוג יביא להרעת המצב.

בהנהרה "שמנסה להתאושש מהפסדי ענק ולבסס לעצמה מעמד מכובד יותר בשוק ה-PC" [EXPL2] מוסיף מספר התרגום מידע מפורט יותר מאשר מספר המקור על חברת גייטווי, ככל הנראה במטרה להבהיר את הסברו של מספר המקור מדוע היא תפיק רווח מהמיזוג של שתי מתחרותיה. בסמוך להנהרה מוסיף מספר התרגום מידע עובדתי מטעמו על השינוי בתדמיתה של חברת גייטווי [ADD1] שלא נמסר על ידי מספר המקור ואף אינו משתמע מדבריו. כמו כן, מכילים דבריו של מספר התרגום פנייה אישית אל הקוראים "שמתם לב" [PERS2] בלא פנייה מקבילה בדבריו של מספר המקור.

מספר התרגום משלב בדבריו הנהרה נוספת [EXPL3] שנועדה לפרש את דבריו של מספר המקור "Walter Hewlett was [...] thrown off the board for his efforts". בהנהרה הוא מוסיף שתי הערכות, "האווילים" [EVAL3] ו"שטחית" [EVAL4], שאינן עולות מדבריו של מספר המקור. כמו כן, נוספת בהנהרה המטפורה "הסתחררו" [MET3] שלא הופיעה בדבריו של מספר המקור. מספר התרגום משווה בין סחרור, תנועה פיזית סביב ציר, לבין השפעתו של רעיון המיזוג על מועצת המנהלים. את שני המושגים האלה ניתן לשייך לקטגוריית אד הוק המיוצגת על ידי המושג "סחרור" – תגובה חזקה, אולי אף חזקה מן הצפוי/הנדרש.

בנוסף להנהרות ניתן למצוא בדבריו של מספר התרגום מקרה אחד של הבלעה [IMPL1]. מספר המקור מציין במפורש כי כל אחת משתי החברות ניסתה להתמזג עם חברות אחרות ולא הצליחה בכך, ואילו מספר התרגום מסתפק בהערה כללית: "את מה שכל אחת לחוד לא הצליחה לעשות".

השאלה הרטורית "How are their miserable track records going to change course magically?" [RHET_QUESTION1], הנשאלת על ידי מספר המקור, מומרת על ידי מספר התרגום במשפט חיווי: "אין כל סיבה להאמין כי ביחד הן תשכלנה להגשים את מה שכל אחת לחוד לא הצליחה לעשות". לעומת זאת, נוספות בדבריו נימה אישית: "אני לא רואה כל פתרון קסמים" [PERS1] ומטפורה: "הנהלה שאבדה את דרכה" [MET2], שלא הופיעו בדבריו של מספר המקור. המטפורה מתארת את חוסר היכולת של ההנהלה להוביל את החברה. ניתן לשייך את שני התיאורים לקטגורייה אחת המתארת הנהלה שאינה יודעת איך לקדם את החברה. המטפורה שנוספה כרוכה בהערכה שלילית [EVAL2]. היא מחליפה את ההערכה השלילית "their miserable track records" [EVAL1] שהופיעה בדבריו של מספר המקור, אך לא עברה בתרגום.

בדבריו של מספר המקור מופיעות שתי סטיות משלביות שאינן משוחזרות בתרגום. הסטייה המשלבית הראשונה נובעת מהשימוש בפועל "to botch" [REG_SHIFT1] שהופיע בביטוי: "Both companies have botched past attempts" (informal). השימוש בפועל "to botch" הוא שימוש לא רשמי (informal) האופייני לאנגלית מדוברת (Concise Oxford English Dictionary 2004, "botch"). הסטייה המשלבית השנייה נוצרת עקב השימוש בפועל "rake off" שהופיע בביטוי "rake money off the top of this deal". גם במקרה זה, הערך "rake off" מסומן במילון אוקספורד כערך שהשימוש בו אופייני באנגלית ללשון מדוברת (informal) ("rake off") (Concise Oxford English Dictionary 2004). בשני המקרים ממיר מספר התרגום את השימוש בביטויים האופייניים באנגלית ללשון דבורה בביטויים האופייניים לעברית כתובה. "botched" הפך בדבריו של מספר התרגום ל"לא הצליחה", ו-"rake money off the top of this deal" ל"יצאו ברכוש גדול". הפועל "לא הצליחה" נמצא בשימוש יומיומי

בעברית כתובה ודבורה כאחת, ואילו הביטוי "יצאו ברכוש גדול" אופייני בעברית ללשון כתובה ומזוהה עם לשון תנ"כית (למשל, בראשית טו לך לך: "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול").

דוגמה 3

Dvorak, John C. "Missing links." *PC Magazine* 21.9 (May 7, 2002): 59.

דבורק, ג'ון ק'. "קישורים מסוכנים." *PC Magazine* ישראל (מאי, 2002): 4.

בדוגמה זו מציג המספר את בעיית השימוש בקישורים באינטרנט.

ההזחות שהתגלו: ביטול פנייה אישית [1], הוספת הערכה [1], הוספת חזרה [1], הנהרה [3], העצמה [2].

המקור

When you analyze the strengths of the online experience, the hyperlink has to be at the top of the list, followed perhaps by convenience. In fact, the whole idea of the World Wide Web was to make the concept of hyperlinks universal so that people could jump around in a quest for knowledge or wisdom. The exact method in which these links should be employed has never become standard. Here's the problem with linking and what to do about it.

התרגום

כאשר מנתחים את חווית ה-Web ברור שטכנולוגית הקישורים, ה-Hyperlink, היא ראשונה בחשיבותה. למעשה הרציונל היסודי של עיצוב ה-Hyperlink היה לבנות מנגנון קישוריות בין מסמכים, שבמקרה הם נמצאים על שרתים שונים (Hyperlink מקומי היה קיים כבר משנות ה-80). אלא שהקונספציה טופלה רק במישור הטכני, פרוטוקול HTTP ושפת HTML, ואף אחד לא טרח לקבוע בצורה מחייבת איך ומה קושרים למה. ההנחה הייתה שאת ה-Web יאכלסו מסמכים מדעיים ואת הקישוריות יעשו אנשים בעלי

מסורת רבת שנים של הצלבת מקורות (Cross Reference). אף אחד לא חשב איך [ל]התמודד עם נחילים של מליוני משתמשים [MET1] שעושים ב-Hyperlink מעשים שהדעת לא סובלת.

המקור המתויג

When [PERS1] you analyze [/PERS1] the strengths of the online experience, the hyperlink has to be at the top of the list, followed perhaps by convenience. In fact, the whole idea of the World Wide Web was to make the concept of hyperlinks universal so that people could jump around in a quest for knowledge or wisdom. The exact method in which these links should be employed has never become standard. Here's the problem with linking and what to do about it.

התרגום המתויג

כאשר מנתחים את חווית ה-Web ברור שטכנולוגית הקישורים, ה-Hyperlink, היא ראשונה בחשיבותה. [EXPL1] למעשה הרציונל היסודי של עיצוב ה-Hyperlink היה לבנות מנגנון קישוריות בין מסמכים, שבמקרה הם נמצאים על שרתים שונים (Hyperlink מקומי היה קיים כבר משנות ה-80) [EXPL1]. [EXPL2] אלא שהקונספציה טופלה רק במישור הטכני, פרוטוקול HTTP ושפת HTML, [REP1] ואף אחד לא טרח [REP1] לקבוע בצורה מחייבת איך ומה קושרים למה. ההנחה הייתה שאת ה-Web יאכלסו מסמכים מדעיים ואת הקישוריות יעשו אנשים בעלי מסורת רבת שנים של הצלבת מקורות [EXPL3] (Cross Reference) [EXPL3]. [REP1.1] אף אחד לא חשב [REP1.1] איך [ל]התמודד עם [HYP1] [MET1] נחילים [MET1] של מליוני משתמשים [HYP1] שעושים ב-Hyperlink [EVAL1] [HYP2] מעשים שהדעת לא סובלת [HYP2] [EVAL1] [EXPL2].

ניתוח

מספר התרגום מוסיף שלוש הנהרות. בהנהרה הראשונה [EXPL1] הוא מסביר את הרעיון העומד מאחורי מושג הקישוריות שהביע מספר המקור במשפט "the whole idea of the World Wide Web was to make the concept of hyperlinks universal so that people could jump around in a quest for knowledge or wisdom". בהנהרה זו באה לידי ביטוי מגמתו של מספר התרגום להסביר מושגים טכניים עבור קהל היעד הישראלי. הוא דואג להנהיר לנמען כי משמעות הביטויים "make the concept of hyperlinks universal - or wisdom" היא שהמסמכים "נמצאים על שרתים שונים".

בהנהרה השנייה [EXPL2] מפרש מספר התרגום את משמעות המשפט "The exact method in which these links should be employed has never become standard". מספר המקור טען כי לא נקבעה שיטה סטנדרטית לעבודה עם קישורים, אך לא הרחיב בנושא. לעומת זאת, מספר התרגום מפרט מה היה נדרש לעשות ("ההנחה הייתה ש[...]"), ומה נעשה בפועל ("אלא שהקונצפציה טופלה רק במישור הטכני [...]"). בהנהרה משלב מספר התרגום שני ביטויים – "נחילים של מליוני משתמשים" [MET1] [HYP1] ו"מעשים שהדעת לא סובלת" [HYP2] [EVAL1] – המעצימים את דבריו של מספר התרגום ביחס לדבריו של מספר המקור. בביטוי המעצים הראשון משובצת המטפורה "נחילים" [MET1]. מספר התרגום משווה בין כמות גדולה של משתמשים לבין נחילים, כך שניתן לייחס את שני המושגים לקטגוריית האד-הוק הכוללת דברים בכמויות גדולות. המטפורה משרתת את ההעצמה. ההעצמה השנייה כרוכה במתן הערכה שלילית [EVAL1] לפעילות המשתמשים ללא הערכה מקבילה מטעם מספר המקור. כמו כן, מוסיף מספר התרגום חזרה על הצירוף "אף אחד לא + פועל": "אף אחד לא טרח" [REP1], "אף אחד לא חשב" [REP1.1], המדגישה את השיפוטיות המשתמעת מדבריו של מספר התרגום.

ההנהרה השלישית "(Cross Reference)" [EXPL3] היא ציטוט של המקור במקביל לשימוש במינוח עברי, "הצלבת מקורות", שנועד ככל הנראה לקוראים שאינם מכירים את המינוח העברי, אך עשויים להכיר את המינוח האנגלי.

מספר המקור משמיט את הפנייה האישית "you analyze" [PERS1] שהופיעה בדבריו של מספר המקור.

דוגמה 4

Machrone, Bill. "Still scary after all these years." *PC Magazine* (May 7, 2002): 57.

מקרון, ביל. "עדיין נפחד, אחרי כל השנים האלה." *PC Magazine* ישראל (מאי, 2002): 6.

בדוגמה הבאה מתאר המספר את התרשמותו הראשונה מתוכנת הריגול W3I. ההזחות שהתגלו: ביטול אירוניה [1], הוספת מטפורה [2], הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [1], הוספת סטייה משלבית [1], הנהרה [3], העצמה [1].

המקור

The first time I saw WinWhatWhere Investigator (W3I), a computer monitoring program, I was appalled. I thought it was terrible, invasive, and insulting. Being my usual shy, retiring self, I shared my observations with Richard Eaton, the author of W3I, who in a slightly embarrassed, affable way, agreed with me.

התרגום

לפני כמעט עשר שנים, כאשר נתקלתי לראשונה בתוכנת WinWhatWhere Investigator (בקיצור, W3I), נחרדתי. חשבתי שזו מפלצת בינארית נוראה, חודרנית, חטטנית ומעליבה. התקשרתי לריצ'רד איטון, המחבר, והבעתי זעזוע עמוק מפרי רוחו, תוכנה שמשמשת למעקב בהחבא אחרי מה שעושה המשתמש במחשב שלו. ריצ'רד, גם הוא ביישן מופנם כמוני, הסכים אתי שזה נורא.

המקור המתויג

The first time I saw WinWhatWhere Investigator (W3I), a computer monitoring program, I was appalled. I thought it was terrible, invasive, and insulting. [IRONY1] Being my usual shy, retiring self, I shared my observations with Richard Eaton [/IRONY1], the author of W3I, who in a slightly embarrassed, affable way, agreed with me.

התרגום המתויג

[EXPL1] WinWhatWhere Investigator בתוכנת לראשונה נתקלתי, כאשר עשר שנים, (בקיזור, W3I) [EXPL1], נחרדתי. חשבתי שזו [HYP1] [MET1] מפלצת בינארית [MET1] נוראה, חודרנית, חטטנית ומעליבה [HYP1]. התקשרתי לריצ'רד איטון, המחבר, [EXPL2] והבעתי זעזוע עמוק [MET2] [REG_SHIFT1] מפרי רוחו [REG_SHIFT1] [MET2] [EXPL2] [EXPL3] תוכנה שמשמשת למעקב בהחבא אחרי מה שעושה המשתמש במחשב שלו [EXPL3]. ריצ'רד, [ADD1] גם הוא ביישן מופנם כמוני [ADD1], הסכים אתי שזה נורא.

ניתוח

מספר התרגום מוסיף שלוש הנהרות. בשתיים מהן, [EXPL1] ו-[EXPL3], מספק מספר התרגום הסבר לקורא הישראלי, המצטייר כפחות בקי לכאורה מהקורא האמריקני בתחום המחשבים וכזקוק להסברים מפורטים יותר להבנת הדברים. בהנהרה השלישית [EXPL2] מפרש מספר התרגום אירוניה הטמונה בדבריו של מספר המקור.

בהנהרה "בקיזור, W3I" [EXPL1] מספר התרגום מבהיר לקורא הישראלי כי W3I הם ראשי התיבות של שם התוכנה. ההנהרה עשויה להצביע על כך שהדרך המקובלת בתחום המחשבים לכתוב שמות תוכנות בראשי תיבות אינה מובנת מאליה לכאורה לקורא הישראלי.

בהנהרה "תוכנה שמשמשת למעקב בהחבא אחרי מה שעושה המשתמש במחשב שלו" [EXPL3] מפרש מספר התרגום את ההגדרה הכללית של מספר המקור, "a computer monitoring program". גם במקרה זה אנו רואים הנהרה שנועדה, ככל הנראה, לשמש קהל יעד שעבורו המושגים "תוכנת ריגול" או "תוכנת מעקב" אינם בבחינת הסבר מספק.

ההנהרה [EXPL2] מבטלת את האירוניה [IRONY1] המופיעה בדבריו של מספר המקור. מספר המקור מעמיד פני אדם "ביישן ומופנם" ("being my usual shy, retiring self"), אך עושה מעשה שאדם ביישן ומופנם באמת לא היה מעז לעשות: פונה לממציא התוכנה כדי להביע את דעתו השלילית עליה. בפנייה אל הממציא הוא משתמש באנדרסטייטמנט "I shared my observations [...]" שאינו מכיל דברי ביקורת ישירה. נראה שמטרת המספר היא שהנמען יגלה את העמדת הפנים ויזהה את האירוניה העצמית שלו ואת הביקורת על תוכנת הריגול הטמונה באנדרסטייטמנט.

לעומת זאת, מספר התרגום בוחר בביטוי "הבעתי זעזוע עמוק מפרי רוחו" ההופך את האירוניה לביקורת גלויה. השימוש במטפורה "פרי רוחו" [MET2], האופיינית בעברית למשלב ספרותי, גורם לסטייה משלבת בטקסט המתורגם [REG_SHIFT1] ומסייע להגברת האפקט על הקורא.

מספר התרגום מוסיף מידע שלא צוין על ידי מספר המקור ואף אינו משתמע מדבריו. הוא מוסיף משפט: "ריצ'רד, גם הוא ביישן מופנם כמוני" [ADD1], המתאר את מחבר התוכנה W3I והמייחס לו תכונות אופייניות שבמקור ייחס המספר לעצמו בלבד ("Being my usual shy, retiring self"). מסירת מידע על אופיו של מחבר W3I בשילוב עם אזכור שמו הפרטי בלבד, ללא אזכור שם משפחתו, יוצרים רושם של קרבה ושל היכרות מעמיקה בין מספר התרגום לבין מחבר התוכנה. במקור, שבו מוזכר מחבר W3I בשמו הפרטי ובשם משפחתו, ולא נמסר מידע אישי על אופיו, רושם כזה לא נוצר.

מספר התרגום מעצים את ההערכה השלילית [HYP1] שניתנה לתוכנת הריגול על ידי מספר המקור. הוא משווה את התוכנה ל"מפלצת בינארית" [MET1] – מטפורה המסייעת לבטא הסתייגות, ומוסיף לתיאור שם תואר בעל אופי שיפוטי, "חטטנית", שאין לו מקבילה בדבריו של מספר המקור. אמצעים

לשוניים אלה מגבירים את השיפוטיות המשתמעת מדבריו של מספר התרגום ביחס לשיפוטיות המשתמעת מדבריו של מספר המקור.

דוגמה 5

Machrone, Bill. "More security, more privacy". *PC Magazine* (August, 2002): 65.

מקרון, ביל. "עוד על בטיחות ופרטיות". *PC Magazine* ישראל (אוגוסט, 2002): 6.

בדוגמה זו דן המספר בידיעה שנמסרה לו על ידי אחד הקוראים בשם ג'ים הריס. הריס מסר כי בכל כלי הרכב מתוצרת ג'נרל מוטורס משנת 1996 ואילך מותקן מחשב בשם Event Data Recorder (EDR) המקליט והשומר בזכרונו מידע על מצב הרכב ועל הנסיעה. ה-EDR מותקן ברכב ללא ידיעת בעליו, ולאף אחד פרט לגורמים מוסמכים כמו המשטרה אין גישה לזכרונו.

ההזחות שהתגלו: הוספת הערכה [1], הוספת חזרה [1], הוספת מטפורה [1], הוספת נימה אישית [2], הוספת פנייה אישית [1], הנהרה [2], העצמה [1], ספציפיקציה [2].

המקור

Does that sound invasive? I think so. You can find out more about EDRs and see a sample report at www.harristechnical.com/cdr.htm. And as Harris says, it's just the beginning. AMD's Pat Moorhead says that GPS receivers will become very inexpensive in the next couple of years, raising the prospect that your car can be tracked anytime, anywhere.

התרגום

מה אתם אומרים על זה? לדעתי זו חדירה גסה לפרטיות. לאף אחד אין זכות להתקין מלשינון במכונית שלי – בוודאי אם הוא לא מודיע לי על כך במפורש – ולאף אחד אין זכות להשתמש ברכוש שלי (גם תמורת ה-EDR שילמתי והוא רכושי הפרטי) כדי להשיג הוכחות מרשיעות נגדי. זה לא שונה מחיבור מכשיר הקלטה לקו טלפון פרטי, או כל אמצעי מעקב אחר שהפעלתו דורשת צו בית משפט. פט מורהד

מחברת AMD, שדיברתי איתו על כך, אומר כי בשנתיים הקרובות מקלטי GPS יהיו כל כך זולים עד שיצרנים ישבצו אותם בכל מיני מערכות יומיומיות. המלשינון במכונית שלך יוכל לספר גם איפה היית בשעה שקדמה לתאונה ולאפשר מעקב אלחוטי אחריך, בלי שתוכל למנוע זאת ללא הסתכנות באבדן הכיסוי הביטוחי. יותר על הנושא תוכלו למצוא באתר www.harristechnical.com/cdr/htm.

המקור המתויג

לא התגלו תופעות רלוונטיות.

התרגום המתויג

מה [PERS1] אתם אומרים [PERS1] על זה? לדעתי זו חדירה [HYP1] גסה [HYP1] לפרטיות. [SPEC1] [REP1] לאף אחד אין זכות [REP1] להתקין [MET1] [EVAL1] מלשינון [EVAL1] [MET1] [PERS2] במכונית שלי – בוודאי אם הוא לא מודיע לי על כך במפורש – ו-[REP1.1] לאף אחד אין זכות [REP1.1] להשתמש ברכוש שלי (גם תמורת ה-EDR שילמתי והוא רכושי הפרטי) כדי להשיג הוכחות מרשיעות נגדי [PERS2]. זה לא שונה מחיבור מכשיר הקלטה לקו טלפון פרטי, או כל אמצעי מעקב אחר שהפעלתו דורשת צו בית משפט [SPEC1]. פט מורה מחברת AMD, [PERS3], שדיברתי איתו על כך [PERS3], אומר כי בשנתיים הקרובות מקלטי GPS יהיו כל כך זולים [EXPL1] עד שיצרנים ישבצו אותם בכל מיני מערכות יומיומיות. המלשינון במכונית שלך יוכל לספר גם [SPEC2] איפה היית בשעה שקדמה לתאונה [SPEC2] ולאפשר מעקב אלחוטי אחריך, [IN_TEXT] בלי שתוכל למנוע זאת ללא הסתכנות באבדן הכיסוי הביטוחי [IN_TEXT] [EXPL1]. יותר על הנושא תוכלו למצוא באתר www.harristechnical.com/cdr/htm.

ניתוח

דוגמה זו מאופיינת במגמתו של מספר התרגום להפוך את דבריו לאישיים יותר מדבריו של מספר המקור. בתחילת הדוגמה, משתף מספר התרגום את הנמען בשיח. בשאלה "מה אתם חושבים על זה?" [PERS1] הוא פונה אל הקוראים בגוף שני רבים בלא פנייה דומה מטעם מספר המקור. בהמשך דבריו

מוסיף מספר התרגום נימה אישית שאינה קיימת בדבריו של מספר המקור [PERS2]. הוא משתמש שש פעמים בגוף ראשון יחיד (פעמיים ב"שלי", פעם אחת ב"לי", ב"רכושי", ב"נגדי" וב"שילמתי") וכך מדגים באופן אישי איך התקנת ה-EDR ברכב פוגעת בפרטיות בעליו. המקרה השלישי של הפיכת הכתיבה לאישית בדוגמה מופיע בהצגת דבריו של פט מורהד מחברת AMD. מספר המקור רק מוסר את דבריו של מורהד, ואילו מספר התרגום מדגיש כי דיבר אתו באופן אישי [PERS3].

בדבריו של מספר התרגום נעשית ספציפיקציה [SPEC1]. מספר המקור טען כי התקנת ה-EDR ברכב היא חדירה לפרטיות בעליו. מספר התרגום לעומתו מביא מספר דוגמות ספציפיות שנועדו להמחיש את הרעיון של החדירה לפרטיות: התקנת "מלשינון" במכונית, שימוש ברכוש פרטי של הזולת, חיבור מכשיר הקלטה לקו טלפון פרטי. מספר התרגום מוסיף בדבריו מטפורה שבה הוא משווה בין מחשב EDR לבין "מלשינון" [MET1]. בזמן תרגום הטור השימוש הנפוץ במילה "מלשינון" היה בהקשר של "מלשינון מס הכנסה" – מחלקה במס הכנסה המקבלת דיווחים על עבירות מס והמתגמלת "מודיעים" שמסרו מידע על כך.⁶ השוואתו של מחשב ה-EDR עם "המלשינון" מאפשרת לראות בו חבר בקטגוריית הערוצים המאפשרים את פעולת ההלשנה. המטפורה כרוכה בהערכה שלילית: לפעולת הלשנה יש בעברית משמעות שלילית מוסכמת [EVAL1]. כמו כן, נוספת בדבריו של מספר התרגום חזרה על הביטוי "לאף אחד אין זכות" [REP1, REP1.1] שאינה מופיעה בדבריו של מספר המקור.

מספר התרגום מוסיף הנהרה [EXPL2], המספקת הסבר לטענתו של מספר המקור כי הורדת המחירים של מכשירי GPS תאפשר מעקב אלחוטי מתמיד אחרי בעל הרכב: "GPS receivers will become very inexpensive in the next couple of years, raising the prospect that your car can be tracked anytime, anywhere". מספר המקור מסתפק בטענה כי הורדת המחירים (סיבה) תאפשר מעקב אלחוטי אחרי הרכב (תוצאה), אך אינו מפרט באיזה אופן תוביל הסיבה לתוצאה. לעומתו מספר התרגום ממחיש את דבריו על ידי הוספת דוגמה ספציפית: "המלשינון במכונית שלך יוכל לספר גם איפה היית בשעה שקדמה לתאונה" [SPEC2].

⁶ לדוגמה, גלובס, גרסה מקוונת, 2001: <http://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=518486>; ynet, 2002: <http://www.ynet.co.il/articles/1,7340,L-1570648,00.html>.

בנוסף להזחות שנמנו, מופיעה בדבריו של מספר התרגום העצמה. הוא מוסיף שם תואר שיפוטי "גסה" כדי לאפיין את החדירה לפרטיותם של בעלי הרכבים, וכך ממיר את הביטוי השיפוטי "invasive" של מספר המקור בביטוי שיפוטי בעל אפקטיביות גבוהה יותר, "חדירה גסה לפרטיות" [HYP1].

דוגמה 6

Miller, Michael J. "What's after Windows XP?" *PC Magazine* (June 11, 2002): 7+.

מילר, מייקל ג'. "מפת הדרכים אחרי XP". *PC Magazine ישראל* (יוני, 2002): 8.

בדוגמה הבאה מתאר המספר את תכניותיה של חברת מיקרוסופט.

ההזחות שהתגלו: אובדן מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [1], ביטול אלוזיה [1], הוספת מטפורה [1], הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [2], הנהרה [2].

המקור

Where does Windows go from here? To answer that, I recently spoke with Chris Jones, vice president of the Windows client team, about Microsoft's plans to release Service Pack 1 for Windows XP later this year, followed "in a couple of years" by the next big release, code-named Longhorn. Another release called Blackcomb will follow that. This is a change from Microsoft's previous plans, in which Longhorn was a smaller release expected sooner.

התרגום

כאשר Windows XP יצאה לשוק ליוו אותה חששות רבים, שכן היא ניתקה את חבל הטבור של Windows ממורשת DOS ובנתה את מערכת השירותים שלה על גרעין יציב יותר ומעודכן, שיובא מ-Windows 2000. השנה שחלפה הבהירה שלא היה מקום לחששות וכי הציבור לא מפחד משינויים אם הם ארוזים בממשק משתמש אפקטיבי ולא סובלים ממחלות ילדות מוגזמות. כמובן שהגרסה הראשונת נזקקה לשיפורים ולטלאי תוכנה, המשוחררים כל הזמן במסגרת אתר העדכונים של מיקרוסופט, ועכשיו

הגיע הזמן לקבץ את כולם בחבילה שנקראת Service Pack 1. החבילה עדיין לא מוכנה להפצה כללית, משום שמיקרוסופט רוצה להוסיף לה מספר מודולים חדשים ותכונות שפיתוחן עוד לא הושלם [...]. השלבים הבאים במפת הדרכים של Windows XP ידועים בשמות הקוד Longhorn ו-Blackcomb. העדכונים יגיעו בהפרשים של שנתיים, ב-2004 וב-2006.

המקור המתויג

[ALLUS1] Where does Windows go from here? [/ALLUS1] To answer that, I recently spoke with Chris Jones, vice president of the Windows client team, about Microsoft's plans to release Service Pack 1 for Windows XP later this year, followed "in a couple of years" by the next big release, code-named Longhorn. Another release called Blackcomb will follow that. [DEL1] This is a change from Microsoft's previous plans, in which Longhorn was a smaller release expected sooner [/DEL1].

התרגום המתויג

[ADD1] כאשר Windows XP יצאה לשוק ליוו אותה חששות רבים, שכן היא [MET1] ניתקה את חבל הטבור [MET1] של Windows ממורשת DOS ובנתה את מערכת השירותים שלה על גרעין יציב יותר ומעודכן, שיובא מ-Windows 2000. השנה שחלפה הבהירה שלא היה מקום לחששות וכי הציבור לא מפחד משינויים אם הם ארוזים בממשק משתמש אפקטיבי ולא סובלים ממחלות ילדות מוגזמות [EXPL1]. [EXPL1] כמובן שהגרסה הראשונית נזקקה לשיפורים ולטלאי תוכנה, המשוחררים כל הזמן במסגרת אתר העדכונים של מיקרוסופט, ועכשיו הגיע הזמן לקבץ את כולם בחבילה שנקראת Service Pack 1 [EXPL1]. [EXPL2] החבילה עדיין לא מוכנה להפצה כללית, משום שמיקרוסופט רוצה להוסיף לה מספר מודולים חדשים ותכונות שפיתוחן עוד לא הושלם [EXPL2] [...] השלבים הבאים במפת הדרכים של Windows XP ידועים בשמות הקוד Longhorn ו-Blackcomb. העדכונים יגיעו בהפרשים של שנתיים, [ADD2] ב-2004 וב-2006 [ADD2].

ניתוח

שאלתנו של מספר המקור "Where does Windows go from here?" היא אלוזיה ללוגו של מיקרוסופט "Where do you want to go today?" ששימש את החברה בשנים 1994-2002. האלוזיה בוטלה בתרגום, ובמקומה נוסף מידע עובדתי מטעם מספר התרגום על תחילת דרכה של Windows XP, שלא נכלל בדבריו של מספר המקור ולא השתמע מהם [ADD1]. בדבריו מוסיף מספר התרגום מטפורה על Windows XP ש"ניתקה את חבל הטבור" [MET1] שלה מ-Windows המבוססת על מערכת DOS. מספר התרגום משווה התנתקות בין שתי מערכות הפעלה ל"ניתוק של חבל הטבור", ביטוי שיכול לייצג קטגוריית אד-הוק של פרידה מהגורם התומך ושל התחלת הקיום העצמאי.

בהמשך הדוגמה מופיעה עוד הוספת מידע עובדתי [ADD2] מטעמו של מספר התרגום. מספר המקור ציין כי הצפי לפרסומן של מערכות הפעלה חדשות הוא כשנתיים: "in a couple of years". לעומת זאת מספר התרגום מוסר שנות פרסום מדויקות: 2004 ו-2006.

במקביל להוספות מידע עובדתי, משמיט מספר התרגום מידע שנמסר על ידי מספר המקור במשפט: "This is a change from Microsoft's previous plans, in which Longhorn was a smaller release expected sooner" [DEL1]. בעקבות ההשמטה קורא התרגום אינו לומד על כך שחל שינוי בתכניותיה של חברת מיקרוסופט.

בדבריו של מספר התרגום נוספו שתי הנהרות. הראשונה [EXPL1] נועדה להסביר לקורא הישראלי את משמעות המושג Service Pack 1 שהופיע בדבריו של מספר המקור. השנייה [EXPL2] באה להבהיר מדוע נדרש זמן כדי לפרסם את Service Pack 1. שני הנושאים האלה הם בבחינת נושאים בסיסיים בתחום מערכת ההפעלה Windows, וניתן לראות כי מספר המקור מניח כי הם ידועים לקהל היעד. הנהרתם של מושגי מחשב בסיסיים יכולה לרמז על כך שמספר התרגום מעריך כי נמעניו בקיאים פחות בתחום המחשבים מנמעניו של מספר המקור.

דוגמה 7

Miller, Michael J. "The wrong approach to copy protection." *PC Magazine* (April 23, 2002): 5.

מילר, מייקל ג'. "הגישה הלא נכונה להגנת תכנים." *PC Magazine* ישראל (מאי, 2002): 8.

בדוגמה זו מציג המספר את הצעת החוק שיחייב את כל יצרני החומרה לכלול במוצריהם מערכת אבטחה שאינה מאפשרת העתקת מדיה ספרתית המוגנת על ידי זכויות יוצרים.

ההזחות שהתגלו: ביטול כתיבה אישית [1], הוספת הערכה [6], הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [1], הוספת סטייה משלבית [1], הנהרה [1], הפיכת הכתיבה לאישית [1].

המקור

I'm disturbed by the debate in Congress over legislating copy protection on computers and other electronic products. During a recent U.S. Senate Commerce Committee hearing, Senator Fritz Hollings (D-SC) discussed a bill that requires makers of computers, digital televisions, VCRs, and other consumer electronic devices to include copy protection technology that prevents those devices from playing pirated movies and TV shows.

התרגום

הקונגרס האמריקני התחיל בדיונים סביב הצעת חוק "אשרור ותקנון מערכות אבטחה", שיזם הסנטור פריץ הולינגס מדרום קרוליינה. המשמעות של החוק הזה מעוררת חששות לא פחות מהאיום הגלום בשם Security Systems Standards and Certification Act – הפוליטיקאים רוצים להחליט עבורנו בשאלות שהם לא מבינים בהן יותר מדי והתוצאה הצפויה היא חזרה על הפדיחה שנקראת "חוק המילניום". החוק ההוא, כזכור לרוב הקוראים, נועד לעצור את שטפון ההעתקות של תוכנות ותכנים ספרתיים אחרים ובמקום זאת הוא הצליח לסמן את רוב משתמשי המחשב כפושעים. זה לא עצר את

שטפון ההעתקות, שנערך בראש חוצות על ידי רודפי-בצע חסרי בושה ומעצורים, אבל המחוקקים יכולים לרחוץ בנקיון כפיהם. את שלהם הם עשו והעובדה שהחוק לא ישים זו כבר בעיה של שלטונות האכיפה [...]

הפעם החוק המוצע יותר מזיק אפילו מהשטות של המילניום. לפי החוק בניסוחו הנוכחי, שנדחף בעוצמה על ידי הלוביסטים של אולפני הקולנוע ורשתות הטלוויזיה, יצרני חומרה – מכל סוג שיכול לשמש להעתקה של מדיה ספרתית – יהיו חייבים לבנות בה מנגנון חסימה בלתי ניתן לעקיפה. במחשבים, בטלוויזיות ספרתיות, בנגני מדיה ובמכשירי הקלטה, היצרנים יצטרכו לשבץ מנעולים שימנעו העתקת תכנים מוגנים על ידי זכויות יוצרים, או נגינה של קבצים שהועתקו ממקור מוגן.

המקור המתויג

[PERS1] I'm disturbed [/PERS1] by the debate in Congress over legislating copy protection on computers and other electronic products. During a recent U.S. Senate Commerce Committee hearing, Senator Fritz Hollings (D-SC) discussed a bill that requires makers of computers, digital televisions, VCRs, and other consumer electronic devices to include copy protection technology that prevents those devices from playing pirated movies and TV shows.

התרגום המתויג

הקונגרס האמריקני התחיל בדיונים סביב הצעת חוק "אשרור ותקנון מערכות אבטחה", שיזם הסנטור פריץ הולינגס מדרום קרוליינה. המשמעות של החוק הזה מעוררת חששות לא פחות מהאיום הגלום בשם [ADD1] ./[IN_TEXT] Security Systems Standards and Certification Act [IN_TEXT1] – [EVAL1] הפוליטיקאים רוצים להחליט [PERS2] עבורנו [PERS2] בשאלות שהם לא מבינים בהן יותר מדי [EVAL1] והתוצאה הצפויה היא חזרה על [EVAL2] [REG_SHIFT] הפדיחה [REG_SHIFT] [EVAL2] "חוק המילניום" [EVAL2]. החוק הוא, כזכור לרוב הקוראים, נועד לעצור את שטפון ההעתקות של תוכנות ותכנים ספרתיים אחרים ובמקום זאת הוא הצליח לסמן את רוב

משתמשי המחשב כפושעים. זה לא עצר את שטפון ההעתקות, שנערך בראש חוצות על ידי [EVAL3] רודפי-בצע חסרי בושה ומעצורים [EVAL3], אבל [EVAL4] המחוקקים יכולים לרחוץ בנקיון כפיהם. את שלהם הם עשו והעובדה שהחוק לא ישים זו כבר בעיה של שלטונות האכיפה [EVAL4] [...]. הפעם החוק המוצע [EVAL5] יותר מזיק [EVAL5] אפילו [REG_SHIFT2] [EVAL6] מהשטות של המילניום [EVAL6] [REG_SHIFT2] [ADD1]. לפי החוק בניסוחו הנוכחי, [IN_TEXT] שנדחף בעוצמה על ידי הלוביסטים של אולפני הקולנוע ורשתות הטלוויזיה [IN_TEXT], יצרני חומרה – מכל סוג שיכול לשמש להעתקה של מדיה ספרתית – יהיו חייבים לבנות בה מנגנון חסימה בלתי ניתן לעקיפה. במחשבים, בטלוויזיות ספרתיות, בנגני מדיה ובמכשירי הקלטה, היצרנים יצטרכו לשבץ מנעולים שימנעו העתקת [EXPL1] תכנים מוגנים על ידי זכויות יוצרים, או נגינה של קבצים שהועתקו ממקור מוגן [EXPL1].

ניתוח

מספר התרגום מוסיף השקפות עולם מטעמו שלא ניתן לייחס למספר המקור [ADD1]. הוא מעריך הערכה שלילית את הפוליטיקאים ש"רוצים להחליט עבורנו בשאלות שהם לא מבינים בהן יותר מדי" [EVAL1], את "חוק המילניום" שהוא מכנה "פדיחה" [EVAL2] ו"שטות" [EVAL6], את מעתיקי התוכנות המכונים "רודפי-בצע חסרי בושה ומעצורים" [EVAL3], את המחוקקים שקיבלו "חוק לא ישים" [EVAL4] ואת הצעת החוק החדש ה"מזיק" [EVAL5]. ניתן לראות כי בדבריו של מספר התרגום מופיעה סטייה משלבית. בתיאור של "חוק המילניום" משתמש מספר התרגום בשם העצם "פדיחה" [REG_SHIFT1] האופייני בעברית ללשון מדוברת והמביא לשינוי של משלב התרגום לעומת משלב המקור.

הנימה האישית בדבריו של מספר המקור "I'm disturbed by" [PERS1] אובדת בתרגום, אך מפוצה חלקית על ידי שימוש בגוף ראשון רבים ב"עבורנו" [PERS2] המשתף את הקורא במתואר. בסוף דבריו מוסיף מספר התרגום הנהרה [EXPL1] המסבירה לנמען מה נחשב למדיה גנובה המוגדרת על ידי מספר המקור כ-"pirated".

דוגמות נבחרות משנת 2003

דוגמה 1

Dvorak, John C. "Internet vs. Hollywood". *PC Magazine* 22.5 (March 25, 2003): 59.

דבורק, ג'ון ק'. "אינטרנט נגד הוליווד". *PC Magazine* ישראל (מרץ, 2003): 4.

בדוגמה זו מדווח המספר כי באוניברסיטת UCLA נערך סקר שלישי של שימושים באינטרנט ופורסם דו"ח ממצאים.

ההזחות שהתגלו: ביות [1], הוספת הערכה [1], הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [1], הנהרה [1], הפיכת הכתיבה לאישית [2].

המקור

The UCLA Center for Communication Policy recently completed its third survey on Internet behavior, summarized in a report titled "Surveying the Digital Future: Year Three." Clear trends are emerging as Internet use stabilizes, and some surprising former side issues are taking center stage.

התרגום

"המרכז למדיניות תקשורת" באוניברסיטת UCLA (לוס אנג'לס) ערך ופרסם את הסקר השלישי של השימושים באינטרנט תחת הכותרת *Surveying the Digital Future*. מהמחקר נובעות מספר תובנות מפתיעות לגבי המיקום של האינטרנט במכלול הפעילות האנושית שנופלת תחת ההגדרה הלא ברורה Entertainment (בעברית אנו משתמשים במילה "בידור", שהיא עוד פחות מוצלחת. הכוונה היא לכל מה שאנשים עושים משום שזה מעניין אותם או גורם להם עונג, פיזי או רוחני, גם כשאין תמורה כספית להשקעת הזמן והמאמץ. האם זה עכשיו ברור יותר? אני לא בטוח).

המקור המתויג

לא התגלו תופעת רלוונטיות.

התרגום המתויג

"המרכז למדיניות תקשורת" [EXPL1] באוניברסיטת UCLA [EXPL2] (לוס אנג'לס) [EXPL2] ערך ופרסם את הסקר השלישי של השימושים באינטרנט תחת הכותרת Surveing the Digital Future. מהמחקר נובעות מספר תובנות מפתיעות [ADD1] לגבי המיקום של האינטרנט במכלול הפעילות האנושית שנופלת תחת [EVAL1] ההגדרה הלא ברורה Entertainment (DOM1) בעברית [PERS1] אנו משתמשים [PERS1] במילה "בידור", שהיא עוד פחות מוצלחת [DOM1]. הכוונה היא לכל מה שאנשים עושים משום שזה מעניין אותם או גורם להם עונג, פיזי או רוחני, גם כשאינן תמורה כספית להשקעת הזמן והמאמץ. האם זה עכשיו ברור יותר? [PERS2] אני לא בטוח [PERS2] ([EVAL1] [ADD1]).

ניתוח

מספר התרגום מוסיף שתי הנהרות המסבירות לנמען כי UCLA היא אוניברסיטה [EXPL1] הממוקמת בלוס אנג'לס [EXPL2]. בנוסף לשתי ההנהרות, משלב מספר התרגום בדבריו מידע על המושג "entertainment" שאינו מופיע בדבריו של מספר המקור ואף אינו משתמע מהם [ADD1]. מספר התרגום מספק הערכה שלילית [EVAL1] לטיב הגדרתו של המושג "entertainment". ההוספה מכילה ביות [DOM1] שכן מספר התרגום מביא דוגמה מן העברית ונוצרת האשליה כי הטור נועד מלכתחילה לקהל היעד הישראלי. בדבריו של מספר התרגום נוספת נימה אישית שאינה מופיעה בדבריו של מספר המקור. במקרה הראשון [PERS1] משתמש מספר התרגום בגוף ראשון רבים "אנו" ויוצר סולידריות עם הנמען. במקרה השני [PERS2] הוא מדבר בגוף ראשון יחיד כדי להראות לנמען כי גם הוא מתקשה להסביר את המושג "בידור" בצורה מובנת.

דוגמה 2

Dvorak, John C. "Meter the Internet". *PC Magazine* 22.3 (February 25, 2003): 55.

דבורק, ג'ון ק'. "שימו מונה על האינטרנט". *PC Magazine* ישראל (פברואר, 2003): 2.

בדוגמה זו מציע המספר לבטל את התעריף האחיד עבור החיבור לאינטרנט, ולגבות מהמשתמשים תשלום על פי צריכה.

ההזחות שהתגלו: הוספת הערכה [1], הוספת מטפורה [1], הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [2], הוספת נימה אישית [1], הוספת סטייה משלבית [1], הוספת ספציפיקציה [1], הנהרה [1], העצמה [1].

המקור

This will be the most unpopular column I've ever written, but someone has to write it. Web service should be metered and users should pay for the amount of service they use, instead of paying an arbitrary and often unfair flat fee. If metering were universally implemented, most of the problems with the Internet would be resolved.

התרגום

הטור הזה הולך להיות הכי פחות פופולרי בקריירה שלי, שכבר ידעה כמה וכמה טורים מרגיזים. אבל מישהו צריך לעשות את העבודה השחורה ומי כמוני מתאים למשימות לא פופולריות. לדעתי שירותי גישה לאינטרנט צריכים להיות מבוססים על תעריף שימוש ולא על תשלום חודשי קבוע. המשתמשים צריכים לשלם לפי הצריכה בפועל – מגהבייטים של הורדות, מספר הודעות דואר יוצאות ונכנסות, שעות של מדיה זורמת, כל פרמטר שמודד בצורה הוגנת את העומס בפועל שהמשתמש יוצר – ולא לפי איזשהו תחשיב שרירותי שדופק את רובם ומיטיב עם כמה עצלנים אנוכיים.

המקור המתויג

לא התגלו תופעות רלוונטיות.

התרגום המתויג

הטור הזה הולך להיות הכי פחות פופולרי בקריירה שלי, [ADD1] שכבר ידעה כמה וכמה טורים מרגיזים [ADD1]. אבל מישהו צריך לעשות [MET1] את העבודה השחורה [MET1], [ADD2] [PERS1] ומי כמוני [PERS1] מתאים למשימות לא פופולריות [ADD2]. [PERS2] לדעתי [PERS2] שירותי גישה לאינטרנט צריכים להיות מבוססים על תעריף שימוש ולא על תשלום חודשי קבוע. המשתמשים צריכים לשלם לפי הצריכה בפועל – [SPEC1] מגהבייטים של הורדות, מספר הודעות דואר יוצאות ונכנסות, שעות של מדיה זורמת, כל פרמטר שמודד בצורה הוגנת את העומס בפועל שהמשתמש יוצר [SPEC1] – ולא לפי איזשהו תחשיב שרירותי [EXPL1] [HYP1] [REG_SHIFT1] שדופק את רובם [REG_SHIFT1] ומיטיב עם כמה [EVAL1] עצלנים אנוכיים [EVAL1] [HYP1] [EXPL1].

ניתוח

מספר התרגום מוסר מידע עובדתי שלא ניתן להסיק מדבריו של מספר המקור. המידע הנמסר הוא מידע בעל אופי אישי, החושף פרטים על הקריירה של המספר "שכבר ידעה כמה וכמה טורים מרגיזים" [ADD1] ועל כך שאופיו "מתאים למשימות לא פופולריות" [ADD2]. בהוספה השנייה הנימה האישית באה לידי ביטוי בבירור הודות לשימוש בגוף ראשון יחיד ב"כמוני" [PERS1]. הנימה האישית נשמרת גם בהמשך דבריו של מספר התרגום. הוא מוסיף את הביטוי "לדעתי" [PERS2] ללא מקבילה בדבריו של מספר המקור.

מספר התרגום מוסיף את המטפורה "עבודה שחורה" [MET1] המחליפה את המילה "it" המתייחסת לכתיבת הטור. הביטוי "עבודה שחורה" יכול לייצג קטגוריית אד-הוק של המשימות הקשות והלא פופולריות, והשוואה בין כתיבת הטור לבין "העבודה השחורה" מאפשרת לייחס את כתיבת הטור לקטגוריה זו.

מספר התרגום מוסיף דוגמות ספציפיות הממחישות לקורא הישראלי מהי צריכה בפועל בשירותי האינטרנט. מספר המקור ציין כי על המשתמשים לשלם לפי צריכה ("amount of service"), אך לא פירט מה כלול בצריכה זו. לעומתו מספר התרגום מספק מידע ספציפי. הוא מפרט כי מדובר

ב"מגהבייטים של הורדות, מספר הודעות דואר יוצאות ונכנסות, שעות של מדיה זורמת, כל פרמטר שמודד בצורה הוגנת את העומס בפועל שהמשתמש יוצר" [SPEC1].

מספר התרגום מספק הנהרה [EXPL1] המסבירה את הביטוי של מספר המקור "an arbitrary and often unfair flat fee" כ"תחשיב שרירותי שדופק את רובם ומיטיב עם כמה עצלנים אנוכיים" [EXPL1]. בהנהרה כלולה סטייה משלבית [REG_SHIFT1]. השימוש בביטוי "שדופק את כולם", האופייני בעברית ללשון מדוברת, מביא לשינוי משלב התרגום לעומת משלב המקור. סטייה משלבית זו, בשילוב עם תיאור בעל אופי שיפוטי: "עצלנים אנוכיים" [EVAL1], מקצינה את דבריו של מספר התרגום לעומת דבריו של מספר המקור ומובילה להעצמה בטקסט המתורגם [HYP1].

דוגמה 3

Machron, Bill. "Living with Lindows". *PC Magazine* (January 1, 2003): 65.

מקרון, ביל. "לחיות עם Lindows". *PC Magazine* ישראל (ינואר, 2003): 6.

בדוגמה זו מונה המספר את חסרונותיה של מערכת ההפעלה Lindows, גרסה של לינוקס הידידותית למשתמש והמזכירה את Windows, לאחר שמנה קודם לכן את יתרונותיה.

ההזחות שהתגלו: ביטול הערכה [1], ביטול מטפורה [1], ביטול פנייה אישית [1], הוספת הכללה [1], הוספת הערכה [1], הוספת נימה אישית [1], הנהרה [4].

המקור

The biggest problem with being a pioneer with a new operating system is that it leaves you out in the cold in terms of casual support. Your Windows-literate neighbor will be just as lost as you are when, for example, you're trying to make one of those nifty USB flash drives work. They don't load automatically, as they do in Windows systems; in Linux, you have to mount the drive.

התרגום

אך זה גם לא אומר ש-Lindows היא המערכת לכל אחד. גם אחרי הפופולרזציה של לינוקס, אתם תצטרכו להיות עצמאיים ובעלי תושייה יותר מרוב המשתמשים ב-PC. בהחלט יתכן ואין בין מכריכם אף אחד שיוכל לתת עצה טובה – שלא לדבר על תמיכה לעומק – עבור בעיות היומיום שסביר ותתקלו בהן בהתחלה. הבעיות יכולות [להיות]⁷ פשוטות ואפילו טפשיות, למשל אני לא הצלחתי להבין מדוע המחשב לא רואה את כרטיסי הזיכרון מסוג USB בהם אני נעזר להעברת קבצים כתחליף לדיסקטים, עד שהתברר כי בניגוד ל-Windows, המערכת מחכה להתקנת הכונן הוירטואלי (Mounting).

המקור המתויג

The biggest problem with being a pioneer with a new operating system is that [MET1] it leaves you out in the cold [/MET1] in terms of casual support. Your Windows-literate neighbor will be just as [MET2] lost [/MET2] as you are when, for example, [PERS1] you're trying to make one of those [REG_SHIFT1] [EVAL1] nifty [/EVAL1] [/REG_SHIFT1] USB flash drives work. They don't load automatically, as they do in Windows systems; in Linux, you have to mount the drive [PERS1].

התרגום המתויג

[EXPL1] אך זה גם לא אומר ש-Lindows היא המערכת לכל אחד. גם אחרי הפופולרזציה של לינוקס, אתם תצטרכו להיות עצמאיים ובעלי תושייה יותר מרוב המשתמשים ב-PC [EXPL2]. [EXPL1] בהחלט יתכן ואין בין מכריכם אף אחד שיוכל לתת עצה טובה – שלא לדבר על תמיכה לעומק – עבור בעיות היומיום שסביר ותתקלו בהן בהתחלה [EXPL2]. [GENERAL1] [EVAL1] הבעיות יכולות [להיות] פשוטות ואפילו טפשיות [EVAL1] [GENERAL1], למשל [PERS2] אני לא הצלחתי להבין מדוע המחשב לא רואה את כרטיסי הזיכרון מסוג USB [EXPL3] בהם אני נעזר להעברת קבצים

⁷ השלמה שלי.

כתחליף לדיסקטים [PERS2] [/EXPL3], עד שהתברר כי בניגוד ל-Windows, המערכת מחכה להתקנת הכונן הוירטואלי [EXPL4] (Mounting) [EXPL4].

ניתוח

מספר התרגום מוסיף ארבע הנהרות. ההנהרה הראשונה [EXPL1] מפרשת את המטפורה "leaves you out in the cold" [MET1] שהופיעה בדבריו של מספר המקור. בעזרת הביטוי המטפורי מספר המקור משווה בין קושי בהתמודדות עצמאית עם מערכת Windows לבין מצב שבו מותירים אדם מחוץ לבית במזג אוויר קר. הביטוי "leaves you out in the cold" יכול לייצג קטגוריית אד-הוק של העדר עזרה, שאליה ניתן לשייך גם התמודדות עצמאית עם מערכת Windows. מספר התרגום מחליף את המטפורה בהסבר: "זה גם לא אומר ש-Windows היא המערכת לכל אחד. גם אחרי הפופולריזציה של לינוקס, אתם תצטרכו להיות עצמאיים ובעלי תושייה [...]".

גם ההנהרה השנייה מאת מספר התרגום [EXPL2] מסבירה שימוש מטפורי שהופיע בדבריו של מספר המקור. המילה "lost" [MET2] במשפט "Your Windows-literate neighbor will be just as lost as you are" מתארת מצב שבו משתמש Windows מנוסה לא יודע לפתור בעיות במערכת Windows. המילה "lost" יכולה לייצג קטגוריית אד-הוק של חוסר היכולת להגיע ליעד, וניתן לשייך לקטגוריה זו גם את חוסר היכולת להתמודד עם מערכת Windows. מספר התרגום משמיט את המטפורה, ובוחר להסביר את הרעיון מאחוריה: "יתכן ואין בין מכריכם אף אחד שיוכל לתת עצה טובה – שלא לדבר על תמיכה לעומק – עבור בעיות היומיום שסביר ותתקלו בהן בהתחלה".

ההנהרה השלישית [EXPL3] שמוסיף מספר התרגום נועדה להסביר לקורא הישראלי את המושג הטכני "USB flash drives". מספר המקור מזכיר את "USB flash drives", ומדבריו ניתן להסיק כי נמענו יודע איך להשתמש בהם. לעומת זאת, מספר התרגום לא רק מזכיר את שם הכרטיס, אלא מספק הסבר כי הוא משמש "להעברת קבצים כתחליף לדיסקטים". מעניין לראות כי מספר התרגום, הנוטה לרוב להוסיף דברי הערכה בלא דברי הערכה מקבילים מטעם מספר המקור, מוותר הפעם על ההערכה

"nifty" [EVAL1] שנתן מספר המקור לכרטיסי הזכרון. השימוש בתואר "nifty" אופייני באנגלית ללשון מדוברת ומביא לסטייה משלביית בטקסט המקור [REG_SHIFT1] שאין לה מקבילה בטקסט המתורגם.

בהנהרה הרביעית והאחרונה בדוגמה זו [EXPL4] מנהיר מספר התרגום את הפועל "to mount" שהופיע בדבריו של מספר המקור. הוא עושה זאת על ידי ציטוט המקור. מספר התרגום מוסיף בסוגריים את המונח האנגלי "(Mounting)" [EXPL4] לאחר השימוש בניסוח העברי "התקנת הכונן הוירטואלי". ציטוט המקור נוסף, ככל הנראה, לטובת הקוראים המכירים את המושג הטכני "mounting" באנגלית.

בדוגמה זו מופיעה בדבריו של מספר התרגום הכללה. מספר המקור מביא דוגמה לבעיה שמשתמש Windows יכול להיתקל בה: "for example, you're trying to make one of those nifty USB flash drives work [...]" מספר התרגום לעומתו אינו מסתפק במתן הדוגמה, אלא מציג אותה כאחת הבעיות

שמשתמש עשוי להידרש לפתור באופן עצמאי: "הבעיות יכולות [להיות] פשוטות ואפילו טפשיות [GENERAL1], למשל אני לא הצלחתי להבין מדוע המחשב לא רואה את כרטיסי הזכרון מסוג USB בהם אני נעזר להעברת קבצים כתחליף לדיסקטים". בנוסף להכללה מופיעה בדבריו של מספר התרגום הערכה, "פשוטות ואפילו טפשיות" [EVAL2], שלא הופיעה בדבריו של מספר המקור. כמו כן, חל שינוי בסוג הכתיבה האישית. הפניה האישית אל הקוראים המופיעה בדבריו של מספר המקור [PERS1] מוחלפת בנימה האישית [PERS2] בדבריו של מספר התרגום. מספר התרגום מציג את עצמו כמי שנתקל בקושי בהפעלת מערכת ההפעלה Windows ("אני לא הצלחתי להבין [...]"), ומגלה בכך ענווה מפתיעה בהשוואה למספר המקור המציג את הקורא כמתקשה להתמודד עם המערכת ("you are trying to [...]").

דוגמה 4

Machron, Bill. "Travels with a Tablet PC". *PC Magazine* (February 25, 2003): 53.

מקרון, ביל. "מסעותי עם Tablet PC"⁸. *PC Magazine* ישראל (פברואר, 2003): 6.

הדוגמה הבאה היא תחילת הסיפור שבו מציג המספר את נסיונו לעבוד על מחשב לוח ברכבת התחתית. ההזחות שהתגלו: ביטול מטפורה [1], ביטול שאלה רטורית [1], הוספת מטפורה [1], הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [4], הפיכת הכתיבה לאישית [2].

המקור

Just before the holidays, I was on a train packed with homeward-bound commuters. I realized that I was going to stand most of the way home. So what better time to unsheathe the Portege 3500 and get a jump on this column by handwriting my observations in Microsoft Journal? I flipped the machine into tablet mode, got a good grip on it, and started writing.

התרגום

לעבוד בנסיעה, ברכבת או במטוס, הוא מנהג אמריקאי עתיק שקשור במסורת הוורקהולית של האבות המייסדים (המיתולוגיים, שלי הגיעו בעצם מחופי הים התיכון), מצד אחד, וברצון לתחום סביבנו "שטח פרטי" וירטואלי כאשר אנו ברשות הרבים, מצד שני. אף אחד לא מתרגש בתחתית של ניו-יורק למראה איש עסקים שקוע במחשב שלו, אבל הפעם הצלחתי למשוך כמה מבטים סקרניים. מחשב לוח הוא דבר שהם עוד לא ראו – וגם ההצגה שלי, כנראה, הייתה לא שגרתית. לא מצאתי מקום ישיבה ולכן החלטתי כי זו הזדמנות פז לבדוק איך הכתיבה על המסך יכולה לעבוד בתנאים שאי-אפשר להקליד בהם. הוצאתי את המחשב מהתיק, הפכתי את הצג על פני המקלדת (התרגיל הזה התחיל את ההתעניינות של

⁸ בכותרת הטור במקור ישנה אלוזיה לספר *Travels With My Aunt* מאת גריהם גרין (Graham Greene,

1969). האלוזיה נשמרת גם בתרגום: ניתן לראות בכותרת "מסעותי עם Tablet PC" התייחסות לגרסה

המתורגמת של הספר, *מסעותי עם דודתי*, שתורגם לעברית על ידי חנוך ברטוב בשנת 1971.

הסובבים אותי. זה באמת משונה לראות צג מסתובב על צירו ויורד הפוך על המקלדת). שלפתי את העט האלקטרוני והתחלתי לכתוב את הכותרת: Travels with a Tablets PC.

המקור המתויג

Just before the holidays, I was on a train packed with homeward-bound commuters. I realized that I was going to stand most of the way home. [RHET_QUESTION1] So what better time to unsheathe the Portege 3500 and [MET1] get a jump [MET1] on this column by handwriting my observations in Microsoft Journal? [RHET_QUESTION1] I flipped the machine into tablet mode, got a good grip on it, and started writing.

התרגום המתויג

[ADD1] לעבוד בנסיעה, ברכבת או במטוס, הוא מנהג אמריקאי עתיק שקשור במסורת הוורקהולית של האבות המייסדים (המיתולוגיים), [ADD2] [PERS1] שלי הגיעו בעצם מחופי הים התיכון [PERS1]/[ADD2], מצד אחד, וברצון לתחום [PERS2] סביבנו "שטח פרטי" וירטואלי כאשר אנו ברשות הרבים [PERS2], מצד שני [ADD1]. [ADD3] אף אחד לא מתרגש בתחתית של ניו-יורק למראה איש עסקים שקוע במחשב שלו, אבל הפעם [PERS2] הצלחתי למשוך כמה מבטים סקרניים. מחשב לוח הוא דבר שהם עוד לא ראו – וגם ההצגה שלי, כנראה, הייתה לא שגרתית [PERS2] [ADD3]. לא מצאתי מקום ישיבה ולכן החלטתי כי זו [MET2] הזדמנות פז [MET2] לבדוק איך הכתיבה על המסך יכולה לעבוד בתנאים שאי-אפשר להקליד בהם. הוצאתי את המחשב מהתיק, הפכתי את הצג על פני המקלדת [ADD4] (התרגיל הזה התחיל את ההתעניינות של הסובבים אותי. זה באמת משונה לראות צג מסתובב על צירו ויורד הפוך על המקלדת) [ADD4]. שלפתי את העט האלקטרוני והתחלתי לכתוב את הכותרת: Travels with a Tablets PC.

ניתוח

בדבריו של מספר המקור הופיעו שאלה רטורית [RHET_QUESTION1] ומטפורה [MET1] שהושמטו על ידי מספר התרגום, אך במקומן נוספה שורה של תופעות לשוניות שלא הופיעו בדבריו של מספר המקור. מספר התרגום מוסיף ארבע הוספות של מידע [ADD1, 2, 3, 4] שאינו מופיע במקור ואף אינו משתמע ממנו. בהוספה הראשונה [ADD1] מגלה מספר התרגום לקורא כי בארצות הברית נהוגה מסורת וורקהולית. בתוך הוספה זו מופיעה עוד הוספה [ADD2] שבה מוסר המספר מידע אישי על הוריו [PERS1]. מהמידע האישי יכול הקורא הישראלי להסיק מהו מוצאו של המספר. בהוספה השלישית [ADD3] מתאר מספר התרגום את תשומת הלב שזכה לה ברכבת התחתית בגלל השימוש במחשב הלוח. מספר התרגום משתמש בגוף ראשון רבים ("סביבנו", "אנו") ליצירת קבוצה אינקלוסיבית הכוללת את הקורא (Livnat 2012) [PERS2] בלא שימוש דומה מטעם מספר המקור. בהוספה הרביעית [ADD4] ממשיך מספר התרגום לתאר איך הגיבו הנוסעים ברכבת התחתית להתנהגותו "המשונה". פרט להוספות מידע חדש ולהפיכת הכתיבה לאישית, נוספת בדוגמה זו מטפורה, "הזדמנות פז" [MET2], שלא הופיעה במקור, אך יתכן שהיא מפצה על ביטול המטפורה "get a jump" [MET1] שלא עברה בתרגום.

דוגמה 5

Miller, Michael J. "The Search for Undiscovered Sites". *PC Magazine* (March 25, 2003): 7.

מילר, מייקל ג'. "יבשת השמש העולה", *PC Magazine ישראל* (מרץ, 2003): 8.

בדוגמה זו מתאר המספר את מכשירי המדיה המיוצרים על ידי חברות מהמזרח הרחוק.

ההזחות שהתגלו: הוספת הערכה [2], הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [2], הנהרה [3].

המקור

Media hubs. Several Japanese manufacturers produce both consumer electronics and personal computers. More and more of them are combining the two into converged

products such as the Sony Cocoon family of devices and the Toshiba TransCube. Both record and share television and Internet content over a wireless home network.

התרגום

מרכזי מדיה (Media Hubs). מדובר על מכשירים המשלבים פונקציות של מחשב עם תפקודים של מערכת בידור ביתי. בארה"ב כל הנסיונות למזג (Converge) את המדיה מאכזבים עד כה משום שהמוטיבציה באה מצד ספקי התכנים המסורתיים, שמנסים למנוע כירסום בשוק הבידור (Entertainment). באסיה הדחיפה מגיעה מיצרני חומרה, שמנסים להתמודד טוב יותר עם בעיה שאינה רלוונטית לרוב האמריקאים: צפיפות הדיור והצורך לרהט את הבית ביעילות. סוני הוציאה משפחה של מוצרים מעניינים בשם Cocoon וטושיבה קוראת למכשיר המשולב שלה TransCube – אבל העיקרון דומה. המכשירים האלה משמשים מרכזי מדיה לאינטרנט, טלוויזיה, וידאו ואודיו, עם הפצה אלחוטית של התכנים ברשת ביתית משולבת. זה מזכיר את מה שמיקרוסופט מנסה לעשות עם גרסת Media Center של Windows, אבל באסיה המימוש הוא בעיקרו בחומרה ייעודית, שעובדת במטפורות המקובלות בצידוד בידור ביתי.

המקור המתויג

לא התגלו תופעות רלוונטיות.

התרגום המתויג

מרכזי מדיה [EXPL1] (Media Hubs) [EXPL1]. מדובר על מכשירים המשלבים פונקציות של מחשב עם תפקודים של מערכת בידור ביתי. [ADD1] בארה"ב כל הנסיונות למזג [EXPL2] (Converge) [EXPL2] את המדיה [EVAL1] מאכזבים [EVAL1] עד כה משום שהמוטיבציה באה מצד ספקי התכנים המסורתיים, שמנסים למנוע כירסום בשוק הבידור [EXPL3] (Entertainment) [EXPL3]. באסיה הדחיפה מגיעה מיצרני חומרה, שמנסים להתמודד טוב יותר עם בעיה שאינה רלוונטית לרוב

האמריקאים: צפיפות הדיור והצורך לרהט את הבית ביעילות [ADD1]. סוני הוציאה משפחה של מוצרים [EVAL2] מעניינים [EVAL2] בשם Cocoon וטושיבה קוראת למכשיר המשולב שלה TransCube – אבל העיקרון דומה. המכשירים האלה משמשים מרכזי מדיה לאינטרנט, טלוויזיה, וידאו ואודיו, עם הפצה אלחוטית של התכנים ברשת ביתית משולבת. [ADD2] זה מזכיר את מה שמיקרוסופט מנסה לעשות עם גרסת Media Center של Windows, אבל באסיה המימוש הוא בעיקרו בחומרה ייעודית, שעובדת במטפורות המקובלות בצידוד בידור ביתי [ADD2].

ניתוח

בדוגמה זו מוסיף מספר התרגום שלוש הנהרות [EXPL1, 2, 3], שתי הוספות של מידע עובדתי [ADD1, 2] ושתי הערכות שלא ניתן למצוא בדבריו של מספר המקור [EVAL1, 2]. בכל שלוש הנהרות מסתמך מספר התרגום על המקור ומוסיף את המינוח האנגלי בנוסף למינוח העברי שהוא מספק כהסבר למושגים מעולם המחשבים. הוא מוסיף "Media Hubs" [EXPL1] אחרי "מרכזי מדיה", "Converge" [EXPL2] אחרי "למזג" ו-"Entertainment" [EXPL3] אחרי "בידור". בהוספה הראשונה [ADD1] מוסיף מספר התרגום השקפת עולם על מיזוג המדיה בארצות הברית ובארצות אסיה שלא נכללה בדבריו של מספר המקור ואף אינה משתמעת מהם. בתוך ההוספה הוא משבץ את ההערכה השלילית "מאכזבים" [EVAL1] למצבם של מכשירי המדיה המשולבים בארה"ב, ומספק הסבר לכך שמצבם באסיה טוב יותר. בהוספה השנייה [ADD2] מספק מספר התרגום מידע עובדתי על המערכת Media Center של מיקרוסופט, ומשווה בינה לבין הפתרונות בחומרה שמציעות החברות האסיאתיות. גם מידע זה הוא מידע חדש שלא הוזכר על ידי מספר המקור, ואף לא השתמע מדבריו.

כמו כן מוסיף מספר התרגום את ההערכה החיובית "מעניינים" [EVAL2] לפתרונותיהן של החברות האסיאתיות בלא שיש לכך מקבילה במקור.

דוגמה 6

Miller, Michael J. "Waiting on Creativity". *PC Magazine* (January 1, 2003): 7.

מילר, מייקל, ג'. "העימותים הגדולים של 2003", *PC Magazine ישראל* (ינואר, 2003): 8.
בדוגמה זו מתאר המספר את תוצאות התחרות בין חברת אינטל לחברת AMD בשנת 2002.
ההזחות שהתגלו: ביטול הערכה [1], ביטול מטפורה [1], הוספת מטפורה [2], הפיכת הכתיבה לאישית [1].

המקור

Intel vs. AMD. Neither company had a stellar 2002, but Intel emerged stronger than AMD, helped by its broader product line and more efficient manufacturing. I expect AMD to stay in the game, though. In 2003, the battle will shift to 64-bit chips, as AMD positions its x86-compatible Opteron and even a high-end desktop version. Meanwhile, Intel is pushing the Itanium family of chips into more servers and workstations. This is just the beginning of a new level of competition that will take a couple of years to play out.

התרגום

אינטל נגד AMD. כולנו מקווים כי AMD תמשיך לאתגר את ענק הסיליקון לא לנוח על זרי דפנה. בסיבוב הבא: Opteron של AMD נגד Itanium של אינטל בקרב על השליטה ב-64 סיביות.

המקור המתויג

Intel vs. AMD. Neither company had a stellar 2002, but [DEL1] [EVAL1] Intel emerged stronger than AMD, helped by its broader product line and more efficient manufacturing [EVAL1] [DEL1]. I expect AMD to [MET1] stay in the game [MET1], though. In 2003, the battle will shift to 64-bit chips, as AMD positions its x86-compatible Opteron and

even a high-end desktop version. Meanwhile, Intel is pushing the Itanium family of chips into more servers and workstations. This is just the beginning of a new level of competition that will take a couple of years to play out.

התרגום המתויג

אינטל נגד AMD. [PERS1] כולנו מקווים [PERS1] כי AMD תמשיך לאתגר את [MET2] ענק הסיליקון [MET2] לא [MET3] לנוח על זרי דפנה [MET3]. בסיבוב הבא: Opteron של AMD נגד Itanium של אינטל בקרב על השליטה ב-64 סיביות.

ניתוח

דוגמה זו היא דוגמה נדירה שבה התרגום קצר מהמקור. בדבריו של מספר התרגום הושמטה הערכה חיובית של אינטל שהופיעה בדבריו של מספר המקור [EVAL1]. השמטה זו מביאה לפער במשמעות בין טקסט המקור לטקסט היעד. מדבריו של מספר המקור משתמע כי בשנת 2002 הצליחה אינטל יותר ממתחרתה AMD, ואילו מדבריו של מספר התרגום לא ניתן ללמוד על הצלחה זו, אלא על הצלחתה של AMD לאתגר את אינטל. יתרה מזאת, שימוש בגוף ראשון רבים ב"כולנו מקווים" [PERS1] מרמז על תמיכת המספר ב-AMD, שאינה מופיעה בדבריו של מספר המקור ואף אינה משתמעת מהם. מספר התרגום מוותר על המטפורה "stay in the game" [MET1] המתארת את AMD, שהופיעה בדבריו של מספר המקור, אך מוסיף שתי מטפורות, "ענק הסיליקון" [MET2] ו"לנוח על זרי דפנה" [MET3], המתארות את אינטל.

דוגמות נבחרות משנת 2004

דוגמה 1

Michael J. Miller. "Microsoft's Growing Family". *PC Magazine* (November 16, 2004): 7.

מילר, מייקל ג'. " המשפחה הגדלה של מיקרוסופט ", *PC Magazine* ישראל (דצמבר, 2004): 12.

בדוגמה זו מתאר המספר את תכניתה של חברת מיקרוסופט לספק למשתמשים פתרון לאיחוד מוצרי מולטימדיה, ומציין את החסרון של התכנית.

ההזחות שהתגלו: הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [1], הוספת נימה אישית [1], הוספת סטייה משלבית [1], העצמה [2].

המקור

But there's a downside, too. One vendor means less competition, and in the long run, that may mean less innovation. For instance, I think digital products could get easier to use, and I'd be interested to see what kind of 10-foot interface Apple could come up with [...].

Altogether, though, at the moment, Microsoft has the most advanced, comprehensive plan for connecting all your digital-content products in the home.

התרגום

אני מוכרח להודות, שלצד ההתפעלות מהתוכנית האסטרטגית של מיקרוסופט אני גם מודע לאספקטים השליליים של דומיננטיות של חברה אחת. זה רע לתחרות, מסוכן לחדשנות ומדכא יצירתיות. העתיד יראה אם מיקרוסופט תדע לשמור את ה-Ecosystem שלה בצורה שתמנע התנוונות. אבל אין בכך להמעט מערכה של התוכנית המיקרוסופטית ליצור פלטפורמה מאוחדת לתכנים דיגיטליים. היא פשוט מדהימה.

המקור המתויג

But there's a downside, too. One vendor means less competition, and in the long run, that may mean less innovation. For instance, [PERS1] I think digital products could get easier to use, and I'd be interested to see what kind of 10-foot interface Apple could come up with [...] [/PERS1].

Altogether, though, at the moment, Microsoft has the most advanced, comprehensive plan for connecting all your digital-content products in the home.

התרגום המתויג

[PERS2] אני מוכרח להודות, שלצד ההתפעלות מהתוכנית האסטרטגית של מיקרוסופט אני גם מודע לאספקטים השליליים של דומיננטיות של חברה אחת [PERS2]. זה רע לתחרות, [HYP1] מסוכן לחדשנות ומדכא יצירתיות [HYP1]. [ADD1] העתיד יראה אם מיקרוסופט תדע לשמור את ה-Ecosystem שלה בצורה שתמנע התנוונות [ADD1]. אבל אין בכך להמעיט מערכה של התוכנית המיקרוסופטית ליצור פלטפורמה מאוחדת לתכנים דיגיטליים. [HYP2] [REG_SHIFT1] היא פשוט מדהימה [REG_SHIFT1] [HYP2].

ניתוח

גם במקור וגם בתרגום משתמשים המספרים בגוף ראשון כדי להביע דעה אישית, אבל זה נעשה בהקשרים שונים. מספר המקור משתמש בגוף ראשון יחיד [PERS1] להדגשת הבטים חיוביים של התפתחות הטכנולוגיה: "I think digital products could get easier to use, and I'd be interested to see what kind of 10-foot interface Apple could come up with [...]" מספר התרגום לעומתו משתמש בגוף ראשון יחיד [PERS2] להדגשת "אספקטים שליליים של דומיננטיות של חברה אחת". בשני מקרים מעצים מספר התרגום את מה שנאמר על ידי מספר המקור. במקרה הראשון מספר המקור רק מניח כי דומיננטיות של חברה אחת יכולה לסכן חדשנות: "that may mean less innovation", ואילו מספר התרגום קובע שהיא "מסוכנת לחדשנות". יתרה מזאת, הוא מוסיף השקפת עולם מטעמו, "מדכא יצירתיות", שלא הופיעה בדבריו של מספר המקור, וכך מבליט את הסיכונים האפשריים שבדומיננטיות של חברה אחת בתחום התכנים הדיגיטליים [HYP1].

במקרה השני מספר המקור מתאר את התכנית של מיקרוסופט כ-, "most advanced, comprehensive", ואילו מספר התרגום ממיר הערכה חיובית זו בהערכה חיובית עוד יותר ומתאר את

התכנית של מיקרוסופט כ"פשוט מדהימה" [HYP2]. צירוף המילים "פשוט" + שם תואר אופייני בעברית ללשון מדוברת [REG_SHIFT1], והשימוש בו מביא לשינוי משלב התרגום לעומת משלב המקור. בנוסף על כך, משלב מספר התרגום הערה מטעמו על עתידה של מיקרוסופט שלא הופיעה בדבריו של מספר המקור ולא השתמעה מהם: "העתיד יראה אם מיקרוסופט תדע לשמור את ה-Ecosystem שלה בצורה שתמנע התנוונות" [ADD1].

דוגמה 2

Dvorak, John C. "Wi-Fi Nightmares". *PC Magazine* (November 30, 2004): 63.

דבורק, ג'ון ס'. "סיוט ושמו Wi-Fi". *PC Magazine* ישראל (דצמבר, 2004): 8.
בדוגמה זו מותח המספר ביקורת על התופעה של התפתחות מהירה מדי של תקני תקשורת אלחוטית. ההזחות שהתגלו: ביטול מטפורה [2], ביטול נימה אישית [1], הוספת אירוניה [2], הוספת הערכה [2], הוספת מטפורה [1], הוספת נימה אישית [2], הוספת סטייה משלבית [2], הוספת פנייה אישית [3], הוספת שאלות רטוריות [3], הנהרה [2], העצמה [1].

המקור

Of all the technologies that need to settle down, 802.11 wireless in all its manifestations ("a," "b," "g," and – coming soon – "n") should be at the top of the list. There is a mad rush to make the standards for 802.11 – used mostly to share crummy 1-Mbps Internet connections – move forward at breakneck speed. At this point, do we really need 802.11n, which proposes speeds between 100 and 540 Mbps using four radios running at once?

התרגום

מכל הטכנולוגיות שדורשות התייצבות, 802.11 נמצאת אצלי בראש הרשימה. יש אצל היצרנים הסתערות מטורפת על גוף התקינה של IEEE כדי להוציא עוד ועוד תקנים חדשים יותר, מהירים יותר,

עוד לפני שהישנים עובדים כמו שצריך. הם עוד לא פתרו את בעיות התאימות בין מוצרי a, b ו-g של יצרנים שונים – למרות שכולם מכריזים על תאימות Wi-Fi – והם כבר מדברים על n.802.11. מי צריך את n.11? אה, כן. עם n.802.11 אתם יכולים לחבר ארבעה ערוצים יחד כדי לקבל קצב נתונים בין 100 ל-540 מגה-סיביות לשנייה. וואוו! עם n.802.11b הישן אפשר להגיע רק ל-11 מסל"ש, נכון? אז תראו לי Hot Spot אחד באמריקה בו אפשר להגיע לרבע מהקצב התיאורטי של n.11! אבל זה לא מספיק להם והם יביאו לנו את n.802.11 – כדי שמאה משתמשים ינסו להתחבר לאינטרנט בו-זמנית דרך Hot-Spot מסכן עם חיבור ADSL עלוב של 1.5 מסל"ש, במקרה הטוב. אתם מכירים אבסורד גדול מזה? לא?

המקור המתויג

Of all the technologies that need to settle down, 802.11 wireless in all its manifestations ("a," "b," "g," and – coming soon – "n") should be at the top of the list. There is [MET1] a mad rush [/MET1] to make the standards for 802.11 - used mostly to share crummy 1-Mbps Internet connections – [MET2] move forward at breakneck speed [/MET2]. At this point, do [PERS1] we [/PERS1] really need 802.11n, which proposes speeds between 100 and 540 Mbps using four radios running at once?

התרגום המתויג

מכל הטכנולוגיות שדורשות התייבבות, n.802.11 נמצאת [PERS2] אצלי [PERS2] בראש הרשימה. יש אצל היצרנים [MET3] הסתערות מטורפת [MET3] על גוף התקינה של IEEE [EXPL1] כדי להוציא עוד ועוד תקנים חדשים יותר, מהירים יותר, עוד לפני שהישנים עובדים כמו שצריך [EXPL1]. [EVAL1] הם עוד לא פתרו את בעיות התאימות בין מוצרי a, b ו-g של יצרנים שונים – למרות שכולם מכריזים על תאימות Wi-Fi – והם כבר מדברים על n.802.11 [EVAL1]. [EXPL2] מי צריך את n.11? [IRONY1] [IRONY1] אה, כן [REG_SHIFT1] [REG_SHIFT1] עם n.802.11 [PERS3] אתם יכולים [PERS3] לחבר ארבעה ערוצים יחד כדי לקבל קצב נתונים בין 100 ל-540 מגה-סיביות לשנייה.

[IRONY2] [REG_SHIFT2] וואו [REG_SHIFT2] [RHET_QUESTION1]! עם
802.11b הישן אפשר להגיע רק ל-11 מסל"ש, נכון? [RHET_QUESTION1] אז [PERS4] תראו
[PERS4] [PERS5] לי [PERS5] Hot Spot אחד באמריקה בו אפשר להגיע לרבע מהקצב
התיאורטי של 11b! אבל זה לא מספיק להם והם יביאו לנו את 802.11n – [HYP1] כדי שמאה
משתמשים ינסו להתחבר לאינטרנט בו-זמנית דרך Hot-Spot מסן עם חיבור ADSL עלוב של 1.5
מסל"ש, במקרה הטוב [HYP1] [EXPL2] [RHET_QUESTION2] [PERS6] אתם מכירים [PERS6]
[EVAL2] אבסורד גדול מזה? [RHET_QUESTION2] [RHET_QUESTION3] לא?
[RHET_QUESTION3]

ניתוח

השימוש בגוף ראשון רבים בדבריו של מספר המקור "do we really need 802.11n?" [PERS1] אבד
בתרגום, אך במקום זאת נוספו בדבריו של מספר התרגום חמשה ביטויים לכתיבה אישית שלא הופיעו
בדבריו של מספר המקור. בשני מקרים מתוך חמשה משתמש המספר בגוף ראשון [PERS2, 5],
ובשלושת המקרים הנוספים [PERS3, 4, 6] הוא פונה אל הנמען בגוף שני רבים.
המטפורה "mad rush" [MET1] של מספר המקור הוחלפה בדבריו של מספר התרגום במטפורה דומה
"הסתערות מטורפת" [MET3]. המטפורה "move forward at breakneck speed" [MET2] שהופיעה
בדבריו של מספר המקור הוסברה בתרגום על ידי ההנהרה "כדי להוציא עוד ועוד תקנים חדשים יותר,
מהירים יותר, עוד לפני שהישנים עובדים כמו שצריך" [EXPL1]. כמו כן, הוסיף מספר התרגום הנהרה
נוספת [EXPL2] שבה הוא מסביר לנמען את המידע הטכני על תקן התקשורת 802.11n שמסר מספר
המקור, ומבהיר מדוע החפזון בהוצאת התקנים החדשים אינו מועיל.
בדבריו של מספר התרגום נוספו שתי הערכות שליליות שלא הופיעו אצל מספר המקור. בהערכה
הראשונה [EVAL1] מותח מספר התרגום ביקורת על היצרנים הממהרים לקדם את תקן התקשורת
החדש. בהערכה השנייה [EVAL2] הוא מעריך הערכה שלילית את המצב שבו מפותחות טכנולוגיות
התומכות בתקן חדש בטרם נוצל התקן הישן ביותר מעשרה אחוזים.

מספר התרגום מעצים [HYP1] את דבריו של מספר המקור שטען כי רשתות אלחוטיות מתחברות לאינטרנט דרך "crummy 1-Mbps Internet connections". לפי מספר התרגום, "מאה משתמשים ינסו להתחבר לאינטרנט בו-זמנית דרך Hot-Spot מסכן עם חיבור ADSL עלוב של 1.5 מסל"ש, במקרה הטוב".

כמו כן, מוסיף מספר התרגום שלוש שאלות רטוריות [RHET_QUEST1, 2, 3] שלא הופיעו בדבריו של מספר המקור. בשאלות הרטוריות משלב מספר התרגום שתי קריאות אירוניות "אה, כן" ו"וואו" [IRONY1, 2]. הוא מעמיד פנים שהוא מסכים עם היצרנים ומתפלא מעוצמת החיבורים לאינטרנט, אך למעשה מצפה כנראה שהקורא יפענח את העמדת הפנים. הקריאות שמוסיף מספר התרגום אופייניות בעברית ללשון מדוברת ויוצרות פער בין משלב התרגום לבין משלב המקור, שאין בו סטייה ללשון כזו [REG_SHIFT1, 2].

דוגמה 3

Dvorak, John C. "Registration? For What?" *PC Magazine* (October 5, 2004): 77

דבורק, ג'ון ק'. "להירשם? למה? בשביל מה?" *PC Magazine* ישראל (נובמבר, 2004): 8.

בדוגמה זו המספר מבקר את מדיניותו של העיתון "וול סטריט" שאינה מאפשרת לקוראים מזדמנים לשלם ולקבל גישה לאתר העיתון מבלי שיצטרכו להירשם.

ההזחות שהתגלו: ביטול הערכה [2], ביטול מטפורה [1], ביטול פנייה אישית [2], הוספת אירוניה [1], הוספת הערכה [1], הוספת מטפורה [1], הוספת מידע עובדתי או השקפה(ו)ת עולם [1], הוספת נימה אישית [1], הוספת סטייה משלבית [1], הוספת שאלה רטורית [3], הנהרה [1].

המקור

Pay and register to see anything. The Wall Street Journal managed to make this work, but few others have done so effectively. It's atypical. You have to subscribe to get on the site and still go through an arduous registration rigmarole. Worse, you have to pay

even more money if you want to get very old archives. Talk about the nickel-and-dime approach to content.

התרגום

שלם, הירשם, ואז תוכל לראות: הוול סטריט ז'ורנל הצליח לממש את המודל הזה. אי אפשר להיכנס לאתר בלי לשלם ולא אכפת לו כמה eyeballs סופרים הסקרים. בתור עיתון שמייצג את הקפיטליזם המזוקק, ברור שהוא לא יתן לאף אחד ארוחת חינם. אני מבין את הקטע של הכסף, אבל למה צריך הרשמה? הרי מוכרים את העיתון גם לקונים מזדמנים בחנויות ולא רק למנויים? הם לא שמעו עדיין על "מיקרו-תשלומים"?

המקור המתויג

Pay and register to see anything. The Wall Street Journal managed to make this work, but few others have done so effectively. It's atypical. [PERS1] You have to subscribe [PERS1] to get on the site and still go through [EVAL1] an arduous registration rigmarole [EVAL1]. Worse, [PERS2] you have to pay even more money if you want [PERS2] to get very old archives [PERS1]. Talk about the [EVAL2] [MET1] nickel-and-dime approach [MET1] to content [EVAL2].

התרגום המתויג

שלם, הירשם, ואז תוכל לראות: הוול סטריט ז'ורנל הצליח לממש את המודל הזה. אי אפשר להיכנס לאתר בלי לשלם [ADD1] ולא אכפת לו כמה eyeballs סופרים הסקרים [ADD1]. [EXPL1] [EVAL3] בתור עיתון שמייצג את הקפיטליזם המזוקק, ברור שהוא לא יתן לאף אחד [MET2] ארוחת חינם [MET2] [EVAL3] [EXPL1]. [PERS3] אני מבין [PERS3] את הקטע של [REG_SHIFT1] [PERS3] [RHET_QUESTION1] אבל למה צריך הרשמה? [RHET_QUESTION1] [REG_SHIFT1] הרי מוכרים את העיתון גם לקונים מזדמנים בחנויות ולא רק למנויים? [RHET_QUESTION2]

[RHET_QUESTION2] [RHET_QUESTION3] [IRONY1] הם לא שמעו עדיין על "מיקרו-תשלומים"?

[IRONY1] [RHET_QUESTION3]

ניתוח

דבריו של מספר המקור מכילים שתי פניות אישיות אל הנמען: "[PERS1] 'You have to subscribe'".

"you have to pay [...] if you want to get" [PERS2]. הפניות האישיות אובדות אצל מספר

התרגום, אך במקום זאת נוספת בדבריו של מספר התרגום נימה אישית שלא ניתן למצוא בדבריו של מספר המקור: "אני מבין את הקטע של הכסף" [PERS3]. הבחירה בביטוי "הקטע של הכסף", האופייני בעברית ללשון מדוברת, גורמת לסטייה משלבת [REG_SHIFT1] בתרגום בלבד ומרחיקה את משלבו ממשלב המקור.

גם התיאור השיפוטי "an arduous registration rigmarole" [EVAL1], שבו מבקר מספר המקור את

הצורך בהרשמה לאתר, אבד בתרגום, אך ניתן לראות כפיצוי את ההוספה של שלוש שאלות רטוריות

[RHET_QUESTION1, 2, 3] שבהן הוא תוהה מדוע ההרשמה הכרחית. בשאלה הרטורית השלישית

טמונה אירונית [IRONY1]. מספר התרגום מותח ביקורת על "הוול סטריט ז'ורנל" שאינו מאפשר לגשת

לתכנים באתרו תמורת תשלום אך ללא רישום, ומיתמם כשהוא שואל אם העיתון הכלכלי המוביל בתחום

הכלכלה והמסחר אינו מכיר את המושג "מיקרו-תשלומים" – מושג בסיסי בתחום המסחר באינטרנט.

מספר התרגום מוסיף מידע עובדתי [ADD1] שאינו מופיע בדבריו של מספר המקור ואינו משתמע מהם.

הוא מגלה לקורא הישראלי כי פופולריות של עיתונים נמדדת לפי ספירת הכניסות לאתריהם

("eyeballs"), וכי הנהלת העיתון "וול סטריט" חוסמת כניסה חופשית לאתר העיתון מכיוון שאינה

מודאגת מפגיעה ב"רייטינג" שלו.

המטפורה השיפוטית "nickel-and-dime approach" [EVAL2] [MET1] של מספר המקור אובדת

בדבריו של מספר התרגום. הוא ממיר אותה בהנהרה [EXPL1], המפרשת את הרעיון השיפוטי הטמון

בדברי מספר המקור [EVAL3], ומוסיף מטפורה אחרת, "ארוחת חינם" [MET3], שבאה, ככל הנראה, לפצות על אובדן המטפורה במקור [MET1].

דוגמה 4

Miller, Michael J. "Waiting for Windows". *PC Magazine* (September 7, 2004): 7(1).

מילר, מייקל ג'. "מחכים ל-Windows". *PC Magazine* ישראל (אוקטובר, 2004): 12.

בדוגמה זו מבקר המספר את חברת מיקרוסופט המבטיחה למשתמשים שיפורים במערכות ההפעלה שלה, גורמת להם לחכות במשך שנים ארוכות לשיפורים המיוחלים, ולרוב אינה מקיימת את כל הבטחותיה.

ההזחות שהתגלו: הוספת אלוזיה [1], הוספת הערכה [7], הוספת מטפורה [7], הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [1], הוספת נימה אישית [1], הוספת סטייה משלבית [1], הוספת פניה אישית [1], הוספת שאלה רטורית [2], הנהרה [3].

המקור

It seems like we've been waiting for Windows for the past 20 years, starting with the very first version that was, famously, years late. A decade ago, we were waiting for Chicago, later known as Windows 95. And the object-oriented user interface promised for Cairo simply never materialized, although Windows NT 4 was a big step forward.

התרגום

כבר עשרים שנה אנו מחכים ל-Windows. לפחות כך אני מרגיש וכנראה רבים מכם, שזוכרים את המחצית השנייה של שנות ה-80' כהמתנה קצרת רוח למהדורה הראשונה של Windows [...]. ביל גייטס, אז נער צנוע שעדיין לא הפך למושא קנאה-שנאה של מליונים, הבטיח לספק את Windows ממש מהר. מה זה בסך הכל? "סוכרייה לעיניים" (Eye Candy), על מה שבאמת חשוב – מערכת הקבצים,

ממשק היישומים וממשק החומרה, שבעצם עושים את העבודה ומזיזים את ה-PC, לא? השתכנענו והתחלנו לחכות ל-Windows, רק שביל גייטס לא היה אז מפתח עצמאי. מי שמשך בחוטים הייתה יבמ, שבלעדיה הוא היה יכול לחזור לכתיבה של קומפילרים ל-Basic. ויבמ הביאה איתה מסורת של "מחשוב רציני", מומחים מהשורה הראשונה למערכות הפעלה (הם המציאו את המושג!) ויחס מזלזל לידידותיות של ממשק המשתמש. יבמ רצתה מערכת הפעלה חדשה, שתחליף את DOS המקרטעת במשהו יציב יותר, לאו דווקא ידידותי יותר. OS/2 היא קראה לפרוייקט. מה שמוזר היה, שאת הפיתוח של OS/2 היא הפקידה בידיים הלא אמונות של ביל גייטס – תוכניתן חובב ואיש עסקים שנון – ולא בידי המומחים שלה. הודות לדרישות של יבמ פרוייקט Windows הפשוט הפך למשימה כבדה, שמיקרוסופט הצעירה לא הייתה מסוגלת להתמודד איתה. אז המשכנו לחכות עוד 3 שנים, עד שחתול שחור עבר בין יבמ למיקרוסופט ו-Windows הופרדה מ-OS/2 בניתוח מכאיב.

כאשר Windows יצאה לשוק בגרסה הראשונה, ההמתנה הפכה לשריקות בוז. נאמני המקינטוש לא היו יכולים לעצור את פרצי הלעג, מומחי יבמ הניעו ראשם בידענות ולחשו "אמרנו לכם", וכל מי שחיפש פלטפורמה חדשה למחשוב הלך לחפש את מזלו בסביבת יוניקס. משהו השתפר כשמיקרוסופט הוציאה לשוק את Windows 3, אבל גם אז קשה היה להגיד שהמעטה הגרפי מצליח להסתיר את ערוות DOS – ומסך המוות הכחול המשיך להלך אימים על משתמשי ה-PC. בשלב הזה מיקרוסופט כבר הייתה עשירה מספיק כדי להרשות לעצמה את הטוב ביותר וביל גייטס גייס את מיטב מעצבי מערכות ההפעלה שכסף יכול לקנות. ואנו התחלנו לחכות לשני סוגים של Windows: למהדורה צרכנית, שזכתה לשם הקוד "שיקגו", ולמהדורה ארגונית, שקיבלה את השם "קהיר". אחרי עד 3 שנים של המתנה קיבלנו חלק קטן מההבטחות הצנועות של שיקגו בתור Windows 95 וכעבור עוד שנתיים מעט מהרעיונות המהפכניים של קהיר חילחלו למהדורה של Windows NT 4.0. אלה היו שיפורים משמעותיים בסביבת מערכות הפעלה, אבל היעד האמיתי, מיזוג הממשקים (ממשק המשתמש והממשק לאבזרים היקפיים) של Windows 95 עם מערכת הקבצים, ניהול היישומים בסביבה מוגנת והגלעין החסון של NT לא התממש.

המקור המתויג

לא התגלו תופעות רלוונטיות.

התרגום המתויג

כבר עשרים שנה שאנו מחכים ל-Windows. לפחות כך [PERS1] אני מרגיש [PERS1] וכנראה [PERS2] רבים מכם [PERS2], [EXPL1] שזוכרים את המחצית השנייה של שנות ה-80' כהמתנה קצרת רוח למהדורה הראשונה של Windows [EXPL1] [...] [IRONY1] [ADD1] ביל גייטס, אז [EVAL1] נער צנוע [EVAL1] שעדיין לא הפך למושא קנאה-שנאה של מליונים, הבטיח לספק את Windows ממש מהר. [RHET_QUEST1] מה זה בסך הכל? [RHET_QUEST1] [RHET_QUEST2] [MET1] "סוכרייה לעיניים" (Eye Candy) [MET1], על מה שבאמת חשוב – מערכת הקבצים, ממשק היישומים וממשק החומרה, שבעצם עושים את העבודה ומזיזים את ה-PC, לא? [RHET_QUEST2] [IRONY1] השתכנענו והתחלנו לחכות ל-Windows, [EVAL2] רק שביל גייטס לא היה אז מפתח עצמאי. [MET2] מי שמשך בחוטים [MET2] הייתה יבמ, שבלעדיה [ALLUS1] הוא היה יכול לחזור לכתיבה של קומפילרים ל-Basic [ALLUS1] [EVAL2]. [IRONY2] יבמ הביאה איתה מסורת של "מחשוב רציני", מומחים מהשורה הראשונה למערכות הפעלה (הם המציאו את המושג!) ויחס מזלזל לידידותיות של ממשק המשתמש. יבמ רצתה מערכת הפעלה חדשה, שתחליף את [EVAL3] DOS [MET3] המקרטעת [MET3] [EVAL3] במשהו יציב יותר, לאו דווקא ידידותי יותר. OS/2 היא קראה לפרוייקט. מה שמוזר היה, שאת הפיתוח של OS/2 היא הפקידה [EVAL4] בידיים הלא אמונות של ביל גייטס – תוכניתן חובב ואיש עסקים שנון [EVAL4] – ולא בידי המומחים שלה [IRONY2]. הודות לדרישות של יבמ פרוייקט Windows הפשוט הפך למשימה כבדה, [EVAL5] שמיקרוסופט הצעירה לא הייתה מסוגלת להתמודד איתה [EVAL5]. אז המשכנו לחכות עוד 3 שנים, [MET4] עד שחתול שחור עבר בין יבמ למיקרוסופט [MET4] ו-Windows הופרדה מ-OS/2 [MET5] בניתוח מכאיב [MET5].

[EVAL6] כאשר Windows יצאה לשוק בגרסה הראשונה, ההמתנה הפכה [MET6] לשריקות בוז [MET6]. נאמני המקינטוש לא היו יכולים לעצור את פרצי הלעג, מומחי יבמ הניעו ראשם בידענות ולחשו "אמרנו לכם", וכל מי שחיפש פלטפורמה חדשה למחשוב הלך לחפש את מזלו בסביבת יוניקס [EVAL7]. [EVAL6] משהו השתפר כשמיקרוסופט הוציאה לשוק את Windows 3, אבל גם אז קשה היה להגיד שהמעטה הגרפי מצליח להסתיר את [MET7] ערות DOS [MET7] – ומסך המוות הכחול [MET8] [REG_SHIFT1] המשיך להלך אימים [REG_SHIFT1] [MET8] על משתמשי ה-PC [EVAL7]. בשלב הזה מיקרוסופט כבר הייתה עשירה מספיק כדי להרשות לעצמה את הטוב ביותר וביל גייטס גייס את מיטב מעצבי מערכות ההפעלה שכסף יכול לקנות [ADD1]. [EXPL2] ואנו התחלנו לחכות לשני סוגים של Windows: למהדורה צרכנית, שזכתה לשם הקוד "שיקגו", ולמהדורה ארגונית, שקיבלה את השם "קהיר" [EXPL2]. [IRONY3] אחרי עוד 3 שנים של המתנה קיבלנו חלק קטן מההבטחות הצנועות של שיקגו [IRONY3] בתור Windows 95 [IRONY4] וכעבור עוד שנתיים מעט מהרעיונות המהפכניים של קהיר חילחלו למהדורה 4.0 של Windows NT [IRONY4]. [EXPL3] אלה היו שיפורים משמעותיים בסביבת מערכות הפעלה, אבל היעד האמיתי, מיזוג הממשקים (ממשק המשתמש והממשק לאבזרים היקפיים) של Windows 95 עם מערכת הקבצים, ניהול היישומים בסביבה מוגנת והגלעין החסון של NT לא התממש [EXPL3].

ניתוח

גם מדבריו של מספר המקור וגם מדבריו של מספר התרגום משתמעת אירוניה כלפי חברת מיקרוסופט, הגורמת למשתמשים לחכות במשך שנים רבות להבטחות שאינה מקיימת או שמקיימת באופן חלקי, אך בדבריו של מספר התרגום מופיעים מושאי ביקורת נוספים. הוא מותח ביקורת סמויה על ביל גייטס שהתיימר לפתח את Windows תוך פרק זמן קצר, אך לא קיים את הבטחתו [IRONY1]. האירוניה נוצרת על ידי כך שמספר התרגום משבץ בדבריו שתי שאלות רטוריות לא כנות שבהן הוא מעמיד פנים כי מערכת ההפעלה היא רכיב לא מסובך ולא חשוב: "מה זה בסך הכל?" [RHET_QUESTION1] "סוכרייה"

לעיניים" (Eye Candy), על מה שבאמת חשוב – מערכת הקבצים, ממשק היישומים וממשק החומרה, שבעצם עושים את העבודה ומזיזים את ה-PC, לא?" [RHET_QUESTION2].

גם חברת יבמ הופכת למושא הביקורת של מספר התרגום. הביקורת שמתח מספר התרגום על חברת יבמ היא ביקורת סמויה [IRONY2]. הוא מציג את יבמ כחברה "רצינית" בעלת דרישות גבוהות, ואת ביל גייטס כתכניתן חסר נסיון. האירוניה נוצרת על ידי כך שמספר התרגום משבח לכאורה את חברת יבמ ומעמיד פנים שאינו מבין איך משימה חשובה כמו פיתוח של מערכת הפעלה הופקדה בידיו של אדם שאינו מתאים לבצע אותה.

מספר התרגום מלגלג גם על מערכות ההפעלה של מיקרוסופט, Windows 95 ו-Windows NT 4.0 [IRONY3, 4]. הוא מעמיד פנים שהוא מתאר את השיפורים בשתי המערכות, אך השימוש המוגבר במילים בעלות רכיב סמנטי של "מעט", "קטן" לצד ציון זמני המתנה ארוכים במשפטים: "אחרי עוד 3 שנים של המתנה קיבלנו חלק קטן מההבטחות הצנועות של שיקגו" [IRONY3], "וכעבור עוד שנתיים מעט מהרעיונות המהפכניים של קהיר חילחלו למהדורה 4.0 של Windows NT" [IRONY4], מרמז לקורא כי מערכות ההפעלה של מיקרוסופט לא עמדו בציפיות המשתמשים.

מספר התרגום מחזק את הנימה האישית בטקסט המתורגם לעומת טקסט המקור על ידי המרה של ביטוי נייטרלי "it seems" בביטוי "אני מרגיש" [PERS1]. כמו כן, מוסיף מספר התרגום פניה אישית אל הנמען "רבים מכם" [PERS2] שאינה קיימת בדבריו של מספר המקור.

מספר התרגום מוסיף הנהרה [EXPL1] המבהירה את דבריו של מספר המקור: "we've been waiting for Windows for the past 20 years, starting with the very first version". מספר התרגום מנהיר זאת באומרו כי כבר בשנות ה-80 הייתה ציפיה גדולה להשקתה של הגרסה הראשונה של מערכת החלונות בקרב ציבור המשתמשים.

בהנהרה [EXPL2] מספק מספר התרגום מידע על מערכות ההפעלה Windows 95 ו-Windows NT 4.0 ועל שמות הקוד שלהן (שמות זמניים שנושאות מערכות ההפעלה של מיקרוסופט מתחילת פיתוחן ועד להשקתן). מדבריו של מספר המקור ניתן להסיק כי מידע זה ידוע לקורא האמריקני ואין צורך

בפירוט. לעומת זאת, מספר התרגום מבהיר לקורא הישראלי כי יצאו שתי מהדורות של מערכת החלונות: "מהדורה צרכנית" (Windows 95), ומהדורה ארגונית (Windows NT 4.0). כמו כן, הוא מסביר את פשר השמות "שיקגו" ו"קהיר": "שיקגו" היה שם הקוד של Windows 95 ו"קהיר" – של Windows NT 4.0.

ההנהרה [EXPL3] מפרשת את הערתו של מספר המקור על ממשק המשתמש של Windows NT 4.0:

“And the object-oriented user interface promised for Cairo simply never materialized, although Windows NT 4 was a big step forward”

של מיקרוסופט לספק מערכת הפעלה ארגונית עם ממשק משתמש מונחה עצמים, אלא מסביר כי משמעות ההבטחה היא מיזוג בין ממשקי Windows 95 לבין התכונות של Windows NT 4.0.

מספר התרגום מוסיף הערה מטעמו באורך של 264 מילים המכילה מידע עובדתי שלא נמסר על ידי מספר המקור ולא השתמע מדבריו [ADD1]. בהוספה הוא מספק לקורא הישראלי חומר רקע על ראשיתה של מערכת החלונות, ומשלב הערכות לדברים שהוא מתאר. הוא מציג את ביל גייטס בראשית דרכו כ"נער צנוע" [EVAL1], "מפתח לא עצמאי" [EVAL2], "תוכניתן חובב ואיש עסקים שנון" [EVAL4]. הוא מעריך כי פיתוח של מערכת הפעלה היה "משימה כבדה" שמיקרוסופט "לא יכלה להתמודד איתה" [EVAL5]. הוא מכנה את מערכת ההפעלה DOS "מקרעת" [EVAL3], ומציג את הגרסה הראשונה של מערכת החלונות כגרסה שזכתה ל"שריקות בוז" [EVAL6], ואת Windows 3 שיצאה אחריה כגרסה שלא הצליחה "להסתיר את ערוות DOS" [EVAL7].

בהערכה השנייה [EVAL2] מוסיף מספר התרגום אלוזיה: "הוא היה יכול לחזור לכתיבה של קומפיילרים ל-Basic" [ALLUS1], שלא הופיעה בדבריו של מספר המקור. מספר התרגום משלב אלוזיה זו ככל הנראה כדי לרמוז על עברו של ביל גייטס שעסק בראשית דרכו בכתיבת קומפיילרים לשפת Basic. בזמן כתיבת הטור שפת Basic הפכה לשפה שבעזרתה מלמדים תוכנות לילדים. האלוזיה של מספר התרגום מכילה זלזול בביל גייטס. מספר התרגום רומז על כך שלולא עזרתה של חברת יבמ, היה ביל גייטס חוזר לראשית דרכו ולעיסוק ב"משחקי ילדים".

מספר התרגום משלב בדבריו שמונה מטפורות. הוא קורא למערכת הפעלה "סוכרייה לעיניים" [MET1], מטפורה שאולה מאנגלית (Eye Candy). ההשוואה בין סוכרייה לבין מערכת הפעלה מתאפשרת מכיוון ששני הדברים מנעימים את חוויית המשתמשים בהם. המושג "סוכרייה" יכול לייצג את קטגוריית הדברים הנעימים לשימוש. לקטגוריה זו ניתן לייחס גם את המושג "מערכת הפעלה".

מספר התרגום מציג את מערכת ההפעלה DOS כ"מקרעת" [MET3] – פעולה פיסית שבמציאות יכולה להיעשות על ידי אדם או על ידי מכונה, אך לא על ידי תוכנה. ההשוואה בין פעילות לקויה של תוכנה לבין קרטוע של מכונה אפשרית מכיוון שניתן לשייך את שני המושגים לקטגוריית האד-הוק של הדברים שאינם פועלים כמו שצריך.

בהמשך דבריו מציין מספר התרגום כי "חתול שחור עבר בין יבמ למיקרוסופט" [MET4]. המספר משווה בין מעברו של חתול שחור – רמז לאמונה שלפיה חתול שחור העובר בין שני אנשים מביא לריב ביניהם – לבין הדרדרות היחסים בין שתי החברות. מעברו של חתול שחור יכול לייצג קטגוריית אד-הוק של סכסוכים. לקטגוריה זו ניתן לשייך גם את הדרדרות היחסים בין יבמ למיקרוסופט.

לפי מספר התרגום, מערכת החלונות זכתה לאחר השקתה ל"שריקות בוז" [MET6]. השימוש בצירוף המילים "שריקות בוז" הוא שימוש מטפורי השאול מתחום משחקי הספורט. מספר התרגום משווה בין השריקות בפועל – היכולות לייצג קטגוריית אד-הוק של הבעת בוז - לבין חוסר שביעות רצון של המשתמשים ממערכת ההפעלה.

בארבע המטפורות הנוספות שמשלב המספר נעשית האנשה. חברת יבמ מתוארת כ"מושכת בחוטים" [MET2], Windows כעוברת "ניתוח מאיב" [MET5], DOS כבעלת "ערווה" [MET7] ומסך המוות הכחול (the blue screen of death), מושג בעולם המחשבים שמשמעותו - הופעה של מסך כחול המצביע על קריסתה של Windows) כ"מהלך אימים" [MET8]. הביטוי "מהלך אימים" אופייני לעברית ספרותית והשימוש בו מביא לסטייה משלבית ובעקבות זאת לפער בין משלב התרגום לבין משלב המקור.

דוגמה 5

Machrone, Bill. "DVD-Authoring Redux". *PC Magazine* (Nov 30, 2004): 61(1).

מקרון, ביל. "עריכת DVD: ביקור חוזר ללימוד לקחים". *PC Magazine ישראל* (דצמבר, 2004): 10.

בדוגמה זו מסכם המספר את התגובות שקיבל מקוראי העיתון לאחר שפרסם מאמר המתאר קשיים שבהם נתקל בניסונו ליצור כותר DVD על מחשב אישי.

ההזחות שהתגלו:

ביטול מטפורה [1], הוספת מטפורה [2], הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [1], הנהרה [2], העצמה [1].

המקור

After receiving more than 100 letters from PC Magazine readers, I can only conclude that DVD authoring on PCs is a mess. I can't recall another product category or application with such a huge spread of user experiences--from total failure to shining success--with so many partial victories scattered in between. Now that the e-mail deluge has finally ceased, I'm sorting through the suggestions, other than "Buy a Mac," to see what I should do next. Not that I have anything against Apple; I'm just not going to switch platforms to do something that is being done (by some) on PCs.

התרגום

כבר מזמן לא היה לי גל תגובות חזק כל-כך. בעקבות הטור שלי על תלאותי בהכנת כותר DVD קיבלתי יותר מ-100 מכתבי קוראים שהציעו מנסיונם – ואני לא כולל את אלה שהציעו, כרגיל, "זרוק את ה-PC ועבור למקינטוש!" (תודה לאל, הפעם לא קיבלתי כל מכתב עם הצעה דומה לעבור ללינוקס). מתברר שנגעתי בעצב חשוף ושכמוני עוד עשרות אלפי משתמשי PC סובלים מהמצב המיידש של התחום.

המקור המתויג

After receiving more than 100 letters from PC Magazine readers, I can only conclude that is [MET1] DVD authoring on PCs is [REG_SHIFT1] a mess [REG_SHIFT1]/[MET1]. I can't recall another product category or application with such a huge spread of user experiences--from total failure to shining success--with so many partial victories scattered in between. Now that the e-mail deluge has finally ceased, I'm sorting through the suggestions, other than "Buy a Mac," to see what I should do next. Not that I have anything against Apple; I'm just not going to switch platforms to do something that is being done (by some) on PCs.

התרגום המתויג

כבר מזמן לא היה לי גל תגובות חזק כל-כך. [EXPL1] בעקבות הטור שלי על תלאתי בהכנת כותר DVD [EXPL1] קיבלתי יותר מ-100 מכתבי קוראים שהציעו מנסיונם – [HYP1] ואני לא כולל את אלה שהציעו, כרגיל, "זרוק את ה-PC ועבור למקינטוש!" [HYP1] [ADD1] (תודה לאל, הפעם לא קיבלתי כל מכתב עם הצעה דומה לעבור ללינוקס). [EXPL2] [ADD1] מתברר שנגעתי [MET1] בעצב חשוף [MET1] ושכמוני עוד עשרות אלפי משתמשי PC סובלים מהמצב המאייש של התחום [EXPL2].

ניתוח

מספר המקור משתמש במטפורה "DVD authoring on PCs is a mess" [MET1]. במטפורה הוא משווה בין הכנת כותר DVD על PC לבין אי-סדר ("mess"), כך שאפשר לשייך את הכנת ה-DVD לקטגוריית האד-הוק המיוצגת על ידי המילה "mess" – פעולות מורכבות שאינן בהכרח מביאות לתוצאות טובות. שימוש במטפורה זו נפוץ באנגלית מדוברת ומביא לסטייה משלבית בטקסט המקור. המטפורה אובדת בדבריו של מספר התרגום ומחלפת בהנהרה [EXPL2] המסבירה את הרעיון של מספר המקור: הכנת כותר DVD על PC היא עניין מורכב הגורם סבל למשתמשים. בהנהרה משלב מספר התרגום מטפורה חדשה מטעמו, "עצב חשוף" [MET2], שבאה אולי לפצות על ביטול המטפורה

[MET1] מטעם מספר המקור. מספר התרגום משווה בין הכנת כותר DVD לבין עצב חשוף – מצב שגורם סבל רב.

מספר התרגום מוסיף עוד הנהרה [EXPL1] המסבירה לקורא הישראלי כי המכתבים שהמספר מדבר עליהם נשלחו בתגובה לטור שפרסם בשלב מוקדם יותר. מידע זה לא הוזכר על ידי מספר המקור שהניח, ככל הנראה, כי הוא ידוע לקורא האמריקני.

בדבריו של מספר התרגום נעשית העצמה [HYP1]. מספר המקור מדבר על יותר ממאה מכתבים שחלקם כללו הצעות לעבור לשימוש במקינטוש. מספר התרגום מגדיל את כמות המכתבים, הוא מדבר על יותר ממאה מכתבים שקיבל בנוסף על אלה של אוהדי ה-Mac.

מספר התרגום משלב בדבריו השקפת עולם בנושא לינוקס שלא הופיעה בדבריו של מספר המקור ואף לא השתמעה מהם [ADD1]. על סמך הערתו: "תודה לאל, הפעם לא קיבלתי כל מכתב עם הצעה דומה לעבור ללינוקס", ניתן לייחס למספר התרגום הסתייגות משימוש בפלטפורמת לינוקס – הסתייגות שלא ניתן לייחס למספר המקור.

דוגמה 6

Machrone, Bill. "The Electron Leak", *PC Magazine* (October 5, 2004): 75 (1).

מקרון, ביל. "חשמל זורם במכשירים הכבויים". *PC Magazine* ישראל (נובמבר, 2004): 10.
בדוגמה זו מתאר המספר את הצעדים שהוא נוקט כדי לחסוך בצריכה הביתית במים ובחשמל.
ההזחות שהתגלו: ביטול פנייה אישית [3], ביטול שאלה רטורית [1], הוספת הערכה [1], הוספת מטפורה [1], הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [1], הוספת נימה אישית [1], הוספת פנייה אישית [3], העצמה [1].

המקור

When you walk into the kitchen and the faucet is dripping, you tighten it, right? And if it keeps dripping, you get a repair kit or call a plumber. I know I do. And when family members leave lights on, I'm the guy who walks around turning them off.

התרגום

כאשר אני נכנס למטבח והברז מטפטף, אני סוגר אותו. אם הוא ממשיך לטפטף, אני מיד בדרך למחסן הכלים כדי להביא את ערכת השרברבות שלי. כשאני מציץ לחדר ומוצא שהאור דלוק, למרות שאין בו אף אחד, אני מכבה את האור. כל חיי עברו עלי בניו-יורק, בין אורות דולקים בחדרים ריקים וברזים מטפטפים, אבל לעולם לא אוכל להתרגל לזלזול של האנשים סביבי בערכם הבלתי חוזר של משאבי הטבע. זה לא רק כסף – זה בעיקר לא כסף – אם כי חישוב כספי יכול לשכנע כמה מכם להצטרף אלי במסע הצלב הפרטי שלי בבזבז המקורות של חומרי יסוד לקיום האנושי.

המקור המתויג

[PERS1] [RHET_QUESTION] When you walk into the kitchen and the faucet is dripping, you tighten it, right? [/RHET_QUESTION] And if it keeps dripping, you get a repair kit or call a plumber [/PERS1]. I know I do. And when family members leave lights on, I'm the guy who walks around turning them off.

התרגום המתויג

[PERS2] כאשר אני נכנס למטבח והברז מטפטף, אני סוגר אותו. אם הוא ממשיך לטפטף, אני [HYP1] מיד [HYP1] בדרך למחסן הכלים כדי להביא את ערכת השרברבות שלי [PERS2]. כשאני מציץ לחדר ומוצא שהאור דלוק, למרות שאין בו אף אחד, אני מכבה את האור. [ADD1] כל חיי עברו עלי בניו-יורק, בין אורות דולקים בחדרים ריקים וברזים מטפטפים, אבל [EVAL1] לעולם לא אוכל להתרגל לזלזול של האנשים סביבי בערכם הבלתי חוזר של משאבי הטבע [EVAL1]. זה לא רק כסף – זה בעיקר לא כסף

– אם כי חישוב כספי יכול לשכנע כמה [PERS3] מכם [PERS3] להצטרף אלי [MET1] במסע הצלב [MET1] הפרטי שלי בבזבז המקורות של חומרי יסוד לקיום האנושי [ADD1].

ניתוח

הפניה אישית שבדבריו של מספר המקור, המשתמש בגוף שני [PERS1], “you walk”, “you tighten”, “you get a repair kit”, מוחלפת בדבריו של מספר התרגום בנימה אישית [PERS2]: “אני נכנס”, “אני סוגר”, “אני מיד בדרך למחסן הכלים”. כמו כן, נעלמת בדבריו של מספר התרגום השאלה הרטורית [RHET_QUESTION1] שהופיעה בדבריו של מספר המקור.

עם זאת, נוספת בדבריו של מספר התרגום העצמה. הוא מוסיף את המילה “מיד” [HYP1] וכך מדגיש כי הטיפול בברז דולף נעשה בדחיפות.

כמו כן, מוסיף מספר התרגום השקפות עולם שלא בוטאו על ידי מספר המקור ולא השתמעו מדבריו [ADD1]. הוא מציג את עצמו כמי שלוקח חלק פעיל בהגנה על הסביבה ומעריך הערכה שלילית את מי שמבזבז את משאבי הטבע [EVAL1]. מספר התרגום מוסיף מטפורה, “מסע הצלב” [MET1], שבה הוא משווה בין מסע של צלבנים לארץ ישראל לבין מאמציו לשמור על הסביבה. כמו כן, נוספת בדבריו של מספר התרגום פנייה אישית אל נמעניו [PERS3] כשהוא קורא להם להצטרף אליו במשימתו.

דוגמות נבחרות משנת 2005

דוגמה 1

Dvorak, John C. “The Secret TV Revolution”. *PC Magazine* 24.4 (March 8, 2005): 79.

דבורק, ג'ון ק'. “המהפכה הסודית של הטלוויזיה”, *PC Magazine* ישראל (אפריל, 2005): 8.

בדוגמה זו מציג המספר את תוכנת הקוד הפתוח בשם MythTV המופצת חינם והמאפשרת להפוך את המחשב למערכת מולטימדיה ביתית.

ההזחות שנתגלו: הוספת הערכה [3], הנהרה [4].

המקור

MythTV is a free software system written in C++ that, when combined with various TV tuner, audio, and other cards, will turn a small computer into a slick, powerful, feature-rich DVR [...]. MythTV is a Linux-based system and requires some knowledge to set up.

התרגום

התוכנה עצמה כתובה בקוד C++ פתוח ורצה על PC שמארח את לינוקס. מיקרוסופט ותמיכה ב-DRP אינה רצויה [כך במקור] בחוגים האלה. נדרש יותר מידע בסיסי כדי להכין את התוכנה לעבודה, במיוחד לאור הצורך לחבר למחשב מקלט (Tuner), מערכת קול מרחבי, ורצוי גם מסך רחב ואיכותי. אבל המאמץ משתלם. תקבלו את ה-PVR העשיר ביותר בתכונות, החזק והחכם ביותר בשוק – בחינם. תשלמו עבור אבזרי החומרה, אבל כל התוכנה חופשית במיטב רוח ההתנגדות למסחריות הברוטלית שהשתלטה על עולם המחשבים ועושה יד אחת עם בעלי הממון בהוליווד.

המקור המתויג

לא התגלו תופעות רלוונטיות.

התרגום המתויג

התוכנה עצמה כתובה בקוד C++ פתוח [EXPL1] ורצה על PC שמארח את לינוקס [EXPL1]. [EVAL1] מיקרוסופט ותמיכה ב-DRP אינה רצויה [כך במקור] בחוגים האלה [EVAL1]. נדרש יותר מידע בסיסי כדי להכין את התוכנה לעבודה, [EXPL2] במיוחד לאור הצורך לחבר למחשב מקלט [EXPL3] (Tuner) [EXPL3], מערכת קול מרחבי, ורצוי גם מסך רחב ואיכותי. [EVAL2] אבל המאמץ משתלם [EVAL2] [EXPL2]. תקבלו את ה-PVR העשיר ביותר בתכונות, החזק והחכם ביותר בשוק – בחינם. [EXPL4] תשלמו עבור אבזרי החומרה, אבל כל התוכנה חופשית [EXPL4] [EVAL3] במיטב רוח ההתנגדות למסחריות הברוטלית שהשתלטה על עולם המחשבים ועושה יד אחת עם בעלי הממון בהוליווד [EVAL3].

ניתוח

מספר התרגום מוסיף ארבע הנהרות. מספר המקור משתמש בדבריו בשני מושגים מתחום המחשבים: "free software system" ו-"Linux-based system". מספר התרגום לעומתו אינו משתמש במושגים מקבילים בעברית - "תכנה חופשית" ו"תכנה לסביבת לינוקס", אלא מפרש את משמעותם עבור הקורא הישראלי. הוא מנהיר את המושג "Linux-based system" כ"Linux-based system" [MythTV] רצה על PC שמארח את לינוקס" [EXPL1], ואת המושג "free software system" כ"תשלמו עבור אבזרי החומרה, אבל כל התוכנה חופשית" [EXPL4]. השימוש בשתי ההנהרות עולה בקנה אחד עם מגמתו של מספר התרגום להסביר מושגים טכניים לקורא הישראלי.

ההנחה בדבר בקיאותו הנמוכה לכאורה של הקורא הישראלי ביחס לקורא האמריקני בתחום המחשבים באה לידי ביטוי גם בהנהרה [EXPL2] המסבירה את דבריו של מספר המקור: "MythTV requires some knowledge to set up". מספר המקור מציין רק כי כדי להשתמש בתוכנה יש צורך להתקין כרטיסים במחשב: "MythTV [...], combined with various TV tuner, audio, and other cards". אף על פי שמספר המקור מציין כי דרוש ידע במערכת לינוקס כדי לעבוד עם MythTV, לא ניתן ללמוד מדבריו כי חיבור חומרה היקפית למחשב היא בבחינת משימה מורכבת עבור הקוראים. מספר התרגום לעומתו מציג את הצורך לחבר למחשב את רכיבי החומרה כפעולה הדורשת "מאמץ". יתרה מזאת, הוא מנסה לשכנע את הקורא להשקיע את מאמציו בבניית המערכת כי להערכתו "המאמץ משתלם" [EVAL2].

בנוסף להערכה זו, נוספות בדבריו של מספר התרגום עוד שתי הערכות שלא ניתן למצוא בדבריו של מספר המקור. ראשית, הוא מוסיף הערה שיפוטית על מיקרוסופט: "מיקרוסופט ותמיכה ב-DRP אינה רצויה בחוגים האלה" [EVAL1]. לאחר מכן הוא מותח ביקורת על הוליווד ומציג את התוכנה MythTV כחלק ממאבק עם "המסחריות הברוטלית שהשתלטה על עולם המחשבים ועושה יד אחת עם בעלי הממון בהוליווד" [EVAL3].

בנוסף לשלוש ההנהרות שפורטו, מסתמך מספר התרגום על המקור ומספק מינוח לועזי "(Tuner)" [EXPL3] לצד המינוח העברי "מקלט", כנראה כדי לוודא כי המילה העברית מובנת לקוראים.

דוגמה 2

Miller, Michael J. "The secret to portable movies". *PC Magazine* (March 8, 2005): 7(2).

מילר, מייקל ג'. "וידאו בתחום האפור". *PC Magazine* ישראל (אפריל, 2005): 12.

בדוגמה הבאה סוקר המספר את הכיוון העיקרי שהוצג בתערוכת CES שנערכה בארצות הברית בשנת 2005. הוא מציין כי רוב היצרניות של מכשור מולטימדיה התרכזו בפיתוח נגן סרטי ווידאו נייד, ומחווה את דעתו על הצורך במכשירים כאלה.

ההזחות שהתגלו: הוספת אירוניה [1], הוספת הערכה [4], הוספת מטפורה [2], הוספת מידע עובדתי או השקפה(ו)ת עולם [1], הנהרה [2], העצמה [2].

המקור

It seems that just about every tech company but Apple believes there's a market for gadgets that let you take your video with you--think of a video iPod [...]. Some of the demos at CES looked very good, although I'm still not convinced that people really want to take movies with them and watch them on a tiny screen.

התרגום

המגמה הבולטת ביותר שראיתי בתערוכת CES השנה הייתה לנייד את הווידאו. מספר עצום של יצרנים רוצים לעשות לסרטים את מה שנגני MP3 עשו למוזיקה – ועוד יותר מכך, לתפוס בשוק הווידאו הנייד את המקום של iPod, ההצלחה הסוחפת ביותר של אפל מאז המק, בשוק המוזיקה. באופן מוזר למדי, אפל עצמה לא מאמינה בווידאו בכף היד וסטיב ג'ובס אף הקדיש לא מעט זמן כדי לרמוס את ההתלהבות של המדיה מהגאדג'ט החדש. בלי לזלזל בחושים השיווקיים המפותחים של ילד הפלא

הנצחי, אני חושב שווידאו נייד אינו פתרון שמחפש בעיה. מספיק לראות איך הנוער מתמכר לתמונות על המסכים הזעירים של טלפונים סלולריים כדי להבין שיש צמא בלתי פוסק לחוויות ויזואליות חדשות. הסרטים על צגי המכשירים הניידים החדשים, קטנים ככל שיהיו, פשוט נראים טוב מאוד ובכמה מכשירים מתקדמים ויקרים יותר, ממש מרשימים.

המקור המתויג

לא התגלו תופעות רלוונטיות.

התרגום המתויג

המגמה הבולטת ביותר שראיתי [EXPL1] בתערוכת CES [EXPL2] השנה [EXPL2] הייתה לנייד את הווידאו. מספר עצום של יצרנים [EXPL3] רוצים לעשות לסרטים את מה שנגני MP3 עשו למוזיקה – [HYP1] ועוד יותר מכך, לתפוס בשוק הווידאו הנייד את המקום של iPod, [EVAL1] ההצלחה הסוחפת ביותר של אפל מאז המק, בשוק המוזיקה [HYP1] [EVAL1] [EXPL3] [EXPL4]. [EVAL2] באופן מוזר למדי [EVAL2], אפל עצמה לא מאמינה בווידאו בכף היד וסטיב ג'ובס אף הקדיש לא מעט זמן כדי [MET1] לרמוס את ההתלהבות של המדיה [MET1] מהגאדג'ט החדש [EXPL4]. [ADD1] [IRONY1] בלי לזלזל בחושים השיווקיים המפותחים של ילד הפלא הנצחי [IRONY1], אני חושב שווידאו נייד [EVAL3] אינו פתרון שמחפש בעיה [EVAL3]. מספיק לראות איך הנוער מתמכר לתמונות על המסכים הזעירים של טלפונים סלולריים כדי להבין שיש [MET2] צמא בלתי פוסק לחוויות ויזואליות חדשות [MET2] [ADD1].

[HYP2] הסרטים על צגי המכשירים הניידים החדשים, קטנים ככל שיהיו, פשוט נראים טוב מאוד ובכמה מכשירים מתקדמים ויקרים יותר, [EVAL4] ממש מרשימים [EVAL4] [HYP2].

ניתוח

מספר התרגום מוסיף ארבע הנהרות המסבירות את דבריו של מספר המקור. מספר המקור מציין את שם התערוכה CES בלבד, ללא כל תוספת מידע, כנראה מתוך הנחה שפרטים על התערוכה ידועים

לקורא האמריקני. מספר התרגום מנהיר לקורא הישראלי כי CES היא תערוכה [EXPL1] והיא נערכה השנה [EXPL2].

בהנהרה השלישית [EXPL3] מסביר מספר התרגום את הדוגמה שהביא מספר המקור: "think of a video iPod. תוך כדי ההסבר מוסיף מספר התרגום הערכה חיובית ל-iPod, "ההצלחה הסוחפת ביותר של אפל מאז המק, בשוק המוזיקה" [EVAL1], והוספת הערכה זאת גורמת להעצמה בתרגום [HYP1]. לפי מספר המקור, iPod הוא רק דוגמה לנגן MP3 נייד, ואם הקורא ידמיין לעצמו iPod המציג סרטי וידאו, הוא יבין איזה מכשיר מנסים היצרנים ליצור. לעומת זאת, לפי מספר התרגום, iPod הוא נגן ה-MP3 המוצלח בקטגוריה שלו, ויצרני החומרה השואפים ליצור iPod המציג סרטי וידאו שואפים גם להוביל בשוק נגני המוליטימדיה.

ההנהרה הרביעית [EXPL4] של מספר התרגום מפרשת את הערתו של מספר המקור על חברת אפל שאינה מאמינה בנגני וידאו ניידים: "just about every tech company but Apple believes there's a market for gadgets that let you take your video with you" ג'ובס, מנכ"ל אפל לשעבר, יצא נגד הגאדג'ט החדש. כוונתו של מנכ"ל אפל מתוארת בעזרת ביטוי מטפורי: "לרמוס את ההתלהבות של המדיה" [MET1]. מספר התרגום משווה את ביטול ההתלהבות של העיתונאים לפעולה פיסית של רמיסה, היכולה לייצג קטגוריית אד-הוק של פעולות שנועדו למנוע התפתחות מסוימת.

בדבריו של מספר התרגום נוספת אירוניה [IRONY1]. הוא מעמיד פנים שהוא משבח את סטיב ג'ובס ואת "החושים השיווקיים המפותחים" שלו, אך המחמאה "ילד פלא נצחי" אינה חד-משמעית, והמשך דבריו מרמז כי אינו מסכים עם דעתו של ג'ובס בנושא נגני הווידאו הניידים.

יתירה מזאת, מספר התרגום מעריך הערכה שלילית, "באופן מוזר למדי" [EVAL2], את מדיניותה של חברת אפל בנושא נגני וידאו ניידים בלא שתופיע הערכה מקבילה בדבריו של מספר המקור.

מספר התרגום מוסיף השקפת עולם מטעמו הנבדלת מהשקפת עולמו של מספר המקור. מספר המקור ציין כי הוא מפקפק בנחיצותם של נגני וידאו ניידים: "I'm still not convinced that people really

"want to take movies with them and watch them on a tiny screen" ואילו מספר התרגום משוכנע כי קיים צורך במכשירים כאלה: "אני חושב שווידאו נייד אינו פתרון שמחפש בעיה. מספיק לראות איך הנוער מתמכר לתמונות על המסכים הזעירים של טלפונים סלולריים כדי להבין שיש צמא בלתי פוסק לחוויות ויזואליות חדשות" [ADD1]. מספר התרגום משבץ בדבריו את ההערכה החיובית "ווידאו נייד אינו פתרון שמחפש בעיה" [EVAL3] ואת המטפורה "צמא בלתי פוסק לחוויות ויזואליות חדשות" [MET2], שבה הוא משווה בין צמא לבין ביקוש.

מספר התרגום מעצים את ההערכה החיובית שנתן מספר המקור לביצועים של נגני וידאו ניידים [HYP2]. לפי מספר המקור, סרטי וידאו נראו טוב מאוד על חלק מהמכשירים, ואילו לפי מספר התרגום, סרטי הווידאו נראו טוב מאוד על כל המכשירים, כולל אלה עם הצגים הקטנים ביותר, וההדגמות שרצו על מספר מכשירים "מתקדמים ויקרים יותר" קיבלו את הציון "ממש מרשימים" [EVAL4].

דוגמה 3

Miller, Michael J. "So long, IBM". *PC Magazine* (February 8, 2005): 7(2).

מילר, מייקל ג'. "יבמ מורידה מסך", *PC Magazine ישראל* (פברואר, 2005): 12.

בדוגמה הבאה מתאר המספר את גל המיזוגים בין החברות, ואת ההלם שפקד את הציבור עם קבלת הידיעה מטעם חברת יבמ על מכירת קו הייצור של מחשבים אישיים לחברת Lenovo. ההזחות שהתגלו: ביטול מטפורה [2], הוספת הערכה [3], הוספת מטפורה [3], הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם [1], הוספת נימה אישית [1], הנהרה [2], העצמה [1].

המקור

There's been a frenzy of mergers and acquisitions in high tech over the past few months, with Gateway acquiring eMachines, Oracle acquiring PeopleSoft, Sprint and Nextel merging, and Symantec and Veritas merging. But nothing has hit home as hard as IBM's decision to sell its PC division to China's Lenovo.

התרגום

לאחרונה אנו רואים קדחת של השתלטויות, מיזוגים וכל מה שביניהם אוחזת בשוק ההי-טק. כאילו שנה אחת של מזג אוויר אביבי מספיקה כדי לעורר את המניפולטורים הפיננסיים מתרדמת החורף, שנפלה עליהם בשנת 2000 הידועה לשמצה. רק בחודש האחרון ראינו את גייטווי (שכבר הלכה פעם לכונס הנכסים) משתלטת על eMachines, אורקל משלימה את הרכישה של PeopleSoft, את Sprint ו-Nextel מתאחדות, את סימנטק רוכשת את Veritas ועוד כמה הודעות פחות דרמטיות. אבל בכל המהומה התקשורתית הזאת, אף ידיעה לא השאירה אותנו המומים יותר מההכרזה על מכירת קו מוצרי ה-PC של יבמ לחברה הסינית Lenovo.

המקור המתויג

There's been [MET1] a frenzy [/MET1] of mergers and acquisitions in high tech over the past few months, with Gateway acquiring eMachines, Oracle acquiring PeopleSoft, Sprint and Nextel merging, and Symantec and Veritas merging. But nothing has [MET2] hit home [/MET2] as hard as IBM's decision to sell its PC division to China's Lenovo.

התרגום המתויג

לאחרונה אנו רואים [MET3] קדחת [MET3] של השתלטויות, מיזוגים וכל מה שביניהם אוחזת בשוק ההי-טק. כאילו [MET4] שנה אחת של מזג אוויר אביבי [MET4] מספיקה כדי לעורר [EVAL1] את המניפולטורים הפיננסיים [EVAL1] [MET5] מתרדמת החורף [MET5], שנפלה עליהם בשנת 2000 [EVAL2] הידועה לשמצה [EVAL2]. רק בחודש האחרון ראינו את גייטווי [ADD2] [EVAL3] (שכבר הלכה פעם לכונס הנכסים) [EVAL3] [ADD2] משתלטת על eMachines, אורקל משלימה את הרכישה של PeopleSoft, Sprint ו-Nextel מתאחדות, סימנטק רוכשת את Veritas [HYP1] ועוד כמה הודעות פחות דרמטיות [HYP1]. אבל [EXPL1] בכל המהומה התקשורתית הזאת [EXPL1], אף ידיעה לא [EXPL2] השאירה [PERS1] אותנו [PERS1] המומים [EXPL2] יותר מההכרזה על מכירת קו מוצרי ה-PC של יבמ לחברה הסינית Lenovo.

ניתוח

גם מספר המקור וגם מספר התרגום עושים בדבריהם שימוש במטפורות. המטפורה "frenzy of mergers and acquisitions" [MET1] המופיעה בדבריו של מספר המקור מוחלפת על ידי מספר התרגום במטפורה אחרת, "קדחת של מיזוגים, השתלטויות וכל מה שביניהם" [MET3]. המטפורות קרובות, כי בשני המקרים משווה המספר תופעה רווחת בעולם המסחר למצב שיכול לייצג קטגוריית אד-הוק של מצבים לא תקינים, אך קיים שוני ביניהן. המילה "frenzy" מתארת מצב נפשי, ואילו המילה "קדחת" מתארת מצב גופני.

המטפורה "hit home" [MET2] המשובצת בדבריו של מספר המקור אובדת בתרגום ומוסברת על ידי ההנהרה "השאירה אותנו המומים" [EXPL2], אך נוספות בדבריו של מספר התרגום שתי מטפורות חדשות שלא הופיעו אצל מספר המקור. הוא משווה בין התאוששות הכלכלה מהמשבר לבין "שנה אחת של מזג אוויר אביבי" [MET4]. ההשוואה מאפשרת לשייך את התאוששות הכלכלה לקטגוריית אד-הוק המיוצגת על ידי "מזג אוויר אביבי" – תקופה שבה התנאים הופכים לנעימים יותר. באופן דומה, גם הביטוי "תרדמת החורף" [MET5] אינו מסמן שינה, אלא תקופת משבר שפקד את הכלכלה בשנת 2000.

מספר התרגום מוסיף שלוש הערכות שאינן משתמעות מדבריו של מספר המקור. הוא מכנה את האנשים העומדים מאחורי רכישת החברות והמיזוגים ביניהן "מניפולטורים פיננסיים" [EVAL1], ומציין כי שנת 2000 היא שנה "ידועה לשמצה" [EVAL2]. כמו כן, הוא מוסיף מידע עובדתי [ADD1] על חברת גייטווי, שלא הוזכר בדבריו של מספר המקור ואף אינו משתמע מהם. מידע זה מציג את החברה באור שלילי [EVAL3]: "גייטווי (שכבר הלכה פעם לכונס הנכסים)".

מספר התרגום מעצים את דבריו של מספר המקור על ידי ההערה "ועוד כמה הודעות פחות דרמטיות" [HYP1] המצביעה על כך שמספר הרכישות והמיזוגים עולה על מה שנסקר בטור. מספר המקור רק מונה את הרכישות ואת המיזוגים בין החברות הגדולות.

מספר התרגום מוסיף הנהרה: "בכל המהומה התקשורתית הזאת" [EXPL1] וכך מדגיש את השפעתה של החלטת יבמ למכור את קו הייצור של המחשבים האישיים לחברת Lenovo. כמו כן, מוסיף מספר התרגום נימה אישית שאינה קיימת בדבריו של מספר המקור. הוא משתמש בגוף ראשון רבים "אותנו" [PERS1] וכך ממחיש את ההלם שפקד אותו יחד עם הקוראים בקבלת הידיעה על יבמ.

דוגמה 4

Machrone, Bill. "Getting an earful". *PC Magazine* (April 26, 2005): 45(1).

מקרון, ביל. "האסון המוזיקלי הנייד", *PC Magazine* ישראל (מאי, 2005): 10.

מספר הטור בוחן שורה של נגני מוזיקה ומגיע למסקנה שאיכות הצליל שרובם מספקים אינה טובה. בדוגמה הבאה הוא משתף את הקורא בהחלטתו לפרסם את הממצאים עבור כל נגן שבחן, ולראות איך יגיבו על כך יצרניהם.

ההזחות שהתגלו: ביטול אירוניה [1], הוספת הערכה [3], הוספת פניה אישית [1], הנהרה [1], העצמה [1].

המקור

As I look with an increasingly jaundiced eye at the actual performance delivered by these players, I'll publish my findings and we'll see how manufacturers respond. Do they care enough to deliver consistent quality? Or more to the point, do they even know how bad some of their products are?

התרגום

היצרנים, כך אני מעריך, יודעים זאת. אבל הם לא עושים הרבה כדי לשפר את הנגנים באספקט איכות הצליל, משום שהקונה הממוצע מתעניין רק בנפח הדיסק ובגימיקים האחרונים של תצוגה גרפית. אני לא קונה ממוצע ואתם יכולים לסמוך עלי שלא אניח לנקודה הזאת עד שהיצרנים יתחילו להתייחס יותר בכבוד לאוזניים שלנו.

המקור המתויג

As I look with an increasingly jaundiced eye at the actual performance delivered by these players, I'll publish my findings and we'll see how manufacturers respond. Do they care enough to deliver consistent quality? [IRONY1] Or more to the point, do they even know how bad some of their products are? [/IRONY1]

התרגום המתויג

[EXPL1] היצרנים, כך אני מעריך, יודעים זאת. אבל [EVAL1] הם לא עושים הרבה כדי לשפר את הנגנים באספקט איכות הצליל [EVAL1] [/EXPL1], [EVAL2] משום שהקונה הממוצע מתעניין רק בנפח הדיסק ובגימיקים האחרונים של תצוגה גרפית [EVAL2] [/EVAL2]. [EVAL3] אני לא קונה ממוצע [EVAL3] [HYP1] [PERS1] ואתם יכולים לסמוך [PERS1] [/PERS1] עלי שלא אניח לנקודה הזאת עד שהיצרנים יתחילו להתייחס יותר בכבוד לאוזניים שלנו [HYP1] [/HYP1].

ניתוח

דבריו של מספר המקור מכילים אירוניה [IRONY1]. הוא מותח ביקורת על הספקים, אך אינו עושה זאת באופן ישיר, אלא מעמיד פנים שאינו בטוח כי ידוע ליצרנים שאיכות מוצריהם אינה גבוהה: "do they even know how bad some of their products are?" מותח שאלתו של מספר המקור יכולה להתפרש כהעמדת פנים, כי לא סביר להניח שהיצרנים לא יידעו מה איכות מוצריהם. מספר התרגום מפרש את האירוניה הטמונה בדבריו של מספר המקור על ידי הנהרה שבתוכה הוא משבץ הערכה שלישית ליצרני הנגנים. הוא מסביר שהיצרנים יודעים על הבעיה, ומותח עליהם ביקורת ישירה. לדידו, "הם לא עושים הרבה כדי לשפר את הנגנים באספקט איכות הצליל" [EVAL1].

פרט להערכה זו, נוספות בדבריו של מספר התרגום עוד שתי הערכות שלא הופיעו בדבריו של מספר המקור. הוא מותח ביקורת על "קונה ממוצע" שאינו מתעניין במוזיקה, אלא במאפיינים שוליים של המכשירים [EVAL2], ומדגיש את רמתו המקצועית: "אני לא קונה ממוצע" [EVAL3].

כמו כן, מספר התרגום מעצים את התפקיד שימלא במאבק על איכות הצליל בנגנים. מספר המקור רק מציין כי יפרסם את ממצאי הסקר שערך, ואילו מספר התרגום מבטיח לקורא כי "לא יניח" ליצרנים עד שישפרו את הנגנים [HYP1].

מספר התרגום מוסיף פניה אישית אל הקוראים שלא הופיעה בדבריו של מספר המקור. הוא מבטיח לקוראים כי ישמור על האינטרסים שלהם: "אתם יכולים לסמוך עליי" [PERS1]. ניתן לראות כי בדוגמה זו שינויים מטעם מספר התרגום מוסיפים לטקסט המתורגם שני רעיונות שלא ניתן לייחס למספר המקור. משתמשים רגילים מצטיירים מדבריו כחסרי דעת והמספר עצמו - כלוחם למען זכויות המשתמש.

דוגמה 5

Machrone, Bill. "The mind-altering computer". *PC Magazine* (December 28, 2004): 73(1).

מקרון, ביל. "המחשב כמכונת הרגעה", *PC Magazine ישראל* (ינואר, 2005): 10.

בדוגמה זו מלמד המספר את הקורא איך לבנות בעצמו מקלט EEG או לרכוש מקלט מוכן.

ההזחות שנתגלו: ביטול אלוזיה [1], ביטול פנייה אישית [3], הוספת אלוזיה [1], הוספת הערכה [2], הוספת נימה אישית [1], הוספת פנייה אישית [1], הנהרה [2].

המקור

If you want to see what your brain is doing, check out the OpenEEG project, which enables you to build your own electroencephalograph (<http://openeeg.sourceforge.net>). You'll need to be handy with a soldering iron: This is no RadioShack project. The components should run \$400 to \$500. The code is written for Linux. A commercial two-channel brain wave recorder, such as the BrainaMaster

(<http://store.biofeedbackzone.com/braba.html>) or WaveRider Jr.

(www.dynamind.com/waveriderjr.htm), will set you back about \$1,000.

התרגום

אפשר לבנות לבד מקלט EEG לצורך ניתוח גלי מוח. צריך קצת מיומנות עם מלחם ובערך 400-500 דולר לבזבז על הרכיבים היקרים. את התוכניות לחומרה ואת הקוד לניתוח הגלים (הוא רץ בסביבת לינוקס) תמצאו באתר <http://openeeg.sourceforge.net>. אני ניסיתי את התוכניות וזה עבד. אבל לא כל אחד יכול להשתלט על הפרויקט מבחינת המיומנות בעבודת טכנאות ואלקטרוניקה. אם אתם לא רוצים לסכן כל כך הרבה כסף על פרויקט "עשה במו-ידיך", תוכלו לקנות מערכות EEG מוכנות. <http://store.biofeedbackzone.com/braba.html> או www.dynamind.com/waveriderjr.htm הם מקומות טובים להתחיל לחפש. התכוננו לשלם כאלף דולר עבור מערכת דו-ערוצית.

המקור המתויג

If [PERS1] you want to see what your brain is doing [/PERS1], check out the OpenEEG project, which [PERS2] enables you to build your own electroencephalograph [/PERS2] (<http://openeeg.sourceforge.net>). [PERS3] You'll need [/PERS3] to be handy with a soldering iron: [ALLUS1] This is no RadioShack project [/ALLUS1]. The components should run \$400 to \$500. The code is written for Linux. A commercial two-channel brain wave recorder, such as the BrainaMaster (<http://store.biofeedbackzone.com/braba.html>) or WaveRider Jr. (www.dynamind.com/waveriderjr.htm), will set you back about \$1,000.

התרגום המתויג

אפשר לבנות לבד מקלט EEG לצורך ניתוח גלי מוח. צריך קצת מיומנות עם מלחם ובערך 400-500 דולר לבזבז על הרכיבים היקרים [EVAL1]. את התוכניות לחומרה ואת הקוד לניתוח הגלים (הוא רץ בסביבת לינוקס) תמצאו באתר <http://openeeg.sourceforge.net> [PERS4]. אני ניסיתי

[/PERS4] את התוכניות וזה עבד. [EXPL1] אבל לא כל אחד יכול להשתלט על הפרויקט מבחינת המיומנות בעבודת טכנאות ואלקטרוניקה [EXPL1]. [EXPL2] אם [PERS5] אתם לא רוצים לסכן כל כך הרבה כסף על [ALLUS2] פרויקט "עשה במו-ידיך" [ALLUS2] [EXPL2], תוכלו לקנות [PERS5] מערכות EEG מוכנות. www.dynamind.com/waveriderjr.htm או <http://store.biofeedbackzone.com/braba.html> הם [EVAL2] מקומות טובים [EVAL2] להתחיל לחפש. התכוננו לשלם כאלף דולר עבור מערכת דו-ערוצית.

ניתוח

מספר התרגום מוסיף שתי הערכות שלא הופיעו בדבריו של מספר המקור. הוא מציין כי הרכיבים להרכבה עצמית של מקלט EEG הם "יקרים" [EVAL1], וכי האתרים שהוא ממליץ עליהם הם "מקומות טובים" [EVAL2].

גם מספר המקור וגם מספר התרגום משלבים בדבריהם מספר פניות אל הקוראים, אך פרט לשני מקרים (מקרה אחד הוא הפניית הקוראים אל האתר <http://openeeg.sourceforge.net> והמקרה השני – ההערכה כי יצטרכו לשלם כ-1,000 דולר עבור הפרוייקט המוכן) הם עושים זאת בהקשרים שונים. מספר המקור משלב שלוש פניות אישיות אל הקוראים כאשר הוא מספר על האפשרות לבדוק איך עובד המוח, ועל האפשרות לבנות באופן עצמאי מכשיר הבודק זאת: "If you want to see what your brain is doing" [PERS1], "enables you to build your own electroencephalograph" [PERS2], "You'll need to be handy with a soldering iron" [PERS3]. מספר התרגום מוותר על הפניות האישיות בהקשר זה: "אפשר לבנות לבד מקלט EEG לצורך ניתוח גלי מוח", "צריך קצת מיומנות עם מלחם". לעומת זאת, הוא מוסיף פנייה אישית אל הקוראים בהקשר של רכישת מקלט מוכן: "אם אתם לא רוצים לסכן כל כך הרבה כסף [...], תוכלו לקנות מערכות EEG מוכנות" [PERS5].

שילוב פנייה אישית אל הקוראים בהקשרים שונים יכול לרמז על השוני בין קהל היעד של העתון האמריקני, שלפי מספר המקור יעדיף כנראה לבנות את המקלט בעצמו, לבין קהל היעד של העתון הישראלי, שלפי מספר התרגום יבחר כנראה ברכישת מכשיר מוכן.

מספר התרגום מוסיף בדבריו נימה אישית שלא הופיעה בדבריו של מספר המקור. הוא טוען כי בדק באופן אישי את התוכניות [PERS4], ללא טענה מקבילה מטעם מספר המקור.

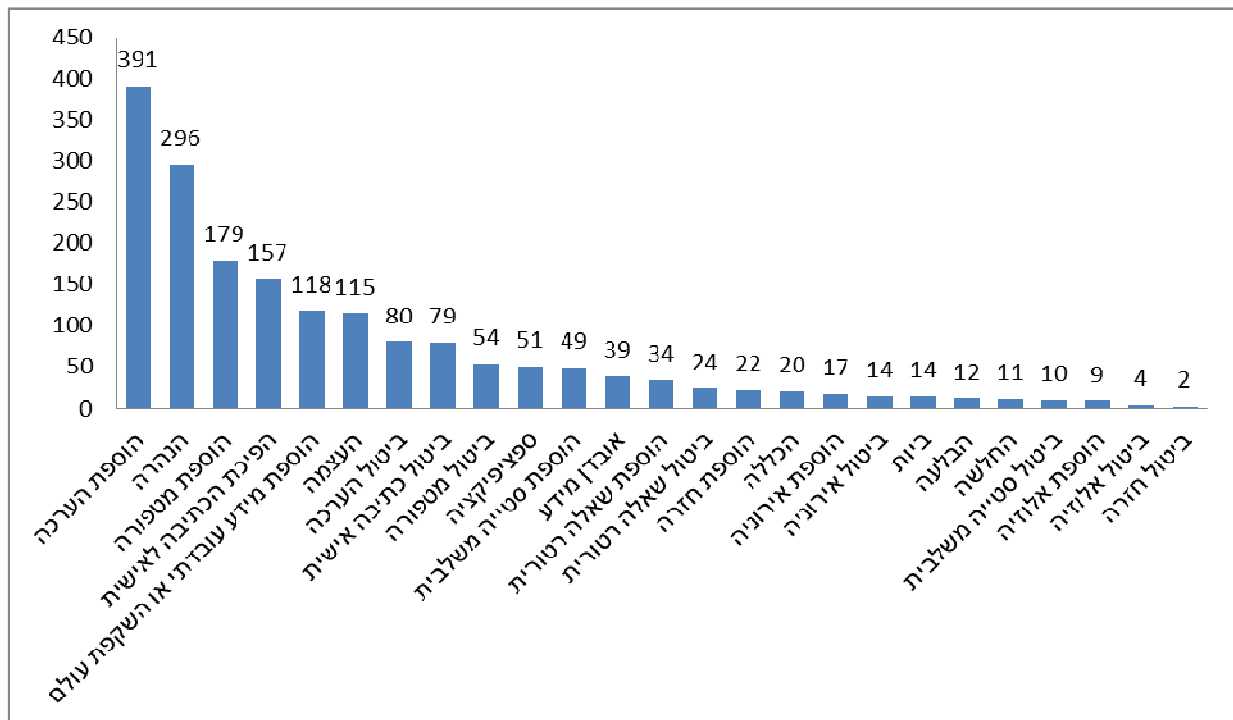
כמו כן, מספר התרגום מוסיף שתי הנהרות. ההנהרה הראשונה באה לפרש את האלוזיה "This is no RadioShack project" [ALLUS1], שהופיעה בדבריו של מספר המקור. מספר המקור משתמש בשם החברה RadioShack הידועה בארצות הברית כספקית גדולה של רכיבים לפרויקטים מובנים באלקטרוניקה, כולל פרויקטים לתלמידי בית ספר. מספר המקור משווה על דרך הניגוד את פרויקט בניית המקלט EEG לפרויקט RadioShack כדי להדגיש כי הוא לא קל כמו הפרויקטים המובנים של החברה. האלוזיה אובדת בדבריו של מספר התרגום, ומומרת בהנהרה: "לא כל אחד יכול להשתלט על הפרויקט מבחינת המיומנות בעבודת טכנאות ואלקטרוניקה" [EXPL1].

מספר התרגום מוסיף עוד הנהרה האומרת מפורשות דברים שמספר המקור רומז עליהם: "אם אתם לא רוצים לסכן כל כך הרבה כסף על פרויקט "עשה במו-ידיך" [EXPL2], תוכלו לקנות מערכות EEG מוכנות". מספר המקור מציע את החלופה של רכישת מקלט מוכן, אך אינו מפרט את הסיבות האפשריות לרכישה. כמו כן, נוספת בדבריו של מספר התרגום אלוזיה: 'פרויקט "עשה במו-ידיך"', שככל הנראה באה לפצות על אובדן האלוזיה במקור. סביר שפרויקט "עשה במו ידיך" מתקשר בתודעת הקורא הישראלי למגוון פעילויות הרכבה ידידותיות למשתמש, לדוגמה, הרכבה עצמית של רהיטי איקאה.

8. ממצאים סטטיסטיים

בשלושים הטורים האישיים המתורגמים שנבדקו בעבודה התגלו בדבריו של מספר התרגום 1801 הזחות מן הסוגים שהופיעו ברשימת ההזחות שנקבעה לאחר המחקר החלוץ. באיור 1 ניתן לראות את ההזחות שהתגלו בטורים, ממוינות לפי סוגיהן ולפי כמותן. הזחות התגלו בכל טור מתורגם, וכמותן הייתה גבוהה באופן עקבי: כל טור מתורגם כלל שישים הזחות בממוצע עם סטיית תקן ממוצעת בגובה של שלוש-עשרה הזחות בלבד.

איור 1: שיעור ההזחות מכל סוג שהתגלו בכלל הטורים



באיור 1 ניתן לראות כי בכלל סוגי ההזחות שהתגלו בשלושים הטורים שנבדקו בעבודה, בלטו מבחינה כמותית הזחות משישה סוגים: הוספת הערכה (391 היקריות, 21.71% מכלל ההזחות), הנהרה (296 היקריות, 16.44% מכלל ההזחות), הוספת מטפורה (179 היקריות, 9.94% מכלל ההזחות), הפיכת הכתיבה לאישית (157 היקריות, 8.72% מכלל ההזחות), הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם (118 היקריות, 6.55% מכלל ההזחות) והעצמה (115 היקריות, 6.39% מכלל ההזחות). שיעורה של כל הזחה שבלטה מבחינה כמותית בדבריהם של מספרי התרגום עלה על מאה היקריות בכלל הטורים ועל שלוש היקריות בטור בממוצע. שיעוריהן של ההזחות מהסוגים שבלטו מבחינה כמותית בדבריהם של מספרי התרגום עלו בצורה משמעותית על שיעוריהן של בנות זוגן הדיכטומיות (טורי 1977): ביטול הערכה (80 היקריות, 4.44% מכלל ההזחות), ביטול כתיבה אישית (79 היקריות, 4.39% מכלל ההזחות), ביטול מטפורה (54 היקריות, 3% מכלל ההזחות), אובדן מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם (39 היקריות, 2.17% מכלל ההזחות), הבלעה (12 היקריות, 0.67% מכלל ההזחות) והחלשה (11 היקריות, 0.61% מכלל ההזחות).

בטבלה 1 מרוכזים סוגי ההזחות מתוך הרשימה הסגורה שהתגלו בעבודה, מוצגים לפי שנים. הערכים המספריים באחוזים מציינים שיעור של כל סוג הזחה בכלל ההזחות שהתגלו באותה שנה.

טבלה 1: סוגי הזחות (באחוזים) מרוכזים לפי שנים

2005	2004	2003	2002	2001	כל השנים	סוג הזחה	
22.67%	19.36%	19.02%	22.50%	24.68%	21.71%	הוספת הערכה	1
15.47%	12.99%	15.74%	19.06%	19.34%	16.44%	הנהרה	2
12.80%	9.56%	9.51%	7.50%	9.92%	9.94%	הוספת מטפורה	3
8.80%	11.03%	9.51%	9.06%	5.34%	8.72%	הפיכת הכתיבה לאישית	4
7.73%	6.13%	7.87%	6.88%	4.58%	6.55%	הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם	5
5.87%	5.64%	6.56%	5.31%	8.40%	6.39%	העצמה	6
2.93%	4.41%	2.95%	3.75%	7.63%	4.44%	ביטול הערכה	7
5.07%	4.66%	6.56%	3.75%	2.29%	4.39%	ביטול כתיבה אישית	8
6.13%	3.68%	3.28%	0.31%	1.27%	3.00%	ביטול מטפורה	9
1.07%	2.21%	3.28%	3.13%	4.58%	2.83%	ספציפיקציה	10
1.60%	3.92%	2.95%	2.81%	2.29%	2.72%	הוספת סטייה משלבית	11
2.93%	1.23%	1.97%	3.13%	1.78%	2.17%	אובדן מידע	12
0.00%	4.41%	2.62%	1.56%	0.76%	1.89%	הוספת שאלה רטורית	13
0.27%	2.45%	1.64%	2.19%	0.25%	1.33%	ביטול שאלה רטורית	14
0.27%	1.72%	0.98%	1.56%	1.53%	1.22%	הוספת חזרה	15
1.87%	0.49%	0.98%	1.56%	0.76%	1.11%	הכללה	16
0.53%	1.47%	0.98%	0.63%	1.02%	0.94%	הוספת אירוניה	17
0.27%	1.23%	0.98%	0.94%	0.51%	0.78%	ביטול אירוניה	18
0.27%	0.98%	1.31%	0.63%	0.76%	0.78%	ביות	19
0.27%	0.49%	0.33%	0.63%	1.53%	0.67%	הבלעה	20
0.80%	0.49%	0.00%	1.25%	0.51%	0.61%	החלשה	21
0.53%	0.98%	0.33%	0.94%	0.00%	0.56%	ביטול סטייה משלבית	22
1.07%	0.49%	0.00%	0.63%	0.25%	0.50%	הוספת אלוזיה	23
0.27%	0.00%	0.66%	0.31%	0.00%	0.22%	ביטול אלוזיה	24
0.53%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.11%	ביטול חזרה	25

0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	הזרה	26
100%	100%	100%	100%	100%	100%	סה"כ	

ניתן לראות כי ששת סוגי ההזחות שבלטו מבחינה כמותית בסיכום הכללי (המופיע בעמודה "כל השנים") היו הסוגים הבולטים דרך קבע במשך כל השנים שנבדקו. הוספת הערכה הייתה ההזחה הבולטת ביותר במשך כל השנים שנבדקו. בסיכום הכללי שיעורה היה 21.71% מכלל ההזחות שהתגלו בכל הטורים האישיים שנבדקו. בשנת 2001 היה שיעורה 24.68% מכלל ההזחות שהתגלו בדבריו של מספר התרגום; בשנת 2002 – 22.5%; בשנת 2003 – 19.02%, בשנת 2004 – 19.36% ובשנת 2005 – 22.67%. ההנהרה הייתה באופן עקבי ההזחה הבולטת השנייה בהיקפה במשך כל השנים שנבדקו. בסיכום הכללי היה שיעורה 16.44% מכלל ההזחות שהתגלו בדבריו של מספר התרגום. חלקה של ההנהרה בכלל ההזחות שהתגלו בדבריו של מספר התרגום בשנת 2001 היה 19.34%, בשנת 2002 היה שיעורה 19.06%, בשנת 2003 – 15.74%, בשנת 2004 – 12.99% ובשנת 2005 – 15.47%. ארבעת סוגי ההזחות הנוספים שבלטו מבחינה כמותית בחישוב הכללי היו בין סוגי ההזחות הבולטים בכל שנה שנבדקה אך בחלק מהשנים חלו שינויים במיקומם זה ביחס לזה. הוספת מטפורה, שהייתה במקום השלישי בחישוב הכללי (9.94% מכלל ההזחות), הייתה ההזחה השלישית בהיקף הופעתה בשנים 2001 (9.92% מכלל ההזחות שהתגלו בשנת 2001), 2003 (9.51% מכלל ההזחות שהתגלו בשנת 2003) ו-2005 (12.8% מכלל ההזחות שהתגלו בשנת 2005). לעומת זאת, בשנים 2002 ו-2004 הפיכת הכתיבה לאישית, שבחישוב הכללי הייתה ההזחה הרביעית בהיקפה ושיעורה עמד על 8.72% מכלל ההזחות, רווחה יותר בדבריהם של מספרי התרגום מהוספת מטפורה (הפיכת הכתיבה לאישית הייתה בשיעור 9.06% מכמות ההזחות שהתגלו בשנת 2002, והוספת מטפורה בשיעור 7.5%; שיעורה של הפיכת הכתיבה לאישית היה 11.03% בכלל ההזחות שהתגלו בשנת 2004, ושיעורה של הוספת מטפורה – 9.56%). הפיכת הכתיבה לאישית נותרה ההזחה הרביעית בשיעורה בשנת 2005 (8.8% מכלל ההזחות שהתגלו בשנת 2005). בשנת 2003 היה שיעורה זהה לזה של הוספת מטפורה, ההזחה השלישית בשיעורה (9.51% מכלל ההזחות שהתגלו בשנת 2003). בשנת 2001 היא ירדה

למקום החמישי עקב עלייה במקרי העצמה בדבריו של מספר התרגום. שיעורה בהזחות של אותה שנה הסתכם ב-5.34%, ושיעורה של העצמה – ב-8.4%. הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם הייתה ההזחה החמישית בשיעורה בחישוב הכללי (6.55% מכלל ההזחות). בין השנים 2002-2005 היא הייתה בקביעות ההזחה החמישית בשיעורה. בשנת 2002 חלקה בכלל ההזחות עמד על 6.88%, בשנת 2003 – על 7.87%, בשנת 2004 – על 6.13%, ובשנת 2005 – על 7.73%. רק בשנת 2001 היא ירדה למקום השישי והייתה בשיעור 4.58% מכלל ההזחות שהתגלו בשנה זו. העצמה הייתה ההזחה השישית בשיעורה בחישוב הכללי (6.39% מכלל ההזחות), והיא שמרה על מקום זה בין השנים 2002-2004. בשנת 2002 היא הסתכמה ב-5.31%, בשנת 2003 – ב-6.56%, בשנת 2004 – ב-5.64%. בשנת 2005 היא ירדה באופן חריג למקום השביעי, כי מספר היקרויותיה היה נמוך במעט ממספר ההיקרויות של ביטול מטפורה (ביטול מטפורה היה בשיעור 6.13% מכלל ההזחות של שנת 2005, העצמה – בשיעור 5.87%). לעומת זאת, בשנת 2001 היה חלקה של העצמה בהזחות שהתגלו גבוה באופן יחסי – 8.40%, והיא עלתה למקום הרביעי מבחינת שיעורה. בשנת 2003 היה אחוז ההיקרויות של העצמה בדבריו של מספר התרגום זהה לאחוז ההיקרויות של ביטול כתיבה אישית – 6.56%.

הממצאים הסטטיסטיים מצביעים על כך שההזחות, שבלטו מבחינה כמותית בדבריהם של מספרי התרגום בחישוב הכללי, רווחו בדבריהם באופן עקבי לאורך כל השנים שנבדקו בעבודה. הוספת הערכה הייתה ההזחה הבולטת ביותר, והנהרה – ההזחה השנייה בשיעורה בכל שנה מחמש השנים שנבדקו. כמו כן, שיעורן היה גבוה באופן עקבי ביחס לשאר ההזחות שהתגלו בדבריהם של מספרי התרגום. למרות התנודות המסוימות במרוצת השנים במיקומן היחסי של הוספת מטפורה, של הפיכת הכתיבה לאישית, של הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם ושל העצמה, ניתן לראות כי לא חלו שינויים מרחיקי לכת בשיעוריהן השנתיים היחסיים של הזחות אלה בהשוואה לשיעוריהן שנצפו בחישוב הכללי. פרט לשני מקרים גבוליים (בשנת 2001 ובשנת 2003), הן המשיכו לבלוט באופן עקבי מבחינה כמותית בטורים מכל השנים שנבדקו ביחס לשאר ההזחות שהתגלו בדבריו של מספר התרגום.

העקביות שהתגלתה במשך השנים בהזחות הבולטות התגלתה גם בבדיקת הטורים מאת כל אחד מהמחברים.

בטבלה 2 מרוכזות הזחות מכל אחד מהסוגים שהתגלו בטורים המתורגמים מאת כל אחד מהמחברים. הערכים באחוזים מציינים את השיעור של כל סוג הזחה בכלל ההזחות שהתגלו בטורים המתורגמים מאת המחבר ששמו מופיע בראש העמודה:

טבלה 2: הזחות מכל אחד מהסוגים בטורים המתורגמים מאת כל אחד מהמחברים

מקרון	מילר	דבורק	כל המחברים	סוג ההזחה
20.71%	22.54%	21.89%	21.71%	הוספת הערכה
18.23%	15.72%	15.54%	16.44%	הנהרה
7.61%	13.64%	9.04%	9.94%	הוספת מטפורה
13.81%	5.87%	6.78%	8.72%	הפיכת הכתיבה לאישית
6.02%	10.42%	4.10%	6.55%	הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם
6.55%	6.63%	6.07%	6.39%	העצמה
3.19%	3.98%	5.79%	4.44%	ביטול הערכה
4.25%	4.73%	4.24%	4.39%	ביטול כתיבה אישית
3.01%	2.46%	3.39%	3.00%	ביטול מטפורה
2.83%	3.41%	2.40%	2.83%	ספציפיקציה
2.65%	1.33%	3.81%	2.72%	הוספת סטייה משלבית
1.77%	3.03%	1.84%	2.17%	אובדן מידע
0.00%	1.52%	3.67%	1.89%	הוספת שאלה רטורית
1.42%	0.19%	2.12%	1.33%	ביטול שאלה רטורית
0.71%	0.76%	1.98%	1.22%	הוספת חזרה
1.24%	0.95%	1.13%	1.11%	הכללה
0.00%	0.57%	1.98%	0.94%	הוספת אירוניה
1.06%	0.57%	0.71%	0.78%	ביטול אירוניה
1.06%	0.19%	0.99%	0.78%	ביות
1.59%	0.00%	0.42%	0.67%	הבלעה

1.06%	0.19%	0.56%	0.61%	החלשה
0.35%	0.19%	0.99%	0.56%	ביטול סטייה משלבית
0.18%	0.76%	0.56%	0.50%	הוספת אלוזיה
0.35%	0.38%	0.00%	0.22%	ביטול אלוזיה
0.35%	0.00%	0.00%	0.11%	ביטול חזרה
0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	הזרה
100%	100%	100%	100%	סה"כ

בטבלה 2 רואים כי ההזחות מששת הסוגים שבלטו מבחינה כמותית בסיכום הכללי – הוספת הערכה, הנהרה, הוספת מטפורה, הפיכת הכתיבה לאישית, הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם והעצמה – התגלו כבולטות באופן עקבי גם בטורים המתורגמים מאת מילר ומקרן. בטורים המתורגמים מאת דבורק בלטו מבחינה כמותית חמש הזחות מתוך השש: שיעורה של הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם היה נמוך בטוריו (רק 4.1% לעומת 6.55% בסיכום הכללי) ואילו שיעורו של ביטול הערכה היה גבוה באופן חריג (5.7% לעומת 4.44% בחישוב הכללי). כמו בחישוב הכללי, הוספת הערכה הייתה ההזחה הבולטת ביותר בטורים מאת כל אחד מהמחברים, והנהרה – ההזחה השנייה בשיעורה.

לעומת זאת, כפי שניתן לראות בטבלה 2, שיעורן של הוספת מטפורה, של הפיכת הכתיבה לאישית, של הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם ושל העצמה היה שונה ממחבר למחבר. כך, להבדיל מהחישוב הכללי שבו להוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם (6.55% מכלל ההזחות, ההזחה החמישית בשיעורה) היה ייצוג רב יותר מאשר להעצמה (6.39% מכלל ההזחות, ההזחה השישית בשיעורה), בטורים המתורגמים מאת דבורק הייתה ההעצמה בשיעור 6.07% מכלל ההזחות, ואילו הוספת מידע עובדתי או השקפת עולם הסתכמה ב-4.1% בלבד ובאופן חריג ביחס לחישוב הכללי לא נכללה בין שש ההזחות המובילות. בטורים האישיים מאת מילר, הוספת מידע עובדתי או השקפת עולם (10.42% מכלל ההזחות בטוריו) עלתה על העצמה (6.63%) ועל הפיכת הכתיבה לאישית (5.87%). לעומת זאת, הטורים המתורגמים מאת מקרון התאפיינו בהפיכת הכתיבה לאישית (13.81% מכלל ההזחות בטוריו),

ושיעורה של העצמה (6.55% מכלל ההזחות בטורים מאת מקרון) היה גבוה במעט משיעורה של הוספת מידע עובדתי או השקפת עולם (6.02% מכלל ההזחות בטוריו).

טבלה 3 מסכמת את שיעוריהן היחסיים של שש ההזחות הבולטות ביותר בחישוב הכללי ואת סטיות התקן הממוצעות שלהן בטורים מאת המחברים השונים. מהנתונים של טבלה 3 עולה כי סטיות התקן הממוצעות של הוספת הערכה, של הנהרה ושל העצמה הן נמוכות, כלומר אין תנודות גדולות בשיעוריהן בין מחבר למחבר, ואילו סטיות התקן הממוצעות של הוספת מטפורה, של הפיכת הכתיבה לאישית ושל הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם גבוהות יותר ומצביעות על הבדלים גדולים יותר בין המחברים.

טבלה 3: סטיות תקן ממוצעות בשיעורי ההזחות הבולטות בטורים מאת דבורק, מילר ומקרון

סוג ההזחה	שיעור בחישוב הכללי	סטיות התקן בטורים מאת מחברים שונים
הוספת הערכה	21.71%	0.67%
הנהרה	16.44%	1.14%
הוספת מטפורה	9.94%	2.31%
הפיכת הכתיבה לאישית	8.72%	3.29%
הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם	6.55%	2.28%
העצמה	6.39%	0.24%

מהממצאים הסטטיסטיים עולה כי חמש מתוך שש ההזחות מהסוגים שבלטו מבחינה כמותית בחישוב הכללי – הוספת הערכה, הנהרה, הוספת מטפורה, הפיכת הכתיבה לאישית, הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם – רווחו באופן עקבי בטורים מאת כל אחד מהמחברים. הוספת הערכה הייתה ההזחה הבולטת ביותר, והנהרה – ההזחה השנייה בשיעורה בטורים מאת דבורק, מאת מילר ומאת מקרון. שיעורן של הזחות אלה עלה בצורה משמעותית על שיעורן של שאר ההזחות שהתגלו בטורים מאת כל אחד מהמחברים.

ההבדלים בין שיעוריהן של הוספת הערכה, של הנהרה ושל העצמה בין מחבר למחבר היו קטנים. ההבדלים בין שיעוריהן של הוספת מטפורה ושל הפיכת הכתיבה לאישית בין מחבר למחבר היו משמעותיים יותר, אך הן נותרו בין חמש ההזחות הרווחות ביותר בטורים המתורגמים מאת כל אחד מהמחברים. הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם, סוג הזחה נוסף שנמנה עם ששת סוגי ההזחות הבולטים בחישוב הכללי, רווחה בטורים המתורגמים מאת מילר ומאת מקרון, אך שיעורה היה נמוך יחסית בטורים המתורגמים מאת דבורק. אף על פי שנצפו הבדלים בין הטורים האישיים המתורגמים מאת המחברים השונים, ניתן לראות כי יש מידה רבה של עקביות בטורים מאת כל המחברים: חמישה סוגי הזחות מתוך השישה, שרווחו בחישוב הכללי, היו הנפוצים ביותר בטורים האישיים מאת כל מחבר, שני סוגי ההזחות שהובילו בחישוב הכללי היו שני סוגי ההזחות שבלטו גם בטורים מאת כל מחבר, והפערים בשיעוריהן בטורים מאת כל מחבר היו נמוכים.

9. סיכום ומסקנות

על סמך ניתוח רשימה סגורה של הזחות שהתגלו בדבריהם של מספרי התרגום בהשוואה לדבריהם של מספרי המקור בטורים האישיים בכתב העת *PC Magazine* ובתרגומו לעברית שראו אור בין השנים 2001-2005, ועל סמך החישובים הסטטיסטיים, התגלו פערים בין הקולות של מספרי המקור ושל מספרי התרגום, שהתבטאו בהזחות קבועות ועקביות המצמצמות את ההבדלים בין שלושת המחברים במקור.

בכל טור מתורגם נמצאו דרך קבע הזחות מתוך הרשימה הסגורה, ושיעורן היה גבוה באופן עקבי בכל הטורים האישיים המתורגמים שנבדקו בעבודה. בכל הטורים נצפו שינויים גדולים בקולות המספרים. שינויים אלה באו לידי ביטוי בבירור בהזחות שבלטו מבחינה כמותית בדבריהם של מספרי התרגום. דבריהם התאפיינו בשיפוטיות רבה יותר מדבריהם של מספרי המקור. מספרי התרגום שילבו בדבריהם הערכות, ברובן שליליות, בלא שניתן היה למצוא הערכות מקבילות בדבריהם של מספרי המקור. אף על פי שדבריהם של מספרי המקור הכילו הערכות שלא עברו בתרגום, מהחישובים הסטטיסטיים עולה כי

מספר ההערכות מטעם מספרי המקור שאבדו בדבריהם של מספרי התרגום היה נמוך באופן משמעותי ממספר ההערכות שנוספו (היחס בין הוספת הערכה לבין ביטול הערכה היה 80:396).

דבריהם של מספרי התרגום הכילו מספר רב של הנהרות ומספר מועט של הבלעות (היחס בין הנהרות להבלעות היה 12:296). מניתוח הנהרות עולה כי מבין כלל הנהרות שנוספו בדבריהם של מספרי התרגום רווחו אלה שנועדו לפרש מושגים טכניים עבור קהל היעד הישראלי. כתוצאה מכך, קהל היעד הישראלי – הקורא המובלע של המהדורה הישראלית – מצטייר כבקיא פחות בתחום המחשבים מאשר קהל היעד שאליו פנו מספרי המקור. ממצא זה עולה בקנה אחד עם דבריו של יהודה אלידע, העורך הראשי לשעבר של *PC Magazine* ישראל, שתרגם את הטורים האישיים שנבדקו בעבודה. לפי אלידע, קהל היעד של המהדורה הישראלית של כתב העת נבדל מקהל היעד של *PC Magazine* האמריקני. לדבריו,⁹ "PC מגזין נועד, מהגדרתו, לשני סוגי קהל:

1. מקצועני מחשבים בארגונים ובחברות, שזקוקים למידע אמין ואובייקטיבי אודות מוצרים חדשים. כלפי קהל זה האחריות נובעת מכך שהמידע שיתפרסם במגזין ישמש לקבל החלטות רכש. הם פחות מודאגים מיפי ההגשה ויותר רוצים לראות תמציתיות מובנית. בארה"ב, זה הקהל העיקרי של *PC* מגזין והמערכת האמריקאית התייחסה בלבדית לקריטריונים שלו.

2. חובבים ומתעניינים נלהבים (באנגלית *Enthusiasts*) שבולעים כל מידע בנושא מחשבים מעניין אישי – ואסור לזלזל בשיפוט שלהם בכל הנוגע לדיוק. בניגוד למקצוענים, הם לא מחפשים את "השורה התחתונה", כלומר איזה מוצר זכה בתואר "בחירת העורכים", אלא הם רוצים לשחות בכל הפרטים, הסיבות למה נבחר מי שנבחר וכדומה. עבורם הסגנון חייב להיות מלהיב, אפילו מהפנט (מהפנט "גיקים"). בישראל, זה היה הרוב וכעורך התאמצתי לספק את דרישותיהם – אך בלי לבטל לחלוטין את "השליחות" של *PC* מגזין המקורי" (אלידע, נספח 3).

⁹ לבקשתו של יהודה אלידע, דבריו יצוטטו בעבודה, במידת האפשר בפסקות שלמות, ולא יובאו כפראפרזה.

דבריהם של מספרי התרגום התגלו כמשופעי מטפורות יותר מדבריהם של מספרי המקור. מספר המטפורות שנוספו בדבריהם של מספרי התרגום עולה יותר מפי שלוש על מספר המטפורות שאבדו בדבריהם.

מספרי התרגום נקטו כתיבה אישית לעתים קרובות יותר ממספרי המקור. רוב מקרי הכתיבה האישית כללו נימה אישית (שימוש בגוף ראשון יחיד), פנייה אישית אל הנמען (שימוש בגוף שני) ויצירת קבוצה הכוללת את המוען ואת הנמען (שימוש בגוף ראשון רבים). מהממצאים הסטטיסטיים עולה כי מספר המקרים של הפיכת הכתיבה לאישית בלא כתיבה אישית מקבילה מטעמים של מספרי התרגום היה גבוה פי שתיים ממקרים של ביטול כתיבה אישית.

מספרי התרגום מסרו לנמען מידע עובדתי ולעתים גם שילבו בדבריהם השקפות עולם שלא נכללו בדבריהם של מספרי המקור. ייתכן כי שינוי זה במספרים בא בעקבות הצורך להתאים את כמות התוכן בטור המתורגם לעמוד מודפס בכתב העת. לפי אלידע, במהדורה האמריקנית "הטורים עוברים עריכה לשונית ומותאמים בקפדנות לכמות המילים שנכנסות לעמוד אחד. לעורך הלשוני ניתן על ידי המחבר חופש מקצועי לבצע את תפקידו מתוך הבנה שהוא/היא יכולים לקצר או להאריך בדברים בלי לשנות את התוכן, הסגנון, הפואנטה המרכזית והדיוק העובדתי. במהדורה הישראלית נוספה הדרישה לתרגום משפה לשפה – ומתרבות לתרבות. עבור כותב מקצועי בעיתונות, החופש הזה הוא חלק מחוקי המשחק – לעורך יש זכות להתאים את הטקסט המקורי לדרישות העיתון [...] (אלידע, נספח 3). מספר ההיקריות של הוספת מידע עובדתי או השקפת עולם שלא הופיעו בדבריו של מספר המקור ואף לא השתמעו מהם עולה יותר מפי ארבע על מספר ההיקריות של אובדן מידע עובדתי או השקפות עולם שהופיעו בדבריו של מספר המקור.

פעמים רבות העצימו מספרי התרגום את דבריהם של מספרי המקור. מספר מקרי ההעצמה שהתגלו בדבריהם של מספרי התרגום היה גבוה פי עשר ממספר מקרי ההחלשה.

השינויים בקולותיהם של מספרי התרגום התגלו כעקביים. ששת סוגי ההזחות שבלטו ביותר מבחינה כמותית בחישוב הכללי, שבו סוכמו שיעוריהם של כל סוגי ההזחות מתוך הרשימה הסגורה שהתגלו

בדבריהם של מספרי התרגום בכל הטורים המתורגמים במשך כל השנים שנבדקו בעבודה - הוספת הערכה, הנהרה, הוספת מטפורה, הפיכת הכתיבה לאישית, הוספת מידע עובדתי או השקפ(ו)ת עולם והעצמה - רווחו בעקביות בדבריהם של מספרי התרגום בכל שנה מהשנים שנבדקו (2001-2005). כמו כן, חמישה מתוך ששת סוגי ההזחות שבלטו ביותר בחישוב הכללי - הוספת הערכה, הנהרה, הוספת מטפורה, הפיכת הכתיבה לאישית והעצמה - רווחו דרך קבע בקולותיהם של מספרי התרגום בטורים המתורגמים מאת כל אחד מהמחברים שטוריהם נבדקו בעבודה.

העקביות שבהופעתן של הזחות קבועות, הבולטות מבחינה כמותית בדבריהם של מספרי התרגום בטורים המתורגמים מאת כל אחד מהמחברים, מצביעה על צמצום הפערים בין המחברים השונים למרות נסיונו של המתרגם הביוגרפי לשמר את ההבדלים ביניהם. לפי יהודה אלידע, בתרגום הטורים נעשה נסיון לשמור על "החותם האישי" של המחברים: "יש דרגות שונות של "חותם אישי" בכתיבתם של שלושת האנשים האלה. [...] בתרגום/עיבוד של מאמריהם ההבדלים האלה משמעותיים, משום שאסור למתרגם לסרס את הטון האישי שעולה מתוך הדברים ולכפות על כולם סגנון זהה" (אלידע, נספח 3).

על פי סקירת הספרות, הזחות בדבריו של מספר התרגום עשויות להתגלות בכל יצירה מתורגמת ולהצביע על נוכחותו של המתרגם המובלע בטקסט המתורגם (Schiavi 1996, Hermans 1996, O'Sullivan 2003). מניתוח הרשימה הסגורה של הזחות ומהחישובים הסטטיסטיים עולה כי נוכחותו של המתרגם המובלע אכן התגלתה בטורים האישיים המתורגמים בכתב העת *PC Magazine ישראל* אף על פי שלכאורה לא היה בטורים אלה מקום לנוכחות המתרגם. ממצאי המחקר מצביעים על כך שנוכחותו של המתרגם המובלע בטורים האישיים המתורגמים לא באה לידי ביטוי באופן אקראי, אלא היא הייתה קבועה, עקבית ובולטת לאורך כל השנים שנבדקו בעבודה ובטורים המתורגמים מאת כל אחד משלושת המחברים: ג'ון ק' דבורק, מייקל ג' מילר וביל מקרון.

לפי או'סליבן (O'Sullivan 2003), שינויים בקול המספר מצביעים לא רק על עצם נוכחותו של המתרגם המובלע בטור המתורגם, אלא גם על השוני בינו לבין המחבר המובלע של המקור. כפי שעולה מסקירת הספרות, לא כל התיאוריות תומכות בטענה זו. כך, לפי קינדט ומולר (Kindt & Muller 2006), הרואים

במחבר המובלע יישות שמייחסים לה את משמעות היצירה, שינוי במחבר המובלע והחלפתו במתרגם המובלע יתבטאו בשינוי המסר המרכזי של הטקסט המתורגם. לפי תיאוריה זו, השינויים במספרי התרגום, על אף שהם התגלו כקבועים וכקביים בכל הטורים שנבדקו, אינם תנאי מספיק לטענה כי חל שינוי במחבר המובלע בטורים האישיים המתורגמים.

לעומת זאת, לפי התיאוריה המאנישה את המחבר המובלע ואת המתרגם המובלע, קיים קשר הדוק בין השינויים בקול המספר לבין הפער בין המחבר המובלע לבין המתרגם המובלע. מודל התקשורת הנרטיבית של צ'טמן (Chatman 1978), העומד בבסיס התיאוריות של סכיאבי (Schiavi 1996) ושל או'סליבן (O'Sullivan 2003), מציג את המחבר המובלע כדמות וכ"יוצר" של מספר המקור. לפי גישה זו, שינויים במספר התרגום ביחס למספר המקור הם ביטוי להחלפתו של המחבר המובלע במתרגם המובלע, המשנה את המספר ואת דבריו לפי צרכי הקורא המובלע של התרגום העומד לנגד עיניו (O'Sullivan 2003). טענה זו עולה בקנה אחד עם דבריו של יהודה אלידע, העורך הראשי לשעבר של *PC Magazine* ישראל ומתרגם הטורים האישיים שנבדקו בעבודה: "מעולם לא האמנתי כי אפשר ורצוי לתרגם מאמרי דעה בצורה מילולית תוך התעלמות מהבדלים תרבותיים בין קהלי המטרה וערכים תרבותיים המשוקעים בשפות השונות. במקרה של PC מגזין, לא מדובר רק בהבדלים הידועים בין התרבויות, אלא גם בחתך הדמוגרפי השונה של הקוראים [...] מאחר והייתי בקשר עם הכותבים האלה [דבורק, מילר ומקרון], התאפשר בידי לחרוג מהמילים המפורסמות במהדורה האמריקאית ולנסח מחדש את הרעיונות שלהם בהתאמה לפרופיל הקורא הישראלי של PC מגזין" (אלידע, נספח 3).

תרומתו של המחקר הנוכחי, שבדק את נוכחותו של המתרגם המובלע בטורים האישיים במהדורה הישראלית של *PC Magazine*, היא מבחינות אחדות: דיון נרחב במתרגם המובלע - נושא שכלל הידוע טרם זכה לתשומת לב נרחבת בקרב חוקרי התרגום; פיתוח שיטה חדשה לזיהוי נוכחותו של המתרגם המובלע בטקסט המתורגם; הידוק הקשר בין חקר התרגום לבין הנרטולוגיה באמצעות החלתו של מודל תקשורת נרטיבית על חקר טקסטים מתורגמים, המשלבים יסודות נרטיביים עם יסודות מסוגות אחרות

(עיתונות, במקרה זה); החלת הבדיקה על העברית כשפת יעד ודין מנקודת-מבט של חקר התרגום בטורים אישיים בעיתונות.

המסקנות בדבר צמצום הפערים בין המחברים השונים בטורים האישיים המתורגמים במחקר זה הושתתו כאמור על בחינת רשימה סגורה של הזחות שהתגלו בדבריו של מספר התרגום לעומת דבריו של מספר המקור. להצגת תמונה מלאה בנושא צמצום הפערים בין המחברים השונים בתרגום, יש להשלים את המחקר על ידי חיפוש הבדלים בכתיבתם של המחברים השונים במקור, המתגלים בשורה של תופעות לשוניות המופיעות בדבריהם של מספרי המקור, ועל ידי בחינת השאלה באיזו מידה נשמרים הבדלים אלה (במידה שימצאו) בדבריהם של מספרי התרגום. מגמה של צמצום הפערים בין המחברים השונים עשויה להתבטא בכך שלא יימצאו בתרגום הבדלים משמעותיים בשיעור תופעות לשוניות מכל סוג בין מחבר למחבר.

מחקר נוסף שעשוי לפתור חלק מהבעיות המתודולוגיות בעבודה הנוכחית הוא בדיקת טורים אישיים שתורגמו לעברית בתקופה שבה עורך אחר נכנס לתפקיד שמילא לפניו יהודה אלידע במהדורה הישראלית של *PC Magazine*. כל הטורים האישיים שנבדקו בעבודה זו תורגמו לעברית על ידי מתרגם ביוגרפי אחד ויחיד. משום כך, העקביות בנוכחות המתרגם המובלע שהתגלתה בטורים האישיים המתורגמים בין השנים 2001-2005 עשויה להיות משמעותית יותר מאשר בטורים פרי יצירתם של מתרגמים שונים. בדיקת טורים אישיים שתורגמו לעברית בתקופה מאוחרת יותר תאפשר לקבוע אם העקביות בנוכחותו של המתרגם המובלע, שהתגלתה במחקר הנוכחי, נשמרת עם החלפתו של המתרגם הביוגרפי.

בדיקת הטורים שתורגמו לעברית בתקופה מאוחרת יותר עשויה לשפוך אור על שאלה נוספת שהועלתה במחקר זה. המתרגם הביוגרפי של כל הטורים האישיים שנבדקו בעבודה הנוכחית היה מתרגם בעל סמכות, המאפשרת לו חופש פעולה שיכול להתבטא בנוכחות מתרגם בולטת יותר מאשר נוכחות שעשוי להפגין מתרגם "מן השורה". בדיקת טורים שתורגמו על ידי מתרגם ביוגרפי שאינו עורך (אם יימצאו

כאלה) תאפשר לקבוע אם כמות ההזחות מתוך הרשימה הסגורה נשמרת בטורים אלה בקנה מידה דומה לזה של הטורים שנבדקו במחקר הנוכחי, או שמא חל שינוי בנתון זה.

מחקר עתידי כזה עשוי לתרום תרומה נוספת לחקר נוכחותו של המתרגם המובלע בטורים האישיים המתורגמים במהדורה הישראלית של כתב העת *PC Magazine*.

רשימה ביבליוגרפית

הירש, גליה, 2008. בין אירוניה להומור: הצעת מודל פרגמטי מבחין בהתבסס על ניתוח טקסטואלי של יצירות ספרותיות במקור ובתרגום (חיבור לשם קבלת תואר "דוקטור לפילוסופיה", אוניברסיטת בר אילן). רמת גן: אוניברסיטת בר אילן.

טורי, גדעון, 1977. נורמות של תרגום והתרגום הספרותי לעברית בשנים 1930-1945. תל אביב: המכון הישראלי לפואטיקה ולסמיוטיקה ע"ש פורטר.

רנן, יעל, 1973. "לשמע את רחש הגלים": 'ההזרה' - החייאתה של קליטת המציאות ביצירה הספרותית". סימן קריאה 2 (1973): 343-361.

Abdulla, Adnan K., 2001. "Rhetorical Repetition in Literary Translation". *Babel* 47.4 (2001): 289-303.

Abrams, Meyer H. and Geoffrey G. Harpham, 2012. *A Glossary of Literary Terms*. Boston: Wadsworth Cengage Learning.

Bal, Mieke, 1997. *Narratology: Introduction to the Theory of Narrative*. 2nd Edition (1st in 1985). Toronto – Buffalo – London: University of Toronto Press.

Becker, Carl L., 1955. "What are Historical Facts?" *The Western Political Quarterly* 8.3 (Sept. 1955): 327-340.

Bell, Allan, 1991. *The Language of News Media*. Oxford: Blackwell.

Booth, Wayne C., 1961a. "Distance and Point of View: An Essay in Classification". *Essays in Criticism* 11: 60-79.

Booth, Wayne C., 1961b. *The Rhetoric of Fiction*. Chicago and London: University of Chicago Press.

- Booth, Wayne C., 1988. *The Company We Keep: An Ethics of Fiction*. Berkeley: University of California Press.
- Booth, Wayne C., 2005. "Resurrection of the Implied Author: Why Bother?", in James Pellan and Peter J. Rabinowitz (eds.), *A Companion to Narrative Theory*. Oxford: Blackwell, pp. 75-88.
- Bosseaux, Charlotte, 2007. *How Does it Feel? Point of View in Translation: The Case of Virginia Woolf into French*. Amsterdam – New York: Rodopi.
- Chatman, Seymour, 1978. *Story and Discourse: Narrative Structure in Fiction and Film*. Ithaca: Cornell University Press.
- Chatman, Seymour, 1990. *Coming to Terms: The Rhetoric of Narrative in Fiction and Film*. Ithaca: Cornell University Press.
- Clark, Herbert H. and Richard J. Gerrig, 1984. "On the Pretense Theory of Irony". *Journal of Experimental Psychology: General* 113.1 (March 1984): 121-126.
- Cornish, Jean K. and James C. Leist, 2006. "What Constitutes Commercial Bias Compared with the Personal Opinion of Experts?". *The Journal of Continuing Education in the Health Professions* 26 (2006): 161-167.
- Englund-Dimitrova, Birgitta, 2005. *Expertise and Explicitation in the Translation Process*. Amsterdam – Philadelphia: John Benjamins.
- Frank, Jane, 1990. "You Call That a Rhetorical Question? : Forms and Functions of Rhetorical Questions in Conversation". *Journal of Pragmatics* 14.5 (1990): 723-738.
- Hermans, Theo, 1996. "The Translator's Voice in Translated Narrative". *Target* 8.1 (1996): 23-48.

Kindt, Tom and Hans-Harald Müller, 2006. *The Implied Author: Concept and Controversy*. Translated from German by Alastair Matthews. Berlin: Walter de Gruyter.

Kuo, Chih-Hua, 1999. "The Use of Personal Pronouns: Role Relationships in Scientific Journal Articles". *English for Specific Purposes* 18.2 (June 1999): 121-138.

Labov, William L., 1999. "The Transformation of Experience in Narrative", in Adam Jaworski and Nikolas Coupland (eds.), *The Discourse Reader*. London – New York: Routledge, pp. 221-235.

Labov, William L. and Joshua Waletzky, 1967. "Narrative Analysis: Oral Versions of Personal Experience", in June Helm (ed.), *Essays on the Verbal and Visual Arts (Proceedings of the 1966 Annual Spring Meeting of the American Ethnological Society)*. Seattle: University of Washington Press, pp. 12-44.

Livnat, Zohar, 2012. *Dialogue, Science and Academic Writing*. Amsterdam - Philadelphia: John Benjamins.

Meyer, Herman, 1968. *The Poetics of Quotation in the European Novel*. Translated from German by Theodore and Yetta Ziolkowski. Princeton: Princeton University Press.

O'Sullivan, Emer, 2003. "Narratology Meets Translation Studies, or, The Voice of the Translator in Children's Literature". *Meta: Translators' Journal* 48.1-2 (2003): 197-207.

Rimmon-Kenan, Shlomith, 1983. *Narrative Fiction: Contemporary Poetics*. London: Methuen.

Schiavi, Giuliana, 1996. "There is Always a Teller in a Tale". *Target* 8.1 (1996): 1-21.

Venuti, Lawrence, 1995. *The Translator's Invisibility: A History of Translation*. London - New York: Routledge.

Shen, Yeshayahu, 1992. "Metaphors and Categories". *Poetics Today* 13.4 (Winter 1992): 771-794.

Vinay, Jean-Paul and Jean Darbelnet, 1995. *Comparative Stylistics of French and English: A Methodology for Translation*. Juan C. Sager and M.J. Hamel (eds.).

Translated from French by Juan C. Sager and M.J. Hamel. Amsterdam - Philadelphia: John Benjamins.

Weizman, Elda and Marcelo Dascal, 2005. "Interpreting Speaker's Meaning in Literary Dialogue", in Anne Betten and Monika Dannerer (eds.), *Dialogue Analysis IX. Dialogue in Literature and the Media, Part I: Literature*. Amsterdam - Philadelphia: John Benjamins, pp. 197-223.

Weissbrod, Rachel, 1997. "The Poetic Function in Journalistic Writing on Technical and Scientific Matters and its Rendering in Translation", in Judith Rosenhouse, Yehoshua Gitay and David Porush (eds.), *Future and Communication: The Role of Scientific and Technical Communication and Translation in Technology Development and Transfer*. San Francisco: International Scholars Publications, pp. 172-176.

נספחים

נספח 1

הטורים שנבדקו במחקר החלוץ

מספר מילים	שם מחבר, שם מאמר, שנת פרסום	מס' טור
א767 ע742	Dvorak, John C., 2002. "Missing links". <i>PC Magazine</i> 21.9 (May 7, 2002): 59. דבורק, ג'ון ק', 2002. "קישורים מסוכנים". <i>PC Magazine ישראל</i> (מאי, 2002): 4.	.1
א757 ע671	Dvorak, John C., 2002. "Compaq-HP: A Fiasco Looms". <i>PC Magazine</i> 21.11 (June 11, 2002): 67. דבורק, ג'ון ק', 2002. "HP – קומפק: הפיאסקו שבדרך". <i>PC Magazine ישראל</i> (יוני, 2002): 4.	.2
א741 ע698	Machrone, Bill, 2002. "Still Scary After All These Years". <i>PC Magazine</i> 21.9 (May 7, 2002): 57. מקרונ, ביל, 2002. "עדיין נפחד, אחרי כל השנים האלה". <i>PC Magazine ישראל</i> (מאי, 2002): 6.	.3
א714 ע600	Machrone, Bill, 2002. "Hack Your Car". <i>PC Magazine</i> 21.11 (June 11, 2002): 65. מקרונ, ביל, 2002. "האקרים במוסך הביתי". <i>PC Magazine ישראל</i> (יולי, 2002): 6.	.4
א730 ע678	Machrone, Bill. 2002. "The Big E Takes on ReplayTV". <i>PC Magazine</i> 21.12 (June 30, 2002): 69. מקרונ, ביל, 2002. "האח הגדול מתעניין ב-ReplayTV שלי". <i>PC Magazine ישראל</i> (יולי, 2002): 6.	.5
א720 ע685	Machrone, Bill. 2002. "More Security, More Privacy". <i>PC Magazine</i> 21.14 (August, 2002): 65. מקרונ, ביל, 2002. "עוד על ביטחון ופרטיות". <i>PC Magazine ישראל</i> (אוגוסט, 2002): 6.	.6
א658 ע638	Miller, Michael J., 2002. "The Wrong Approach to Copy Protection". <i>PC Magazine</i> 21.8 (April 23, 2002): 5. מילר, מייקל ג', 2002. "הגישה הלא נכונה להגנת תכנים". <i>PC Magazine ישראל</i> (מאי, 2002): 8.	.7
א540 ע655	Miller, Michael J., 2002. "What's After Windows XP?". <i>PC Magazine</i> 21.11 (June 11, 2002): 7. מילר, מייקל ג', 2002. "מפת הדרכים אחרי Windows XP". <i>PC Magazine</i> 21.11 (יוני, 2002): 7.	.8

	ישראל 108 (יוני, 2002): 8.	
494א	Miller, Michael J., 2002. "Service and Reliability: Not Good Enough". <i>PC Magazine</i> 21.14 (August, 2002): 7.	.9
651ע	מילר, מייקל ג', 2002. "שירות ואמינות: לא מספיק". <i>PC Magazine ישראל</i> (אוגוסט, 2002): 8.	

נספח 2

הטורים שנבדקו במחקר המקיף

מספר מילים	שם מחבר, שם מאמר, שנת פרסום	מס' טור
	שנת תרגום: 2001	
793א	Dvorak, John C., 2001. "Fixing the Internet". <i>PC Magazine</i> (July 1, 2001): 79.	.1
656ע	דבורק, ג'ון ק', 2001. "לתקן את אינטרנט". <i>PC Magazine ישראל</i> (יולי, 2001): 2.	
760א	Dvorak, John C., 2001. "The Real Comdex Trend". <i>PC Magazine</i> (January 16, 2001): 83.	.2
666ע	דבורק, ג'ון ק', 2001. "הסיפור האמיתי של קומדקס". <i>PC Magazine ישראל</i> (פברואר, 2001): 2.	
743א	Machron, Bill, 2001. "Hang the Lawyers – Again". <i>PC Magazine</i> (January 16, 2001): 81.	.3
706ע	מקרון, ביל, 2001. "לתלות את עורכי-הדין". <i>PC Magazine ישראל</i> (פברואר, 2001): 4.	
748א	Machron, Bill, 2001. "Missing the Boat on Broadband". <i>PC Magazine</i> (August 1, 2001): 67.	.4
607ע	מקרון, ביל, 2001. "איך זה שהם מוותרים על הפס הרחב?". <i>PC Magazine ישראל</i> (אוגוסט, 2001): 6.	
1264א	Miller, Michael J., 2001. "Forward Thinking". <i>PC Magazine</i> (June 26, 2001): 7.	.5
640ע	מילר, מייקל ג', 2001. "ספר חדש: רק בשביל הכיף". <i>PC Magazine ישראל</i> (יולי, 2001): 6.	
1267א	Miller, Michael J., 2001. "Securing All Fronts". <i>PC Magazine</i> (June 5, 2001): 7.	.6
622ע	מילר, מייקל ג', 2001. "הבטחון מתחיל מבית". <i>PC Magazine ישראל</i> (יוני, 2001): 6.	
	שנת תרגום: 2002	
757א	Dvorak, John C., 2002. "Compaq-HP: A Fiasco Looms". <i>PC Magazine</i> 21.11 (June 11, 2002): 67.	.1
671ע	דבורק, ג'ון ק', 2002. "HP – קומפק: הפיאסקו שבדרך". <i>PC Magazine ישראל</i>	

		108 (יוני, 2002): 4.	
א767	Dvorak, John C., 2002. "Missing links". <i>PC Magazine</i> 21.9 (May 7, 2002): 59.		
ע742	דבורק, ג'ון ק', 2002. "קישורים מסוכנים". <i>PC Magazine</i> ישראל 107 (מאי, 2002): 4.	.2	
א741	Machrone, Bill, 2002. "Still Scary After All These Years". <i>PC Magazine</i> 21.9 (May 7, 2002): 57.		
ע698	מקרון, ביל, 2002. "עדיין נפחד, אחרי כל השנים האלה". <i>PC Magazine</i> ישראל 107 (מאי, 2002): 6.	.3	
א720	Machrone, Bill. 2002. "More Security, More Privacy". <i>PC Magazine</i> 21.14 (August, 2002): 65.		
ע685	מקרון, ביל, 2002. "עוד על ביטחון ופרטיות". <i>PC Magazine</i> ישראל 110 (אוגוסט, 2002): 6.	.4	
א658	Miller, Michael J., 2002. "The Wrong Approach to Copy Protection". <i>PC Magazine</i> 21.8 (April 23, 2002): 5.		
ע638	מילר, מייקל ג', 2002. "הגישה הלא נכונה להגנת תכנים". <i>PC Magazine</i> ישראל 107 (מאי, 2002): 8.	.5	
א540	Miller, Michael J., 2002. "What's After Windows XP?". <i>PC Magazine</i> 21.11 (June 11, 2002): 7.		
ע655	מילר, מייקל ג', 2002. "מפת הדרכים אחרי Windows XP". <i>PC Magazine</i> ישראל 108 (אפריל, 2002): 8.	.6	
	שנת תרגום: 2003		
א742	Dvorak, John C., 2003. "Internet vs. Hollywood". <i>PC Magazine</i> 22.5 (March 25, 2003): 59.		
ע622	דבורק, ג'ון ק', 2003. "אינטרנט נגד הוליווד". <i>PC Magazine</i> ישראל (מרץ, 2003): 4.	.1	
א697	Dvorak, John C., 2003. "Meter the Internet". <i>PC Magazine</i> 22.3 (February 25, 2003): 55.		
ע629	דבורק, ג'ון ק', 2003. "שימו מונה על האינטרנט". <i>PC Magazine</i> ישראל (פברואר, 2003): 2.	.2	
א713	Machron, Bill, 2003. "Living with Lindows". <i>PC Magazine</i> 22.1 (January 1, 2003): 65.		
ע669	מקרון, ביל, 2003. "לחיות עם Lindows". <i>PC Magazine</i> ישראל (ינואר, 2003): 6.	.3	
א715	Machron, Bill, 2003. "Travels with a Tablet PC". <i>PC Magazine</i> 22.3 (February 25, 2003): 53.		
ע630	מקרון, ביל, 2003. "מסעות עם Tablet PC". <i>PC Magazine</i> ישראל (פברואר, 2003): 6.	.4	

א1191 ע599	Miller, Michael J., 2003. "The Search for Undiscovered Sites". <i>PC Magazine</i> 22.5 (March 25, 2003): 7. מילר, מייקל ג', 2003. "יבשת השמש העולה", <i>PC Magazine</i> ישראל (מרץ, 2003): 8.	.5
א1349 ע666	Miller, Michael J., 2003. "Waiting on Creativity". <i>PC Magazine</i> 22.1 (January 1, 2003): 7. מילר, מייקל ג', 2003. "העימותים הגדולים של 2003", <i>PC Magazine</i> ישראל (ינואר, 2003): 8.	.6
	שנת תרגום: 2004	
א835 ע746	Dvorak, John C., 2004. "Registration? For What?" <i>PC Magazine</i> 23.17 (October 5, 2004): 77 דבורק, ג'ון ק', 2004. "להירשם? למה? בשביל מה?" <i>PC Magazine</i> ישראל (נובמבר, 2004): 8.	.1
א813 ע780	Dvorak, John C., 2004. "Wi-Fi Nightmares". <i>PC Magazine</i> 23.21 (November 30, 2004): 63. דבורק, ג'ון ק', 2004. "סיוט ושמו Wi-Fi". <i>PC Magazine</i> ישראל (דצמבר, 2004): 8.	.2
א783 ע785	Machron, Bill, 2004. "The Electron Leak", <i>PC Magazine</i> 23.17 (Oct 5, 2004): 75 (1). מקרונ, ביל, 2004. "חשמל זורם במכשירים הכבויים". <i>PC Magazine</i> ישראל (נובמבר, 2004): 10.	.3
א784 ע734	Machrone, Bill, 2004. "DVD-Authoring Redux". <i>PC Magazine</i> 23.21 (Nov 30, 2004): 61(1). מקרונ, ביל. "עריכת DVD: ביקור חוזר ללימוד לקחים". <i>PC Magazine</i> ישראל (דצמבר, 2004): 10.	.4
א1242 ע673	Miller, Michael J., 2004. "Microsoft's Growing Family". <i>PC Magazine</i> 23.20 (November 16, 2004): 7. מילר, מייקל ג', 2004. "המשפחה הגדלה של מיקרוסופט", <i>PC Magazine</i> ישראל (דצמבר, 2004): 12.	.5
א403 ע754	Miller, Michael J., 2004. "Waiting for Windows". <i>PC Magazine</i> 23.15 (September 7, 2004): 7(1). מילר, מייקל ג', 2004. "מחכים ל-Windows". <i>PC Magazine</i> ישראל (אוקטובר, 2004): 12.	.6
	שנת תרגום: 2005	
א772 ע712	Dvorak, John C., 2005. "Software Patents: Microsoft's Fatal Error". <i>PC Magazine</i> 24.7 (April 26, 2005): 47. דבורק, ג'ון ק', 2005. "ישוב מיקרוסופט יורה לעצמה ברגל", <i>PC Magazine</i> ישראל (מאי 2005): 8.	.1
א773 ע713	Dvorak, John C., 2005. "The Secret TV Revolution". <i>PC Magazine</i> 24.4 (Mar 8, 2005): 79. דבורק, ג'ון ק', 2005. "המהפכה הסודית של הטלוויזיה", <i>PC Magazine</i> ישראל (אפריל 2005): 8.	.2
א736	Machron, Bill, 2004. "The mind-altering computer". <i>PC Magazine</i> 23.23 (Dec 28, 2004): 73(1).	.3

ע657	מקרון, ביל, 2005. "המחשב כמכונת הרגעה", <i>PC Magazine</i> ישראל (ינואר, 2005): 10.	
א798	Machron, Bill, 2005. "Getting an earful". <i>PC Magazine</i> 24.7 (April 26, 2005): 45(1).	.4
ע708	מקרון, ביל, 2005. "האסון המוזיקלי הנייד". <i>PC Magazine</i> ישראל (מאי, 2005): 10.	
א349	Miller, Michael J., 2005. "So long, IBM". <i>PC Magazine</i> 24.2 (Feb 8, 2005): 7(2).	.5
ע835	מילר, מייקל ג', 2005. "יבם מורידה מסך", <i>PC Magazine</i> ישראל (פברואר, 2005): 12.	
א472	Miller, Michael J., 2005. "The secret to portable movies". <i>PC Magazine</i> 24.4 (March 8, 2005): 7(2).	.6
ע686	מילר, מייקל ג', 2005. "וידאו בתחום האפור", <i>PC Magazine</i> ישראל (אפריל, 2005): 12.	

נספח 3: הראיון עם יהודה אלידע, העורך של *PC Magazine* ישראל

בתאריך 9.12.2011, לאחר השלמת הניתוח הטקסטואלי והסטטיסטי, פניתי באמצעות דואר אלקטרוני אל יהודה אלידע, העורך הראשי לשעבר של *PC Magazine* ישראל. הסברתי לו את מטרת המחקר שלי, וביקשתי לקבל תשובות לחמש שאלות שיוצגו בהמשך. להלן נוסח פנייתי אל העורך של *PC Magazine* ישראל ונוסח תשובתו שהתקבלה בהודעת דואר אלקטרוני חוזרת בתאריך 10.12.2011.

ציבלמן, הפניה אל אלידע:

9.12.2001

שלום רב,

בעבודה שלי אני בודקת טורים אישיים מאת ג'ון דבורק, ביל מקרון ומייקל מילר שפורסמו ב-*PC Magazine* האמריקני בין השנים 2001-2005 ותורגמו מאנגלית לעברית ב-*PC Magazine* ישראל. לפי תיאוריה של חקר התרגום, נוכחותו של המתרגם מתגלה בכל יצירה מתורגמת, ואני בודקת זאת במקרה של טורים אישיים שתורגמו מאנגלית לעברית. ממצאי המחקר שלי מחזקים את התיאוריה, אך לצורכי האובייקטיביות יש צורך במידע שלא ניתן להסיק מהטקסט עצמו. תשובות לשאלות הבאות יסייעו מאוד בניתוח ממצאי המחקר:

1. האם זכור לך אם הטורים האישיים שפורסמו ב-*PC Magazine* ישראל בין השנים 2001-2005

תורגמו על ידי מתרגם אחד, או על ידי מספר מתרגמים?

2. אם מדובר במספר מתרגמים, האם יש היום דרך כלשהי לגלות את שמות המתרגמים של טורים

ספציפיים (כמובן בתנאי שהם מסכימים לכך)?

3. האם היה אילוץ להתאים את כמות התוכן בטור המתורגם לעמוד מודפס בכתב העת? אם כן,

מה היו השיטות המקובלות?

4. האם הייתה לכתב העת מדיניות תרגום מסוימת?

5. לאיזה קהל יעד נועד כתב העת? האם בעיקר למומחי מערכות מידע, או גם לקהל רחב יותר?

אני מודה לך מקרב לב על תרומתך למדע!

בברכה, מעיין ציבלמן.

אלידע, תשובות:

10.12.2011

מידע כללי:

שלומות למעיין, אני מרשה לעצמי לענות לך על הנייר הווירטואלי שלך, כדי לחסוך בהצלבת התשובה לשאלה. אני מרשה לך לצטט מתוך דברי, בתנאי שהם מוצגים בשם אומרם, בהקשר הנכון, בשלמות (משפטים שלמים, לכל הפחות, רצוי פסקאות) ללא עריכה ו"שיפורים". הטקסט שלי צבוע כחול, לזיהוי קל.

ראשית תודה על פנייתך, שבהחלט מחניפה לי (מעולם לא ראיתי עצמי כפוסק בענייני תרגום). שימי לב שדברי מתייחסים רק לגיליונות שאני חתום עליהם כעורך ראשי (המגזין המשיך להופיע גם אחרי שפרשתי).

יש הבדל מהותי בגישה לתרגום "נאמן למקור" בעולמות תכנים שונים. דוגמאות שקל להעלות בשליפה: תרגום ספרותי: חובת הנאמנות של המתרגם היא לערכים "הפואטיים" של היצירה, ואלה כמובן מורכבים ממספר שכבות - לשונית, תרבותית, אסוציאטיביות, פסיכולוגיות ופילוסופיות. אני לא רואה עצמי מוכשר לדרישות הקשות של תרגום ספרותי איכותי.

תרגום משפטי-חוזי: כאן חשובה רק הנאמנות לפרשנות הטקסט כפי שתעשה על ידי גורמים משפטיים, כמו בתי משפט, במסגרת חוקי הפרשנות המקובלים עליהם. לסגנון אין כל חשיבות, ההיפך. רצוי להשתמש בביטויים חד משמעיים, נטולי "עומק ספרותי".

תרגום מדעי: דיוק, דיוק ועוד פעם דיוק. הטקסט עומד למבחן על ידי עמיתים (Peers) שמסוגלים להתעמק בכל ניואנס ולדרוש בהירות ללא פשרות, ציטוטים בשם אומרם (כולל מראה מקום) והסתמכות

על עובדות מדויקות. מותר לסמוך על כך שהם יתאמצו להבין גם טקסט מסורבל ושהשפה הפרטית של הדיסציפלינה מוכרת להם היטב.

תרגום טכני-אינפורמטיבי: הדיוק חשוב, אבל הטקסט חייב להיות נגיש גם למי שקצר בזמן או בסבלנות להבין את הניואנסים הלא מהותיים. המתרגם הטוב יודא שהטקסט המתורגם מובן לקהל היעד ללא קושי, לא מבחינת הצורך לחפש הסברים במקום אחר ולא בהבנת הנקרא.

תרגום עיתונאי: דומה לתרגום הטכני, אך דורש התייחסות גם לסגנון. בניגוד לטקסט טכני, שניתן לחשוב כי הקורא נאלץ לקרוא אותו ולכן לא חייבים למשוך אותו באיכות הכתיבה, קריאת מאמר בעיתון היא בחירה, ואפשר להניח שיש לקורא טקסטים אחרים לקרוא – כלומר קיים לחץ תחרותי לשיפור הסגנון. יש דרגות שונות של "חותם אישי" בכתיבתם של שלושת האנשים האלה [דבורק, מילר ומקרן]. ג'ון דבורק הוא דעתן שנהנה להרגיז, מציג את עצמו כמיזנטרופ כדי להצדיק שימוש בשפה חריפה, אינו מהסס לקדם ספקולציות ולעורר פרובוקציות, גם במטרה לסלק מהנושאים שלו מחסומים של "תקינות פוליטית" וגם לספק את האגו – עם זאת בלי להצטייר כטרחן או "פלצן". ביל מקרון הוא אדם צנוע, פעיל בקהילה (כולל בכנסיה השכונתית) ואמון על Understatement. מייקל מילר נופל באמצע בין שניהם ועליו מוטלת חובה מיוחדת להיזהר בדבריו משום מעמדו כעורך ראשי.

לא תוכלי ללמוד הרבה מהטקסט עצמו לגבי מדיניות התרגום, משום שמעולם לא האמנתי כי אפשר ורצוי לתרגם מאמרי דעה בצורה מילולית תוך התעלמות מהבדלים תרבותיים בין קהלי המטרה וערכים תרבותיים המשוקעים בשפות השונות. במקרה של PC מגזין, לא מדובר רק בהבדלים הידועים בין התרבויות, אלא גם בחתך הדמוגרפי השונה של הקוראים (עוד על כך בסעיף 5). מאחר והייתי בקשר עם הכותבים האלה, התאפשר בידי לחרוג מהמילים המפורסמות במהדורה האמריקאית ולנסח מחדש את הרעיונות שלהם בהתאמה לפרופיל הקורא הישראלי של PC מגזין.

תשובות לשאלות

שאלה 1: האם זכור לך אם הטורים האישיים שפורסמו ב-PC Magazine ישראל בין השנים 2001-2005 תורגמו על ידי מתרגם אחד, או על ידי מספר מתרגמים?
אלידע: כל הטורים האישיים תורגמו/ עובדו על ידי בלבד, מהסיבות המפורטות לעיל.

שאלה 2: אם מדובר במספר מתרגמים, האם יש היום דרך כלשהי לגלות את שמות המתרגמים של טורים ספציפיים (כמובן בתנאי שהם מסכימים לכך)?
אלידע: לא רלוונטי.

שאלה 3: האם היה אילוץ להתאים את כמות התוכן בטור המתורגם לעמוד מודפס בכתב העת? אם כן, מה היו השיטות המקובלות?

אלידע: כן, כמובן. גם במהדורה האמריקאית הטורים עוברים עריכה לשונית ומותאמים בקפדנות לכמות המילים שנכנסות לעמוד אחד. לעורך הלשוני ניתן על ידי המחבר חופש מקצועי לבצע את תפקידו מתוך הבנה שהוא/היא יכולים לקצר או להאריך בדברים בלי לשנות את התוכן, הסגנון, הפואנטה המרכזית והדיוק העובדתי. במהדורה הישראלית נוספה הדרישה לתרגום משפה לשפה – ומתרבות לתרבות. עבור כותב מקצועי בעיתונות, החופש הזה הוא חלק מחוקי המשחק – לעורך יש זכות להתאים את הטקסט המקורי לדרישות העיתון, ואין מקום ליותר מדי אגו, בבחינת "מי הזיז את המילה במאמר שלי".

שאלה 4: האם הייתה לכתב העת מדיניות תרגום מסוימת?

אלידע: בהחלט. החובה הראשונית של עיתון היא כלפי קוראיו, והטקסט המתורגם צריך להיות נגיש, קריא, מושך ואינפורמטיבי בדיוק כפי שהיה המקור. PC מגזין הישראלי בעריכתי היה במובהק כתב עת "אליטיסטי" שמדבר לקוראים אינטליגנטיים בשפה "גבוהה" יחסית ומתוך נקודת מוצא שהם מחפשים מידע אמין ועדכני, דעות של אנשים המוערכים בתחום המקצועי כמביני עניין, חדשות שיש בהן חשיבות לא חולפת, והכול בצורה המכבדת את האינטליגנציה של הקורא – ואת העובדה שהוא "מבזבז" את זמנו על קריאת המגזין. מדיניות זו השפיעה לא רק על העריכה ובחירת המאמרים שיפורסמו ומשקלם במוצר הסופי, אלא גם על התרגום. לדוגמה, הקפדתי על שימוש במינוח עברי בכל מקום שהמונחים הטכניים הפכו למקובלים בקרב חלק משמעותי מקהילת הקוראים, בלי להתייחס במיוחד למילים שנשאו "מתות" בפרסומי האקדמיה. מצד שני, בדרך כלל התווספה לצד העברית גם מילת המקור באנגלית, כאשר סברתי כי חלק מהקוראים מכירים רק את המינוח האנגלי. שמות של אנשים ומותגים נכתבו באנגלית, למעט מספר קטן יחסית של יוצאים מהכלל שהתרגלנו לקרוא את שמם בתעתיק עברי (כמו יבמ, אינטל, מיקרוסופט, ביל גייטס, סטיב ג'ובס וכו').

הקפדתי לתרגם לעברית ביטויים טכניים אם גם המקוריים באנגלית הם "מומצאים" או "מבודחים". לדוגמה, הפועל To boot, שמילולית משמעותו "להכניס בעיטה" ובשפה הטכנית זה "איתחול מחדש" של המחשב. אני לא חושב שהרבה קוראים יודעים מדוע הפעולה נקראת באנגלית כפי שהיא נקראת (קיצור של Bootstrap, הטכניקה שבה, על ידי משיכה ברצועות המגפיים, הברון מינכהאוזן הרים את עצמו) ואילו המונח העברי ברור ומדויק. כנ"ל לגבי "שמירה" (Save - לא הצלה) או אחסון (Storage). קושי מיוחד יש בתרגום מונחים שמקובלים כראשי תיבות, לדוגמה Mbps ("מגה-סיביות לשנייה" - מדויק אך מסורבל, מסל"ש – קל יותר אך לא מוכר).

שאלה 5: לאיזה קהל יעד נועד כתב העת? האם בעיקר למומחי מערכות מידע, או גם לקהל רחב יותר?

אלידע: PC מגזין נועד, מהגדרתו, לשני סוגי קהל:

- א. מקצועני מחשבים בארגונים ובחברות, שזקוקים למידע אמין ואובייקטיבי אודות מוצרים חדשים. כלפי קהל זה האחריות נובעת מכך שהמידע שיתפרסם במגזין ישמש לקבל החלטות רכש. הם פחות מודאגים מיפי ההגשה ויותר רוצים לראות תמציתיות מובנית. בארה"ב, זה הקהל העיקרי של PC מגזין והמערכת האמריקאית התייחסה בלבדית לקריטריונים שלו.
- ב. חובבים ומתעניינים נלהבים (באנגלית Enthusiasts) שבולעים כל מידע בנושא מחשבים מעניין אישי – ואסור לזלזל בשיפוט שלהם בכל הנוגע לדיוק. בניגוד למקצוענים, הם לא מחפשים את "השורה התחתונה", כלומר איזה מוצר זכה בתואר "בחירת העורכים" אלא הם רוצים לשחות בכל הפרטים, הסיבות למה נבחר מי שנבחר וכדומה. עבורם הסגנון חייב להיות מלהיב, אפילו מהפנט (מהפנט "גיקים"). בישראל, זה היה הרוב וכעורך התאמצתי לספק את דרישותיהם – אך בלי לבטל לחלוטין את "השליחות" של PC מגזין המקורי. אחרים ישפטו עד כמה הצלחתי לאזן את התמהיל הסופי.

Abstract

This work explores the notion of an implied translator's discursive presence in personal columns translated from English into Hebrew and published in the Hebrew version of *PC Magazine* during 2001-2005. A personal column in *PC Magazine* typically expresses personal opinions attributed to its implied author and voiced in the text by the column's narrator. It may be argued that the personal nature of the columns leaves no room for additional presence such as that of implied translator. Yet, according to early works in translation theory, the implied translator's discursive presence can be traced in every translated literary work (Hermans 1996), and it becomes apparent as shifts occur in the voice of the translation's narrator as compared to that of the original narrator (O'Sullivan 2003).

This work analyzes predefined types of non-obligatory shifts that occur in the voice of narrators in the translation of thirty personal columns originally written by John C. Dvorak, Michael J. Miller and Bill Machron. The analysis was done in two stages. The first stage included the identification of non-obligatory shifts of 26 predefined types in the narrators' voice in the translations. The shifts found were then examined and counted with regard to types. The second stage comprised a statistical analysis of the data. The most statistically prominent shift-types were identified and examined to determine whether they exhibited constancy and consistency both throughout the entire period (2001-2005) examined and per author.

According to translation theory, the discursive presence of an implied translator manifests itself in the changes that occur in the voice of the translation's narrator as

compared to that of the original narrator (Schiavi 1996, O'Sullivan 2003). The textual and statistical analysis of thirty translated personal columns in *PC Magazine* shows that despite their personal nature, the discursive presence of an implied translator is indeed found in the translated personal columns in the Israeli edition of *PC Magazine* published between 2001-2005. Moreover, the analysis shows that this presence is not incidental; rather, it appears prominently, constantly and consistently in each author's personal columns and throughout the entire period (2001-2005) examined in this paper.

The changes found in the narrator's voice in the translated personal columns of Dvorak, Machron and Miller are not only indicative of the implied translator's discursive presence but they also imply a deeper change. According to the approach that conceives an implied author as an entity that creates and guides the narrator (Booth 1961b, Chatman 1978, Schiavi 1996, O'Sullivan 2003), these changes indicate that in the personal columns of each biographical author the implied author of the source text was replaced by the implied translator – a different entity that introduces changes into a source text thereby turning it into a text with new components and a new implied audience.

This work was carried out under the supervision of Professor Rachel Weissbrod,
Department of Translation and Interpreting Studies, Bar-Ilan University.

Bar-Ilan University
The Faculty of Humanities
Translation and Interpreting Studies

**The Implied Translator's Voice in Personal Columns
in the Israeli Edition of *PC Magazine* Translated into Hebrew
in 2001-2005**

Alla Maayan Tsibelman

**Submitted in partial fulfillment
of the requirements for the Master's Degree
in the Department of Translation and Interpreting Studies,
Bar-Ilan University**

Ramat Gan

2012